Χ. Χ. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΟΥ
τακτικοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

THE LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS

ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΚΡΙΤΙΚΑ

(Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἔτ. Α΄.)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

1927

880
C37s

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΣΩΠΕΙΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ

ἘΚΔ. BUDÉ (1925)

1, 3 «Τὰ δὲ ἀγαθὰ ἠρώτησαν τὸν Δία, πῶς εἶναι μετ' ἀνθρώπων».

Ὀρθῶς ὁ Halm παρενείρει τὸ *δεῖ* γράφων «πῶς εἶναι *δεῖ* μετ' ἀνθρώπων».

2, 1 «Ξύλινόν τις Ἑρμῆν κατασκευάσας καὶ *προσενεγκὼν* εἰς ἀγορὰν ἐπώλει».

Φέρεται καὶ γραφὴ *προενεγκών*, ἥτις καὶ πρέπει νὰ προτιμηθῇ. Πρβ. Πλάτ. Νόμ. σελ. 936, *α* «καὶ ὃ μὲν ἂν οὗτος ἐγκρίνῃ *προφέρειν* εἰς τὸ μέσον ἐξέστω τῷ ποιήσαντι, ὃ δ' ἂν ἀποκρίνῃ, μήτε αὐτὸς ἐπιδεικνύσθω μηδενί». Ὀρθῶς ἐν 50, 7 ἐξέδωκεν ὁ ἐκδότης κατὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ Schneider «ἐὰν μὲν ἄψυχον εἴπῃ, ζωὸν τὸ στρουθίον ἐπιδεῖξαι, ἐὰν δὲ ἔμπνουν, ἀποπνίξας *προενεγκεῖν*» ἀντὶ τοῦ *προσενεγκεῖν*.

3, 18 «Καὶ διὰ τοῦτο καταφλεχθέντες οἱ νεοττοὶ (καὶ γὰρ ἦσαν ἔτι ἀτελεῖς οἱ πτηνοὶ) ἐπὶ τὴν γῆν κατέπεσον».

Ἐν τῷ κώδικι Μ β φέρεται ἡ γραφὴ *πτῆνες ἀτελεῖς*, ὃ σαφῶς δεικνύει ὅτι ἡ παλαιοτέρα παραλλαγὴ εἶχε τὸ *ἀπτῆνες*, ἀπαντῶν 3, γ', 17 «οἱ ἀετιδεῖς ἀπτῆνες ἔτι τυγχάνοντες», τὸ δὲ *ἀτελεῖς*, τὸ *ἔτι πτήσεως ἀτέλεστοι*, ἔτι *πτῆναι ἀτελεῖς* κτλ. εἶναι ἀνεκταί πως ἀπόπειραι ἑρμηνειῶν ποικίλων ἀνθρωπίων. Τὸ πλάσμα *ἐπίπτηνοι* δηλοῖ τοὺς ἑτοίμους ὄντας πτῆναι. Πρβ. *ἐπίτεξ-ἐπίτοκος*. Τῷ *ἀπτήν* ὅμοιον ὑπάρχει τὸ *ἀχήν*.

6, 6, 3 «εἴποις αὐτὸν ἐκ (γρ. ἐν) οἴκῳ σὺν ὀρνίθοις».

Παρατηρητέα ἡ δοτ. *ὀρνίθοις* χάριν τοῦ μέτρου. Μή τι γραπτέον «εἴασεν αὐτὸν οἴκῳ σὺν *ὀρνιθίοις*». Ἐν 288, 5 φέρεται «σφάξας πάραυτα εὗρε ταύτην ὁμοίαν ὥσπερ *τὰ λοιπὰ* ὑπάρχειν *τῶν ὀρνίθων*». Ἴσως γρ. «ὥσπερ τὰς λοιπὰς ὑπάρχειν τῶν ὀρνίθων».

8, 3 καὶ β, 5 «ἡ δὲ μέλλουσα ἀναιρεῖσθαι ἐδέετο αὐτοῦ μεθεῖναι αὐτήν, λέγουσα ὡς οὐχ ἱκανή ἐστιν ἱέρακος αὐτὴ γαστέρα πληρῶσαι· *δεῖ* δὲ αὐτόν, εἰ τροφῆς ἀπορεῖ, ἐπὶ τὰ μείζονα τῶν ὀρνέων τρέπεσθαι».

Γρ. «*δεῖν* δὲ αὐτόν, κτἑ». Οὕτω ὁ Κοραῆς καὶ ὁ Halm 9 (σελ. 5). Πρβ. γ', 3 «ἡ δ' ἀναιρεῖσθαι μέλλουσα ἐδεῖτο τοῦ ἱέρακος μὴ βρωθῆναι· μηδὲ γὰρ ἱκανὴν εἶναι ἱέρακος γαστέρα πληροῦν, δεῖν δὲ αὐτὸν τροφῆς προσδεόμενον ἐπὶ τὰ μείζω τῶν ὀρνέων τρέπεσθαι» καὶ 181, β', 6 «ἀλώπηξ ἀκούσασα πρὸς αὐτὸν ἔδραμε καὶ στᾶσα κάτωθεν πρὸς ἑαυτὴν κατελθεῖν ἠξίου· ἐπιθυμεῖν δὲ ἀγαθὴν οὕτω φωνὴν ζῷον ἔχον ἀσπάσασθαι». Σημειωτέον δ' ὅτι τὸ *δεῖν* φέρεται καὶ ἐν κώδιξι.

61897
P

9, 2 καὶ β΄, 2 γρ. ὁμώροφος ἀντὶ τοῦ *ὁμόροφος*. Πρβ. *διώροφος, τριώροφος* κτλ., τοὐναντίον *χρυσόροφος, κυπαρισσόροφος*.

14, β΄, 3 «πῶς ἔχεις, φίλε, τί δέ σοι; ἄν τι χρῄζῃς, Ἀνάγγειλόν μοι καὶ πάντα σοι παρέξω».

Ὀρθῶς ὁ μακαρίτης Ζαγγογιάννης γράφει ἀντὶ τοῦ «τί δέ σοι;» «τί δεῖ σοι;» (=τίνος ἔχεις χρείαν;) ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Β΄, σελ. 259.

αὐτ. 5 «ὅμως *ἔγειρε*, καὶ τεύξῃ τῆς ὑγείας».

Γρ. *ἔγειρΑΙ*. Πρβ. 262, δ΄, 2 καὶ ε΄, 2, ἔνθα εἶναι ὀρθῶς γεγραμμένον «Ἔγειρ ΑΙ καὶ ἀλλαχοῦ κοιμήθητι». Ὡς δ' ἐνταῦθα κακῶς ἐγράφη *ἔγειρΕ* ἀντὶ *ἔγειρΑΙ*, οὕτω καὶ τοὐναντίον ἀλλαχοῦ «*ἔντεινΑΙ* καὶ κατευοδοῦ» ἀντὶ τοῦ «*ἔντεινΕ* καὶ κατευοδοῦ» (Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΘ΄, σελ. 278).

15, β΄, 1 «Αἰπόλος αἶγας πρὸς μάνδραν *ἐνεκαλεῖτο*».

Γρ. *ἀνεκαλεῖτο*, ὡς ἐν ά, 1 «αἰγοβοσκὸς τὰς αἶγας *ἀνεκαλεῖτο* πρὸς τὴν μάνδραν».

αὐτ. γ΄, 2 «ποιμὴν δέ ποτε αἶγας προσεκαλεῖτο τοῦ *προσβαλέσθαι* ἔνδοθεν εἰς τὴν μάνδραν».

Γρ. *προσΛαβέσθαι*.

17, 17 Παρατηρητέον ὅτι ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος *Ρβ* ἄγει εἰς τὸ *ἐνασμενίζεσθαι* (Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσσ. Παρατ.* σελ. 2).

αὐτ. γ΄, 3 «Εὑρὼν δ' ἀγρίας πλείονας ὧν *κατέσχε* πάνυ χάρῃ, κτέ.».

Γρ. *κατεῖχε*.

20, δ΄, 2 «Μαχομένων δέ ποτε τῶν ἀλεκτόρων Διὰ τὴν ὄρνιν τὸ τίς αὐτὴν ἐγγήμῃ».

Ὁ Ζαγγογιάνης ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Β΄, 259 μεταγράφει ὧδε «Μαχομένων *δύο* ποτὲ ἀλεκτόρων Διά *τιν'* ὄρνιν *τοῦ τίν'* αὐτὴν *ἐγγῆμαι*» οὐχὶ ἀφυῶς.

21, β΄, 10 «ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς καὶ *ὑπ' ἀλλήλων* μαχομένους».

Γρ. «*πρὸς ἀλλήλους*».

22, 4 «ἔλαθεν εἰς τὸ σκάφος ἐναλλόμενος».

Γρ. *ἐναλόμενος*. Συνήθης τοῖς μεταγενεστέροις ὑπάρχει ὁ ἀόρ. *ἐνηλόμην* ἀντὶ τοῦ *ἐνηλάμην*.

25, β΄, 7 «οἱ λαμπροὶ δὲ τῇ δόξῃ μόλις *ἂν διαφύγοιεν* τοὺς κινδύνους».

Οὕτω ὁ ἐκδότης ἀντὶ τοῦ τῶν κωδίκων *διαφύγωσι*. Ἀλλ' ἐπειδή, ὡς πάνυ ὀρθῶς ὁ συγγραφεὺς λέγει σελ. 4 «οἱ εἰς τὸν Αἴσωπον μῦθοι revera sunt opera multorum scriptorum sine nomine», ἔπρεπε νὰ μὴ κινήσῃ τὴν γραφήν. Συχνάκις τὸ δυνητικὸν μόριον *ἂν* συντάσσεται ὑποτακτικῇ ἐγκλίσει ἐν τῷ παρηκμακότι ἑλληνισμῷ (Ἴδε Χαρ. Χαριτωνίδου *Ποικίλ. Φιλολ.* Τόμ. Α΄, σελ. 486-500 καὶ σελ. 868 κέ.).

27, 8 «προσδήσας *καλῷ λινῷ* λίθον ἔτυπτε τὸ ὕδωρ».

Γρ. *κάλῳ λινῷ*, οὗ ἡ ὀνομαστικὴ εἶναι *κάλως λινοῦς*.

32, ε΄, 1 «κατεῖδε τοὺς βότρυας ἀλώπηξ πεπείρους πάνυ τὰς *ῥωγὰς* δεικνυμένους».

Γρ. *τὰς ῥῶγας* (Ἴδε Χατζιδ. ἐν *Ἀθην.* Τόμ. ΙΑ΄, σελ. 330).

αὐτ. ς', 1 «ἀλώπηξ ἐν *κρεβαττινᾷ* βότρυας πεπείρους ἰδοῦσα».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «κρεβαττινᾷ vocabulum ignotum, fortasse κρεμαστῇ ἀμπέλῳ». Ἀλλ' ἡμῖν γε τοῖς Ἕλλησιν ἡ *κρεβ(β)ατῖνα* vocabulum notissimum est (Ἴδε Κοραῆν ἐν *Ἀτάκτ.* Τόμ. Ε', σελ. 287 καὶ Κόντον ἐν *Ἀθην.* Τόμ. Ζ', σελ. 366).

30, β', 1 «ἀλώπηξ λιμώττουσα ἐν πείνῃ (πήρᾳ Κοραῆς, Halm) ἐθεάσατο *ἐπί* τινα καλύβην βοσκοῦ κρέα καὶ ἄρτον κτέ».

Ὁ Ζαγγογιάννης ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Β', σελ. 259 γράφει «ἀντὶ τοῦ *ἐπί τινα καλύβην*» γραπτέον, ὡς ὁ νοῦς τοῦ χωρίου ἀπαιτεῖ καὶ τὸ ἐπιφερόμενον *εἰσελθοῦσα* δηλοῖ, «*ὑπό τινα καλύβην*».

35, γ', 5 «ὡς *ἐκ παλαιῶν* ἐτῶν εἶ γεγυμνασμένος».

Γρ. *πολλῶν*. Πρβ. α', 5 καὶ β', 5 «*ἀπὸ πολλῶν* ἐτῶν». Πολλάκις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συνεχύθησαν τὸ *παλαιοί* καὶ τὸ *πολλοί*.

36, 7 «πρὸς ἄνδρα ῥαδιουργὸν καὶ *μῶρον κλέπτην* ὁ λόγος εὔκαιρος».

Προτιμότερον νὰ γραφῇ ὑφὲν *μωροκλέπτην*, ὅπερ μαρτυρεῖται ὑπό τε τοῦ Ἡσυχίου καὶ τοῦ Ζηνοβίου, καὶ τοῦ κώδικος Ρβ. Πρβ. *μωρόσοφος, μωροκακοήθης*, κτλ.

38, β', 7 «τοῦ δὲ (πιθήκου) *ἀμεταμελήτως* ἐλθόντος καὶ ὑπὸ τῆς πάγης συλληφθέντος» καὶ 40, δ', 6 «τοῦ δὲ *ἀμεταμελήτως* καθαλομένου».

Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Α', β', σελ. 94 C λέγεται «Utrobique *ἀμελλήτως* Schneider». Ἀλλ' ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ *ἀνεπιστάτως, ἀπερισκέπτως*, ὃ καὶ ἔχει ἡ παραλλαγὴ τοῦ 38ου μύθου γ', 7. Ἡ ἀληθὴς γραφὴ ἐσώθη ἐν τῇ αῃ παραλλαγῇ τοῦ 38ου μύθου «τοῦ δὲ *ἀμελήτως* ἐπελθόντος καὶ ὑπὸ τῆς πάγης συλληφθέντος». Ἐν τῷ 40ῳ μύθῳ α', 6 καὶ β', 6 διεφθάρη εἰς τὸ *ἀμελετήτως*, ἀνθ' οὗ ἐν τῷ κώδικι Μα καὶ Ρβ φέρεται καὶ γραφὴ *ἀμελήτως*, τουτέστιν *ἀ(τη)μελήτως*. Ἐν τῷ 68,ῳ 3 μύθῳ φέρεται «ὡς δ' ἐγένοντο κατά τι φρέαρ ὁ ἕτερος συνεβούλευεν *ἀμελητὶ* ἅλλεσθαι», ἀνθ' οὗ ἐν κώδιξι κεῖται *ἀμελητίπως, ἀμελετήτως*. Ἀλλ' ὁ ὀρθὸς νοῦς ἀπαιτεῖ νὰ γραφῇ *ἀμελλητί*. Πρβ. τὴν γ' παραλλαγὴν 4 «ὁ μὲν εἷς συνεβούλευεν, ἵνα πηδήσωσι *παρευθὺς* κάτω».

40, α' 18 καὶ δ', 24 «εἰ τοσαύτας φρένας εἶχες ὅσας ἐν τῷ πώγωνί σου τρίχας, οὐ πρότερον (ἂν) κατεβεβήκεις πρὶν τὴν ἄνοδον ἐσκέψω (διεσκέψω)».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ἂν κατεβεβήκεις nos καταβέβηκας codd.». Ἡμεῖς τὴν τῶν μεταγενεστέρων συνήθειαν πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες οὐδαμῶς κινοῦμεν τὴν χεῖρα τοῦ μυθογράφου (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Σωκράτει Τόμ. Α', σελ. 313-319). Ἐν τῇ 2ᾳ, 12 παραλλαγῇ ὁ μὲν Halm σελ. 23, 45 ἐξέδωκεν «οὐ πρότερον *δὴ κατεβεβήκεις*», ὁ δὲ Chambry «οὐ πρότερον *δὴ(ἂν) κατεβεβήκεις* κτέ». Οὐδεμία ἀνάγκη τῆς προσθήκης τοῦ *δή* ὑπάρχει, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ κακὴ τοῦ *ἂν* ἀνάγνωσις. Πολλάκις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συνεχύθησαν τὰ μόρια *δή* καὶ *ἄν* (Ἴδε Χαρίτ. Χαριτωνίδου *Ποικίλ. Φιλ.* Τόμ: Α', σελ. 487 κέ).

40, δ', 16 γρ. *ἁλομένη* ἀντὶ τοῦ *ἀλλομένη*.

41, α΄, 3 «ἔγνω δεῖν καὶ τὰς ἄλλας ἀλώπεκας εἰς τὸ αὐτὸ προαγαγεῖν».

Φέρεται καὶ γραφὴ *προσαγαγεῖν - περιαγαγεῖν*. Ὁ Ζαγγογιάννης ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Β, σελ. 260 γράφει «οὐδετέρα δ' ὅμως τῶν γραφῶν ὀρθή, ἀνάγκη δὲ νὰ γραφῇ «*παραγαγεῖν*», ἀπαιτουμένης ὑπὸ τῶν συμφραζομένων καὶ τῆς φύσεως τῆς ἀλώπεκος τῆς ἐννοίας τοῦ *δολίως πανούργως*, ἣν ἔχει καὶ τὸ ῥῆμα *παράγω*.

43, β΄, 4 καὶ γ΄, 4 «ὤ οἵα κεφαλή, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει».

Τινὲς κώδικες παραλείπουσι τὸν σύνδεσμον *καί*. Ὁ Halm ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Αἰσωπείων Μύθων ἐξέδωκε μὲν σελ. 24 «ὢ οἵα κεφαλή, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει», ἐσημειώσατο δὲ ἐν σελ. VI «In fap. 47 idem codex habet: οἵα κεφαλὴ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει. Malim οἵα κεφαλή· ἐγκέφαλον δ' οὐκ ἔχει», ὅπερ οὐχ ἧττον ἄκομψον ὑπάρχει. Προτιμότερον, ὅπως ἐξενεχθῇ ἡ ὅλη φράσις ἄνευ τοῦ συνδέσμου ΚΑΙ, ὅστις καὶ λείπει ἔν τισι κώδιξιν, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω. Γνωστότατος εἶναι ὁ τοῦ Φαίδρου στίχος.

Ὁ quanta species, inquit, cerebrum non habet

Καὶ τὸ ἐν 166ῳ, β΄, 4 μύθῳ «ἀλλ' ὢ ποῖον ὄρνεον καὶ ἄλαλον ὑπάρχεις» ἐξενεκτέον καθ' ἡμᾶς «*ἀλλ' ὁποῖον*» ἢ «ἀλλ' *οἷον* ὄρνεον ἄλαλον ὑπάρχεις». Ὁ Cobet ἐν *Mnemos.* 1874, σελ. 110 παρὰ τῷ Στοβαίῳ Ἀνθολ. 54,40 ἐν λόγῳ τοῦ Ἐπαμεινώνδου «ἡλίκον, ἔφη, θηρίον καὶ κεφαλὴν οὐκ ἔχει» ἐξαλείφει τὸν *καί* ὡς ἐκ διττογραφίας προελθόντα.

46, δ΄, 2 «τῶν θεῶν ἐδεῖτο, ὡς, εἰ τὴν ὑγιείαν αὐτῷ πάλιν ἐπανελθεῖν ποιήσειαν, ἑκατὸν βόας αὐτοῖς προσοίσειν ὑπισχνούμενος εἰς θυσίαν».

Γρ. «τῶν θεῶν ἐδεῖτο καὶ ὑπισχνεῖτο ὡς, εἰ τὴν ὑγιείαν (γρ. ὑγίειαν ἢ ὑγείαν) αὐτῷ πάλιν ἐπανελθεῖν ποιήσειαν, ἑκατὸν βόας αὐτοῖς προσοίσει εἰς θυσίαν» ἢ »τῶν θεῶν ἐδεῖτο, [ὡς] εἰ κτἑ.».

αὐτ. 3 «εἶτ' ἀναλαβὼν αὖθις ἐξῄει, καὶ φθεγγομένων πάλιν, *ὑπέστη* καὶ τέλος εἶπεν».

Γρ. *ἐπέστη*.

49, α΄, ἢ καὶ β΄, 8 «ἀλλ' ὦ γύναι, εἰ τούτοις ἀπήχθου *οἱ* ὄρθρου μὲν τὰς ποίμνας ἐξελαύνουσιν, ὀψὲ δὲ *εἰσίασι*, τὶ χρὴ προσδοκᾶν *περὶ* τούτων οἷς πᾶσαν τὴν ἡμέραν συνδιέτριβες;».

Γρ. «*οἳ* ὄρθρου μὲν τὰς ποίμνας ἐξελαύνουσιν, ὀψὲ δὲ *εἰσιᾶσι* (ἐνν. τὰς ποίμνας), τί χρὴ προσδοκᾶν παρὰ τούτων κτἑ», τουτεστι «τὸ πρωῒ τὰ βγάζουν καὶ τὸ βράδυ τὰ μπάζουν». Ὡς δ' ἐνταῦθα ἐγράφη *εἰσίασι* ἀντὶ τοῦ *εἰσιᾶσι*, οὕτω καὶ ἀλλαχοῦ *συνίασι*, ἀντὶ τοῦ συνιᾶσι *παρίασι*, ἀντὶ τοῦ *παριᾶσι*, κτλ. (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ *Ἐπετηρ. τοῦ Πανεπ.* 1905-6 σελ. 21 κἑ.).

50, α΄, 1, «ἀνὴρ κακοπράγμων *συνορισάμενος* πρός τινα ψευδὲς ἐπιδείξειν τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ὡς κτἑ.»

Γρ. *συνερισάμενος*. Ὁ Κοραῆς ἐν Ἀτάκτοις Τόμ. Δ΄, σελ. 572 γράφει «ΣΥΝΕΡΙΖΟΜΑΙ (χυδ. Συνορίζομαι Σ) σημαίνει τῶν παλαιῶν τὸ Συνερίζω, Ἁμιλλῶμαι, Ἑλλ. (rivaliser, concurir)» (Ἴδε Χατζιδ. ἐν *Einleitung* σελ. 198 κἑ. καὶ ἐν *Ἐπιστημ. Ἐπετηρ. Πανεπιστ. Θεσσαλ.* Ἔτ. Α΄, σελ. 30).

51, β΄, 2 «Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι, ἐὰν μὴ πρόχειρος ᾖ ἡ πεῖρα τοῦ πράγματος, πᾶς λόγος ἀργός ἐστι». Πρβ. καὶ Παροιμιογρ. Τόμ. Β', σελ. 461, 3. Ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1889, σελ. 102 λέγων «Sublata demum negatione explicatio cum fabula quadrabit».

51, α΄, 6 «οὐκ ἐπιτήδειον τοῦτο τὸ ζῷον (ὁ λύκος) προβάτων ποίμνῃ *συνιέναι*».

Προτιμοτέρα ἡ γραφὴ *συνεῖναι.*

55, α΄, 2 «ἐπειδὴ ἀληθινῶν βοῶν ἠπόρει, *στεατίνους* ἑκατὸν πλάσας ἐπί τινος βωμοῦ κατέκαυσεν».

Μᾶλλον εὐαρμοστοῦν εὑρίσκομεν τὸ *σταιτίνους,* ὡς ὁ Κοραῆς προέτεινεν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἡλιοδώρου Τόμ. Β΄, σελ. 218.

αὐτ. β΄, 3 «ῥᾴδιον ὑγιῆ αὐτὸν ἀποκατέστησαν».

Γρ. *ῥᾳδίως* ἢ μᾶλλον ἐξαλειπτέον τὸ *ῥᾴδιον,* ὡς ποιεῖ τοῦτο ὁ Λαυρεντιακὸς κῶδιξ.

57, 3 «Λέγουσι πρῶτον τὰ ζῷα πλασθῆναι καὶ χαρισθῆναι αὐτοῖς παρὰ τοῦ θεοῦ, τῷ μὲν ἀλκήν, τῷ δὲ τάχος, τῷ δὲ πτερά, τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνὸν ἑστῶτα εἰπεῖν· «ἐμὲ μόνον *κατέλιπες* ἔρημον χάριτος»· τὸν δὲ Δία εἰπεῖν· κτέ.»

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *κατέλιπες* ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου *καταλιπεῖν,* ὅπερ καθ' ἡμᾶς κεῖται ἀπολύτως ἐκφράζον ἔκπληξιν «ἐμὲ μόνον ν' ἀφήσῃς ἔρημον χάριτος!». Πρβ. Αἰσχύλ. Εὐμεν. 837. Σοφ. Αἴ. 410. Ἀχαρν. 123. Σφ. 835 (Ἴδε Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βατράχων στ. 741).

58, β΄, 6 «ὥρα γὰρ ἦν θέρους *ἀκμαιότητος*».

Ἐν τοῖς Λεξικοῖς δὲν φέρεται τὸ ἀφῃρημένον *ἀκμαιότης,* ὅπερ ἐδηλοῦτο διὰ τοῦ *ἀκμή,* ἢ διὰ τοῦ οὐδετέρου τοῦ ἐπιθέτου *ἀκμαῖος,* οἷον *τὸ ἀκμαῖον τοῦ χειμῶνος.* Μή τι γραπτέον «ὥρα γὰρ ἦν θέρους *ἀκμαιοτάτου*». Συχνάκις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συγχέονται αἱ καταλήξεις τῶν ἀφῃρημένων οὐσιαστικῶν τῶν ληγόντων εἰς *ΤΗΣ,* κτλ. καὶ τῶν ὑπερθετικῶν ΤΑΤΟΣ, κτλ. (Ἴδε τὰ ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα ἐν τῇ Βυζαντίδι Τόμ. Α', σελ. 627-628. Πρβ. καὶ Ἀθηνᾶν Τόμ. ΛΖ΄, σελ. 97).

59, 9 «ἐφ' ὑμῶν ἐστι ταῦτα ποιεῖν καὶ πράττειν».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *ἐφ' ὑμῶν ἐστι* ἀντὶ τοῦ *ὑφ' ὑμῶν εἰσι, ἀλλὰ* κάλλιον *ἐφ' ὑμῖν.*

59, δ΄, 1 «ὥδευέ ποτε λέων σὺν ἀνθρώπῳ. *Ἕκαστος* δὲ αὐτῶν τοῖς λόγοις ἐκαυχῶντο».

Προσεδόκα τις *ἑκάτερος.* Πρβ. Σχολ. Ἀριστοφ. σελ. 61, β, 9 «πειρᾶται δὲ *εἷς ἕκαστος αὐτῶν* μᾶλλον φανῆναι τὸν δῆμον φιλῶν». Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀλλαντοπώλου καὶ τοῦ Παφλαγόνος.

αὐτ. 8 «Ὅτι πολλοὶ καυχῶνται διὰ λόγους ἀνδρεῖοι καὶ θρασεῖς, οὓς ἡ πεῖρα *γυμνασθέντας* ἐξελέγχει».

Γρ. *γυμνοὺς ὄντας ;*

60, β΄, 5 «ἔλεγεν ὅτι θερμαίνει τὰς χεῖρας *διὰ τοῦ κρύους*».

Γρ. *διὰ τὸ κρύος,* ὡς ἐν α΄, 5. Πρβ. γ΄, 6 καὶ δ΄, 5 «τὰς χεῖρας θερμαίνω *ἐκ τοῦ κρύους*».

61, α΄, 5 «Καὶ δὴ θυμωθείς, ἆρας *αὐτοῦ* τοῦ σκέλους».

Προτιμοτέρα ἡ γραφὴ «*αὐτὸΝ* τοῦ σκέλους» (Ἴδε Naber ἐν *Mnemos.* 1876, σελ. 235).

63, α΄, 3 «φασὶ γὰρ τὴν ἄρκτον νεκρὸν μὴ *θοινεῖσθαι*».

Γρ. *θοινᾶσθαι.* Ὁμοίως 315, 7 γρ. *ἐθοινᾶτο* ἀντὶ τοῦ *ἐθοινεῖτο.*

Αὐτ. στ. 6. Κάλλιον ὁ Naber ἐν *Mnemos.* 1876, 390 γράφει «εἴθε τοὺς νεκροὺς ἤσθιες μὴ τοὺς ζῶντας».

64, 1 γρ. «*ἐπὶ πότον* ἀπῆγε» ἀντὶ τοῦ *ἐπὶ ποτόν.*

65, 1 «Ἀστρολόγος ἐξιὼν ἑκάστοτε ἑσπέρας ἔθος εἶχε τοὺς ἀστέρας *ἐπισκοπῆσαι*».

Γραπτέον *ἐπισκοπεῖν* ἢ *ἐπισκοπεῖσθαι,* φερόμενα καὶ ἐν κώδιξιν.

66, γ΄, 5 «χρόνῳ δέ τινι τοῦ ξύλου *ἀκινήτως ὄντος* κατεφρόνησαν ὥστε κτέ.»

Ἡ φύσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπαιτεῖ «τοῦ ξύλου ἀκινήτου ὄντος ἢ *ἀκινήτως ἔχοντος*».

67, α΄, 9 Κάλλιον «πρὶν ἢ ἐπὶ τὰ καλλίονα *τραπέσθαι*» ἀντὶ τοῦ *τρέπεσθαι.*

69, α΄, 4 καὶ β΄, 5 καὶ δ΄, 4 Διορθωτέον τὸ *χωλὸν* ἐκ τῆς ἐν σελ. 148, 67, β΄, 4 παραλλαγῆς εἰς τὸ *χλωρὸν* «καὶ πῶς, εἶπεν ἀλώπηξ, (πρὸς βάτραχον) ἄλλους ἰάσῃ, ὃς ἑαυτὸν *χλωρὸν* ὄντα οὐκ ἰατρεύεις;».

69, γ΄, 6 «ὅτι ὁ παιδείας ἀμύητος ὑπάρχων πῶς ἑτέρους παιδεύσει καὶ διορθώσεται».

Τὸ *ὅτι* ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ὀβελίζει, ἀλλαχοῦ *πάλιν* τηρεῖ. Ἀγνοοῦμεν τὸ μέτρον, ὅπερ τηρεῖ ὁ ἐκδότης.

σελ. 70, γ΄, 2, «τῆς οὖν ἁμάξης τρΥζούσης».

Γρ. *τριζούσης* (Ἴδε Ποικιλ. Φιλ. Τόμ. Α΄, σελ. 232). Ὀρθῶς 70, α΄, 1 «τοῦ δὲ ἄξονος *τρίζοντος*» καὶ β΄, 1 «ἡ δὲ *(ἅμαξα) ἔτριζεν*».

σελ. 73, γ΄, 2 «Καὶ *σῆμα ὃν* τῆς ἰσχύος ὁδοιποροῦντος τὴν τοῦ ἱματίου ἀφαίρεσιν ἐποιήσαντο».

Ἵνα ὑπάρχῃ νοῦς, γραπτέον «Καὶ *σημεῖον* τῆς ἰσχύος τινὸς ὁδοιποροῦντος τὴν τοῦ ἱματίου ἀφαίρεσιν ἐποιήσαντο». Πρβ. Ἰσοκρ. Νικοκλ. ἢ Κύπρ. 7 (περὶ Ἀντιδ. 255) «τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον σημεῖον ποιούμεθα» καὶ Ἀριστοτ. Ἠθικ. Νικομ. Β΄, 2 (σελ. 1104 Β) «σημεῖον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγιγνομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις».

73, δ΄, 5 «ἄνθρωποι μᾶλλον *ψυχρωθέντες*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ψυχρωθέντες nos ψυχρᾶς θέντες cod.».

Γρ. *ψυχρανθέντες.*

76, γ΄, 3 γρ. «καὶ ἐρασθῆναι αὐτῆς [καὶ] τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον».

αὐτ. ε΄, 3 «καὶ τὴν Ἀθηνᾶν τὴν θεὰν ἐδυσώπει τοῦ μεταβαλεῖν εἰς γυναικείαν *θέσιν*».

Μή τι γρ. «εἰς *γυναικείαν φύσιν*»;. Πρβ. Εὐριπ. Βάκχ. στ. 54 «μορφήν τ' ἐμὴν μετέβαλον *εἰς ἀνδρὸς φύσιν*».

79, γ΄, 8 «τὸν ἀετὸν [θαυμάσας] τῆς ἀμοιβῆς ἀπεθαύμασε».

Τὸ ἐγκάθειρκτον *θαυμάσας* λυθήτω τῶν δεσμῶν. Ὁ πολὺς Lobeck ἐν τοῖς Παραλειπομένοις σελ. 332 οὐκ ὀλίγα ὅμοια συνέλεξε παραδείγματα, οἷον εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ, δοθεῖσα παροδοθήσεται, ἐρχόμενος ἥξει, ὁ θεὸς διαρρήσσων διέρρηξε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, σώζων σῶζε τὴν σαυτοῦ ψυχήν, φεύγων ἐκφεύγει, ἐκφυγὼν ἔφυγε, φυγὼν διέφυγε, κτλ. Οὐδαμῶς ἀνόμοιον ὑπάρχει καὶ τὸ ἐν σελ. 111, 46, 3 ἀπαντῶν «τοῖς θεοῖς ηὔχετο ἑκατόμβην ποιήσειν ἐπαγγελλόμενος καὶ ἀναθήματα καθιερώσειν».

80, β΄, 8 «ὡς ὁρῶμεν γὰρ *ὅτι* ὁ κύριος ἡμῶν τῶν ἐργαζομένων βοῶν οὐκ ἐφείσατο, ἡμῖν πῶς φείσεται;».

Γρ. *ὅτε* ἀντὶ τοῦ *ὅτι*. Τὸ αὐτὸ φάρμακον καὶ ὀλίγον ἀνωτέρω «ὡς ὁρῶμεν γὰρ *ὅτΕ* ὁ κύριος ἡμῶν τοὺς ἐργαζομένους βόας οὐκ ἠλέησεν ἡμῶν πῶς φείσεται;» καὶ 167, β΄, 5 «πῶς σοι πιστεύσω, *ὅτε* τὸν πρότερόν σου δεσπότην ἠδίκησας;» καὶ 179, δ΄, 4 «Τοιαῦτα ἔφη, *ὅτε* οὐδὲ τὴν ὁδὸν οἶδα ὅθεν ἐξῆλθον».

81, β΄, 10 «ἀπὸ τοῦ νῦν *μηκέτι κάμνης*».

Εὔκολον εἶναι νὰ διορθώσῃ τις εἰς τὸ «μηκέτι *κάμῃς*», ὡς φέρεται σελ. 180, 19, ἀλλ' ἐπέχω. Πρβ. 103, γ΄, 10 «μὴ *ἔχῃς* βέβαιον περὶ τούτου» καὶ 292, ε΄, 7 «τὸν ἐχέφρονα μηδεὶς *ταράττῃ* λόγος» καὶ 336. α΄, 14 «καὶ μὴ λυρίζων ὁδίτας *κατατέρπῃς*» (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ σελ. 153 καὶ σελ. 159).

81, γ΄, 18 «ὁ δὲ κάτωθεν λεπτὸν αὐτὸν συρίσας (καὶ γὰρ ἐκρύβη *ἐπὶ πέτρας* ὁ ὄφις)».

Γρ. *ὑπὸ πέτρας*. Ἡ γραφὴ *ἐπὶ πέτρας* εὐαρμοστεῖ πρὸς τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος *ἐπέβη*.

81, β΄, 13 «ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οὐκ ἐπιλανθάνεταί τις τῶν κακῶν ἀμοιβήν».

Γρ. «*(τὴν)* τῶν κακῶν ἀμοιβήν».

82, γ΄, 6 γρ. *παράσχου* ἀντὶ *παρασχοῦ*. Ὀρθῶς 169, δ΄, 4 *ἀπόσχου*.

83, β΄, 2 «πολυπλασίονα τὸν καρπὸν *ἀπέδωκε* καὶ πλοῦτον *ἀνήνεγκε*».

Ἐν τῷ κώδικι Ce φέρεται «τὸν καρπὸν *ἀνήνεγκε* καὶ πλοῦτον *ἀπέδωκεν*». Ἐν τῇ πρώτῃ παραλλαγῇ λέγεται 83, α΄, 7, 3 «ἡ δὲ ἄμπελος πολυπλασίονα τὴν φορὰν αὐτῆς *ἀπεδίδου*» καὶ ἐν τῇ τρίτῃ «πολυπλασίονα τὸν καρπὸν *ἀνέδωκεν*». Ἐν τῷ πρώτῳ χωρίῳ ἴσως γραπτέον «πολυπκασίονα τὸν καρπὸν *ἀνέδωκε* καὶ πλοῦτον *ἀπήνεγκεν*». Ἰσοδυναμεῖ δὲ τὸ *ἀναδιδόναι* τῷ *ἀνιέναι*, ἐξ οὗ τὸ *ἀνησιδώρα*.

86, α΄, 6 «ἐπειδὴ δὲ κατὰ πᾶν βιαζόμενοι οὐκ ἠδύναντο».

Τινὰ χειρόγραφα φέρουσι *καὶ περιβιαζόμενοι* δηλ. *καί περ [ι] βιαζόμενοι*, ὅπερ οὐχ ἧττον προσμειδιᾷ μοι. Πρβ. σελ. 384, 8 «καίπερ τῆς δουλείας ἀφειμένοι, τῆς δουλικῆς ἀρχῆς οὐκ ἀπαλλάττονται», ἔνθα φέρεται καὶ γραφὴ «καὶ περὶ τῆς δουλείας ἀφέμενοι» δηλ. καίπερ(ι)-ἀφειμένοι». Ὁ Halm σελ. 52, 103 ἐξέδωκεν ἐσφαλμένως «ἐπειδὴ δὲ *καὶ περιβιαζόμενοι* οὐκ ἠδύναντο» ἀντὶ τοῦ «*καίπερ βιαζόμενοι*». Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐξαλειπτέον τὸ ῥ. *περιβιάζομαι* ἐκ τοῦ Κωνσταντινιδείου Λεξικοῦ.

87, α΄, 6 «καὶ μὴ βουλομένης αὐτῆς *ἀποδοῦναι*, ἤγαγεν αὐτὴν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας».

Ὁ ἐκδότης ἔγραψεν *ἀποδοῦναι* ἀντὶ *ἐπιδοῦναι*, ὡς φαίνεται ἐκ κωδίκων. Ἤδη ἐν τῇ Μνημοσύνῃ Τόμ. XLIII, σελ. 225 εἶχον μεταβάλει τὸ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Halm σελ. 54 *ἐπιδοῦναι* εἰς τὸ *ἀποδοῦναι*.

αὐτ. β΄, 5 «ἐὰν δὲ μὴ θεραπεύσῃ, ἐπιμείνῃ δὲ ἡ ἀρρωστία, μηδὲν αὐτῷ *παρασχήσει*».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *παρασχήσει* ἀντὶ τοῦ *παράσχῃ*. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ δὴ λεγόμενον τὸ ἐπὶ φακῇ μύρον. Παρακατιὼν σελ. 15 ὁ αὐτὸς μυθογράφος συνεξαμαρτάνων ἄλλοις τοῦ παρηκμακότος ἑλληνισμοῦ συγγραφεῦσιν ἔγραψε χεῖρόν τι «*ἵνα* μηδὲν *παρέξω*». Συχνάκις παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις γίνεται χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ τοῦ μέλλοντος. Ἐν σελ. 156, 74, ε΄, 5 φέρεται «βοῦν σοι καὶ ταῦρον, θεέ, *προσενέγκω*, εἰ τὰς χεῖρας τοῦ κλέπτου βοηθήσεις μοι ἐκφυγεῖν», σημειοῦται δ' ὁ ἐκδότης «προσενέγκω videtur in multis fabulis futuri sensum habere». Ὀρθὴ εἶναι ἡ παρατήρησις τοῦ ἐλλογίμου ἀνδρός. Ἐν τῷ 138ῳ, γ΄, 13 κεῖται «βόθρον ἄλλῳ ὀρύσσων αὐτὸς *ἐμπέσῃ*» (Ἴδε Ν. Πολίτην *Παροιμ.* Τόμ. Α΄, σελ. 562).

Χάριν τῶν ἀπειροτέρων οὐδαμῶς ὀκνοῦμεν νὰ καταχωρίσωμεν ἐνταῦθα ἃ ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς ἔγραψεν ἐν τοῖς Προλεγομένοις σελ. 486 «Εἰς ὠφέλειαν τῶν νέων, σημειόνω ἓν μόνον κακῆς μου διορθώσεως παράδειγμα, διὰ νὰ μάθωσι καὶ πόσον εἶναι δύσκολος ἡ ἔκδοσις τῶν ἑλληνικῶν βιβλίων, καὶ πόσον συμβάλλει ἡ μετὰ προσοχῆς ἔρευνα τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης εἰς διόρθωσιν ἁπλῶς τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ἐξαιρέτως τοῦ παρακμάζοντος καὶ παρηκμασμένου ἑλληνισμοῦ συγγραφέων. Εἰς τὸ ἐπιμύθιον τοῦ 154 μύθου (σελ. 92) ἔτρεψα τὸ παντάπασι βάρβαρον, *Ἴδῃς ἐκφεύγειν*, εἰς τὸ ὀλιγώτερον βάρβαρον, *Ἴδοις ἐκφεύγειν* (τὸ γνήσιον Ἑλληνικὸν ἔπρεπε νὰ ἦναι *Ἴδοις ἂν ἐκφεύγοντας)*. Ἔπειτα ἐνθυμήθην ὅτι εὑρίσκονται εἰς τοὺς μύθους καὶ ἄλλα παραδείγματα τῆς βαρβάρου χρήσεως τοῦ ὑποτακτικοῦ ἀορίστου ἀντὶ τοῦ ὁριστικοῦ μέλλοντος, ἢ τοῦ εὐκτικοῦ ἀορίστου συνταγμένου μὲ τὸ δυνητικόν, Ἂν—Ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀφήσω εἰς τὸν μυθογράφον τὸ *Ἴδῃς*, μὲ τὸ ὁποῖον ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ τὸ *Ἴδοις ἄν*, ἢ τὸ συντομώτερον, *ὄψει*, κτλ.».

αὐτ. β΄. 6 «καὶ οὕτω γενομένου ὅσον ὁ ἰατρὸς ἐπετίθει τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς τὴν ἰατρείαν, κατ'ὀλίγον ὀλίγον τὰ προσόντα αὐτῇ ἔκλεπτε».

Χάριν τῆς ἁρμονίας παραληπτέα ἡ τοῦ κώδικος CA γραφὴ «*ὅσον ὅσον*» ἀποκρινομένη κάλλιστα τῷ ἑπομένῳ *κατ' ὀλίγον ὀλίγον*. Ἄξια ἀναγνώσεως εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ Naber γεγραμμένα ἐν *Mnemos*. 1876, σελ. 390.

αὐτ. β', 8 «*ἐξήτει* τὸν στοιχηθέντα μισθόν».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ἐξήτει nos ἐζήτει libri». Ἤδη καὶ ὁ Halm ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Αἰσωπείων Μύθων σελ. VII τὸ αὐτὸ ἔπραξε. Καὶ παλαιογραφικῶς μὲν ἄριστα τὸ πρᾶγμα ἑρμηνεύεται, ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ ἡ χρῆσις εἶναι pessime corruptæ Græcitatis. Ἐν 199, β', 9 κεῖται «καὶ ἀπελθὼν κατὰ τὸ σύνηθες *ἐζήτει* τὴν κόρην» καὶ γ' 19 καὶ δ' 9 κ. ἀ. Ὁ Cobet γράφει ἐν *Var. Lect.* σελ. 275 «Non recordatus est huius usus Bernhardy ad Suidam v. Δρύοπες—ἐζήτει αὐτοὺς τροφήν, et *infeliciter* admodum *ἐξήτει* coniecit».

89, α', 8 «*νυχιέστερον* ἐπὶ τὸ ἔργον ἤγειρεν».

Ἐν τοῖς κώδιξι φέρονται καὶ οἱ τύποι *ἐννυχέστερον, ἐννυχιέστερον,* πάντες τοῦ αὐτοῦ κόμματος ἀντὶ τοῦ *ἐννυχώτερος, ἐννυχιώτερος* καὶ *νυχιώτερος* φερομένου καὶ τούτου ἐν ἀντιγράφοις. Πλὴν τῶν εἰρημένων τύπων φέρεται καὶ ὁ τύπος *νυχιαίτερον* κατὰ τὸ *ὀψιαίτερον, πρωιαίτερον-πρῳαίτερον.* Ταῦτα χάριν τῶν λεξικογράφων.

90, β', 2 «ἐὰν πλείονας κριθὰς δώσει τῇ ὄρνιθι».

Γρ. *δώσῃ*. Ὁ συγγραφεὺς σελ. 181, 86, ε', 2 γραψας *ἐπιδώσας,* ἐσημειώσατο «ἐπίδόσας cod. ex aoristo ἐπέδωσα cuius *subiunctivus ἐπιδώσω* non *semel* in codicibus nostris reperitur». Πρβ. σελ. 280, 163, α', 12.

91, α', 5 «κατεδίκασαν αὐτὴν ἐπὶ θανάτῳ».

Ἐπαναληφθήτω ἡ τελευταία τοῦ *αὐτὴν* συλλαβὴ «κατεδίκασαν αὐτὴν (τὴν) ἐπὶ θανάτῳ» ἢ γρ. «κατεδίκασαν αὐτὴν θανάτῳ», ὡς φέρεται ἐν κώδικι.

92, ε', 11 «διὰ τοῦτο οὐκ ἤργεις ἀδεὴς οὖσα· ἀντὶ γὰρ ζυγοῦ τὸν τράχηλόν σου τρίψει μάχαιρα, φημί, καὶ καταθύσει πάλιν».

Ταῦτα εἰρωνικῶς λέγουσιν οἱ βόες πρὸς τὴν ἀργὸν δάμαλιν, ἥτις ἐταλάνιζεν αὐτοὺς ἐργαζομένους. Ἀλλὰ τί δηλοῖ τὸ «διὰ τοῦτο *οὐκ ἤργεις;*» βεβαίως «διὰ τοῦτο *εἰργάζου*», ὅπερ ἄτοπον. Ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ, ὅπως γραφῇ «διὰ τοῦτο οὖν ἤργεις ἀδεὴς οὖσα· κτἑ.». ἢ «διὰ τοῦτο *σὺ* ἤργεις κτἑ».

96, 6 «ἡ μὲν γὰρ χελιδὼν *ἔπτη,* ἡ δὲ ἔγχελυς *κατέδυ*».

Προτιμότερον νὰ γράψωμεν κατὰ τὸν κώδικα Pb «ἡ μὲν χελιδὼν *'ΑΝέπτη,* ἡ δὲ ἔγχελυς *κατέδυ*».

98, 8 «Διογένης ὁ πάνυ ὁδοιπορῶν, ὡς ἐγένετο κατά τινα ποταμὸν πλημμυροῦντα, εἱστήκει *πρὸς τῇ βαλβῖδι* ἀμηχανῶν».

Διώρθωσεν ὁ Schambry «εἱστήκει *πρὸς τῇ βαλβῖδι*» τ. ἔ. «πρὸς τῷ χείλει (τοῦ ποταμοῦ)» ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι φερομένου *πρὸ τὰς σίλβας*. Ἡμεῖς εἰκότερον εὑρίσκομεν ὅτι ὁ μυθογράφος ἔγραψεν «εἱστήκει *πρὸ(ς) τὰς δ(ι)αβάσ(εις)* ἀμηχανῶν». Πρβ. 40, β', 2 καὶ δ', 1 «Ἀλώπηξ πεσοῦσα εἰς φρέαρ (βαθὺ) ἐπάναγκες ἔμενε *πρὸς τὴν ἀνάβασιν* ἀμηχανοῦσα». Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τὸ *λ* καὶ τὸ *α* ἔν τε τῇ μεγαλογραμμάτῳ καὶ τῇ μικρο-

γραμμάτῳ γραφῇ συγχέονται (Ἴδε Schaefer ἐν τῇ ἐκδόσει Γρηγορίου τοῦ Κορίνθου σελ. 478 καὶ σελ. 704).

99, γ΄, 4 «ἂν γὰρ ὑμεῖς τοὺς *στελέχους* οὐκ ἐβλαστάνετε, οὐκ ἂν ὑμᾶς ἐξέκοπτε πέλεκυς».

Γρ. τοὺς *στελεούς*. Ἀνωτ. β΄, 5 φέρεται *στειλειοὺς* καὶ 99, α΄, 4 *στελίδια* ἀντὶ τοῦ *στελείδια*. Ὀρθῶς ὁ Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Αἰσωπείων Μύθων σελ. 458 γράφει *στελείδια* (Ἴδε *Ἀθην*. ΛΔ΄, σελ. 108).

101, γ΄, 7 «Ὅτι οὐ δεῖ ἀνθίστασθαι τοῖς κρατοῦσιν [ἐνδόξοις], ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι καὶ ὑπείκειν».

Οὕτω ὁ Halm σελ. 91, 179.

101, ϛ΄, 8 «ἤλεγξεν αὐτὴν ὅτι *ματαίως καὶ μάτην* ἐπαίρεται ἐπὶ τῇ οἰκείᾳ δυνάμει».

Ὁ Κοραῆς γράφει «Τὰς μόνῳ τῷ σχηματισμῷ παρηλλαγμένας λέξεις *Ματαίως καὶ Μάτην*, ὡς διαφόρους συνῆψεν ὁ βάρβαρος διασκευαστής». Ὁ Κόντος ἐν ταῖς Γλωσσικαῖς Παρατηρήσεσι σελ. 141 (1882) καὶ ὁ Halm ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Αἰσωπείων Μύθων σελ. 91, 179, β΄, 6 (1889) παρέγγραπτον ὑπολαμβάνουσι τὸ *καὶ μάτην*. Ὡς βούλομαι οὐ δύναμαι. Τίς οἶδεν ἐὰν ὁ βάρβαρος διασκευαστής, ἔχων ἔναυλα τὸ *πάντη καὶ πάντως*, τὸ *πῇ καὶ πῶς* ἢ τὸ *οὐδαμῇ οὐδαμῶς* (Lobeck *Paralip*. σελ. 57 κἑ.) συνῆψε τὸ *ματαίως καὶ μάτην*; Καὶ τὸ ἐν 107, γ΄, 2 «*αἱμοβόρον* ἐκάλει καὶ *ὠμοφάγον*» τί λέγει; Ἔτι τὸ ἐν τῷ κώδικι Mh «ἐπί τινος δώματος *ἐπεινοτάτου* (αἰπεινοτάτου) καὶ ὑψιλωτάτου (ὑψηλοτάτου) ἑστώς» δὲν εἶναι ἀντάξιον;

102, γ΄, 7 «τάχ' ἂν καὶ σὺ βάτος γενέσθαι *θελήσειας*».

Ἄνευ ἀνάγκης ὁ συγγραφεὺς μετέβαλε τὸ παραδεδομένον *θελήσεις* εἰς τὴν εὐκτικὴν *θελήσειας*. Πολλάκις παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις εὕρηται τὸ δυνητικὸν μόριον ἊΝ ὁριστικῇ μέλλοντος συντεταγμένον (Ἴδε Χαρ Χαριτωνίδου *Ποικίλ. Φιλ*. Τόμ. Α΄, σελ 476 κἑ.).

108, β΄, 4 «ἀλλὰ ἵνα μὴ ἀδόξως ἀποθάνω αὔλει μοι, *ὡς ὀρχῶμαι*».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *ὡς ὀρχῶμαι* ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι φερομένου *καὶ ἃς* (=ἂς) *ὀρχοῦμαι*, γνωστοῦ ὄντος ὅτι τὸ *ἄς*, ἐκ τοῦ *ἄφες*, μεθ' ὑποτακτικῆς κεῖται ἐν παπύρῳ τοῦ 6ου ἢ 7ου αἰῶνος παρὰ Θεοφάνει καὶ ἄλλοις (Ἴδε Γ. Χατζιδάκιν ἐν *Μεσαιων*. καὶ *Ν. Ἑλληνικοῖς* Τόμ. Α΄, σελ. 210 καὶ σελ. 197, ἔτι δὲ Μαυροφρύδην ἐν *Δοκιμ. Ἱστορ. τῆς Ἑλλην. Γλώσσης* σελ. 170 κἑ.). Γράφε λοιπὸν «*καὶ ἂς ὀρχῶμαι*». Δύναταί τις καὶ τὴν γραφὴν «*καὶ ὀρχοῦμαι*» νὰ προτιμήσῃ.

113, α΄, 7 γρ. *ψεῦσται* ἀντὶ τοῦ *ψευσταί* (Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσσ. Παρατηρ*. σελ. 221).

116, γ΄, 3 «Τοῦ δὲ ποταμοῦ φυσηθέντος μεγάλως, ἦρε τὸν φραγμὸν καὶ κατελθὼν ἀπήει».

Ὁ κῶδιξ Mm ἔσωσε τὸ ὀρθὸν *καθελών*, ὅπερ ὤφειλεν ὁ ἐκδότης νὰ καταχωρίσῃ εἰς τὸ κείμενον (Ἴδε Κοραῆν σελ. 114 καὶ σελ. 423).

116, β΄ 4 «τοῖς δὲ παλιούροις ἡ ἔχις *συνεπλάκη* καὶ ἐφέρετο τοῦ ποτα-

μοῦ εἰς μέσον» καὶ γ', 5 «τῷ δὲ παλιούρῳ δράκων τις *συνεπλάκη*, κτλ.» καὶ δ', 3 «συνέβη δὲ δράκοντα ταῖς φολίσι συμπλακέντα τῇ παλιούρῳ φέρεσθαι».

Γρ. *ἐνεπλάκη* καὶ *ἐμπλακέντα*. Οὐχὶ ὀλιγάκις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συνεχύθησαν αἱ προθέσεις *σύν* καὶ *ἐν*. Ἐν σελ. 206, 103, α', 11 ἀντὶ τοῦ «τῶν κεράτων αὐτῆς *ἐμπλακέντων* τοῖς κλάδοις» καὶ σελ. 459, 283, 4 «τοῖς βρόχοις *ἐμπλακεισῶν*» εἷς κῶδιξ φέρει τὴν γραφὴν *συμπλακέντων* καὶ *συμπλακεισῶν* (Ἴδε *Ἀθην*. Τόμ. ΛΔ', σελ. 81).

119, α', 4 «Ἡ δὲ (αἰσχύνη) τὸ μὲν πρῶτον ἀντέλεγε καὶ ἠναξιοπάθει. Ἐπεὶ δὲ σφόδρα αὐτῇ *ἐπέκειτο*, ἔφη κτἑ.).

Ἐπειδὴ ἐν τῷ *ἐπέκειτο* ὑπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ *προσέκειτο* ἢ *ἐπέμενεν*, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ μεταγραφῇ εἰς τὸ *ἐνέκειτο*. Ὀρθῶς ἐν ἄλλῃ παραλλλαγῇ τοῦ μύθου εἶναι γεγραμμένον β', 5 «ἐπεὶ δὲ σφόδρα αὐτῇ *ἐνέκειτο*». Περὶ τοῦ *ἐγκεῖσθαι* ἔχοντος τὴν δύναμιν τοῦ *προσκεῖσθαι* ἢ *ἐπιμένειν* διέλαβεν ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΘ', σελ. 25-30.

125, α', 9 «ἔδει τὴν Ἀθηνᾶν *τὸν οἶκον τροχοῖς ἐπιθεῖναι*».

Προτιμοτέρα ἡ γραφὴ «τῷ οἴκῳ τροχοὺς *ὑποθεῖναι*».

αὐτ. γ', 10 «τοῦ δὲ ταύρου τὴν τῶν κεράτων θέσιν ἐκάκιζεν, ὅτι ἄνω τῶν ὀμμάτων ἐμφύεται, *ὀφείλειν* εἶναι ταῦτα λέγων περὶ τὰ στέρνα, ἵνα βλέπῃ ποῦ τύπτει».

Ἐπειδὴ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐναντίωσις, ἡμεῖς γράφομεν «*ὀφεῖλον* (= δέον) εἶναι ταῦτα [λέγων] περὶ τὰ στέρνα κτἑ.».

αὐτ. 13 «τῆς οἰκίας δὲ κατεγίγνωσκε ὅτι μὴ τροχὸν ἔχει *καὶ μετακινεῖται* ὅπου ἂν ὁ δεσπότης θελήσῃ».

Γρ. «ὅτι μὴ τροχοὺς ἔχει, ὡς *μετακινῆτοι* ὅπου ἂν ὁ δεσπότης θελήσῃ». Πολλάκις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συνεχύθησαν τὰ μόρια *ὡς-καί*.

αὐτ. 4 γρ. *εὐκατασκεύαστον* = καλόκτιστον. Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται ὡς φερόμενον παρὰ Φίλωνι τῷ Μηχανικῷ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ῥᾳδίως κατασκευαζομένου.

127, α', 5 γρ. «εἴποτε καλῶς *κρίνοι*» ἀντὶ τοῦ *κρίνοιτο*. Πρβ. β', 5 «εἴποτ' *εὐθύνοι*».

130, β', 3 «τὸ δὲ *[μᾶλλον] διπλοῦν* ἀπὸ τῆς ψαύσεως τοῦ ῥοπάλου ἐγένετο».

Ἀλλ' ἀφ' οὗ πολλάκις φέρεται παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις τὸ ἀλλότριον τοῦ καθαροῦ ἑλληνισμοῦ *διπλότερος*, διατί νὰ μὴ ὑποτοπάσωμεν ὅτι δὲν ἐλέχθη τὸ *μᾶλλον διπλοῦν*; Ζήτω καὶ τοῦτο (Ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ Κόντου γεγραμμένα ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΘ', σελ. 510).

133, α', 9 «ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι *ῥᾴδιον* φέρουσι τὰς συμφορὰς οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ἴδωσι κτἑ.)

Ἐὰν μὴ ἀποδεκτὴ γένηται ἡ γραφὴ *ῥᾳδίως*, ἣν φέρουσι κώδικές τινες, γραπτέον ῥᾴ(δι)ον = ῥᾷον, ὡς ὁ Halm πρὸ πολλοῦ εἰσηγήσατο.

134, β'. 4 «Ἰατρὸς ἄπειρος ἀρρώστῳ προσελθὼν πάντα πρὸς ταφὴν

εὐτρεπίσαι τοῖς πρὸς αὐτὸν ἐκέλευε· τὴν γὰρ αὔριον οὐχ *ὑπερβήσεσθαι* αὐτόν».

Πρῶτον ἐπαναληφθήτω ἡ τελευταία τοῦ *πάντα* συλλαβὴ «*πάντα τὰ* πρὸς ταφὴν εὐτρεπίσαι»· ἔπειτα οὐδαμῶς καθ' ἡμᾶς ἔπρεπεν ὁ συγγραφεὺς ῥυθμίζων τὴν τῶν μεταγενεστέρων συνήθειαν πρὸς τὴν τῶν παλαιῶν νὰ μεταγράψῃ τὸ παραδεδομένον *ὑπερβῆναι* εἰς τὸ *ὑπερβήσεσθαι.* Ὀρθῶς οὐδὲν ἐκίνησεν ὁ ἐκδότης σελ. 333,200, α´, 43 «ὄμνυμι γάρ σοι εἰς τὰ φύλλα πάντα καὶ πηγὰς μηδὲν κακὸν *παθεῖν* παρὰ τοῦ λέοντος» καὶ σελ. 335,200, β´, 1 «ὄμνυμι γάρ σοι φύλλα πάντα καὶ τὰς πηγὰς μηδέν τι κακὸν παρὰ τοῦ λέοντος *ὑποστῆναί* σε» (Ἴδε Wagner ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἀπολλοδώρου σελ. μθ´ κἑ).

135, α´, 3 Γραπτέον «εἰ οἴνου *ἀπείχετο* καὶ κλυστῆρσιν *ἐχρῆτο*» χάριν τῆς ἁρμονίας, ὡς β´, 3

γ´, 8 Γρ. «καὶ μὴ μετὰ (τὴν) τῶν πραγμάτων ἀπόγνωσιν κατειρωνεύεσθαι», ὡς φέρεται καὶ ἐν κώδιξι, ἀντὶ τοῦ «μὴ μετὰ τῶν πραγμάτων ἀπόγνωσιν κατειρωνεύεσθαι». Πρβ. β´, 9.

αὐτ. δ´, 11 ὁ στίχος «ἀλλ' ὅτε ἔζη, τότε χρῆν διαιτᾶσθαι» δύναται νὰ μεταγραφῇ καὶ ὧδε «ἀλλ' ὅτε ἔζη τότ' ἐχρῆν διαιτᾶσθαι».

αὐτ. 12 «ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι τῶν φίλων οἱ *ἄρρωστοι* εἰς τὰς ἀνάγκας τὴν βοήθειαν φέρωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· οὐ γὰρ εἰρωνεύονται μετὰ τὴν τύχην».

Γρ. «τῶν φίλων οἱ *ἄριστοι*» καὶ «τὴν βοήθειαν *φέρουσιν*».

136, α´. 1 «Ἰκτῖνος ὄφιν ἁρπάσας *ἀπέπτατο.*»

Οὕτω διώρθωσε τὸ ἐν τῷ κώδικι *ἐπέτατο*=ἐπέτετο. Εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ διορθώσῃ τὸ *ἐπέτατο* εἰς τὸ *ἔπτατο, ἀλλ'* ἄκων ἀναμιμνήσκομαι τῶν ῥημάτων τοῦ Λουκιανοῦ ἐν τῷ Ψευδολογιστῇ § 29 «τὰ ἀρχαῖα, τὸ τριῶν μηνοῖν καὶ τὸ ἀνηνεμία καὶ τὸ *πέταμαι* καὶ τὸ ἐκχύνειν καὶ ὅσα ἄλλα καλὰ τοῖς λόγοις ἐπανθεῖ». Διατὶ νὰ μὴ ἐπανθήσῃ καὶ τῷ στόματι τῶν διασκευαστῶν τὸ *ἐπέτατο,* ὡς ἐπήνθησαν τὸ *πετάσας* καὶ τὸ *πετασθείς,* κτλ., ἵνα παραλίπω ἄλλα τερατωδέστερα οἷον τὸ *ποῦν, τῷ τάλᾳ* κτλ.; (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ σελ. 361 καὶ ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΖ´, σελ. 463 κἑ.).

136, β´, 2 «Ἰκτῖνος ὄφιν ἄνω πετάσας φέρει. Ὁ δ' (ὄφις) ἐπιστραφεὶς καὶ δακὼν τοῦτον, Εὐθὺς τέθνηκεν. Ὁ δ' ὄφις ἀνεβόα».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ὄφις addidi» καὶ «εὐθὺς nos αὖθις εὐθὺς cod.». Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ γραφῇ τὸ ὅλον χωρίον ὧδε». Ὁ δ', ἐπιστραφείς, δακὼν τοῦτον, *αὐτίκα* Εὐθὺς τέθνηκεν. Ὡς ἐλέχθη ἐνταῦθα *αὐτίκα εὐθύς,* οὕτω ἀλλαχοῦ *παραχρῆμα εὐθύς* (Ἴδε Naber ἐν *Mnemos.* 1877, σελ. 387 - 8). Ἐὰν δὲ μὴ ὑπῆρχον τὰ δεσμὰ τῆς δωδεκασυλλαβίας, καθ' ἣν ἡ τελευταία λέξις πρέπει νὰ εἶναι παροξύτονος, οὐχὶ ὀξύτονος, θὰ ἔγραφον «*εὐθὺς εὐθὺς* τέθνηκεν» (Ἴδε Θησ. Στεφ. Τόμ. Γ´, σελ. 2291 Α´). Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἀντὶ τοῦ αὖθις ἔγραψεν *εὐθύς* ὁ Halm πρὸ τοῦ Schambry,

Καὶ ἐν 40, δ΄, 13 ἔπρεπε ὁ ἐκδότης νὰ προτιμήσῃ τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος CA «*εὐθέως παραχρῆμα* καὶ σὲ ἀνελκύσω ἔξω» (Ἴδε Προλεγ. σελ. 26, 3 κέ.). Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ λέγεται *εὐθὺς παραχρῆμα, εὐθέως παραχρῆμα* ἢ *παραχρῆμα εὐθὺς* μὴ μεσολαβοῦντος τοῦ *καί*. Τοῦ *εὐθέως καὶ παραχρῆμα* μνημονεύεται ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφανου ἓν μόνον παράδειγμα ἐκ τοῦ Πασχαλίου Χρονικοῦ.

137, α΄, 1 καὶ β΄, 1, «Ἰκτῖνος φωνὴν εἶχεν ἄλλην ὀξείαν (γρ. ὀξεῖαν)» Ἡ τοῦ κώδικος γραφὴ «ἀλλ' ἦν ὀξείαν» ἄγει εἰς τὸ μόνον ὀρθὸν «φωνὴν εἶχεν, *ἀλλ' ἦν ὀξεῖα*».

139, γ΄, 6, «ἐξέδωκεν ὁ Chambry» «ἐκ γὰρ μεγέθους καὶ ἀνδρείας μεγάλης καὶ εὐκλείας γε ἧς εἶχον ὁ πανώλης, νῦν δὲ *προσδοῦμοι* τοῖς ξυλίνοις καμπτῆρσιν» ἀντὶ τοῦ *πρόσδεμαι*. Ἡμεῖς ὀβελίζοντες τὸν καθιστάντα ἀσύντακτον τὸν λόγον σύνδεσμον *δέ* γράφομεν «νῦν *προσδέδεμαι* τοῖς ξυλίνοις καμπτῆρσιν».

141, β΄, 1 «τὸν δὲ ἵππον *ψήκτραις* διέτριβε».

Ἔγραψε *ψήκτραις* ὁ ἐκδότης ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι *ψυκτῆρσι*, ὃ ἄγει εἰς τὸ *ψηκτρίσι*. Τὸ *ψηκτρίς* μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου λ. ξύστρα: *ψηκτρίς, ψήκτρα*». Τῷ *ψηκτρὶς* ὅμοιον ὑπάρχει τὸ *ξυστρὶς* = ξύστρα καὶ τὸ *θερμαστρίς*, περὶ οὗ ἴδε Herwerdem ἐν *Lex. Suppl. et Dialect.* σελ. 684.

141, α΄, 9 «Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες οἱ ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν βίῳ».

Γρ. «(εἰ) τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντές (εἰσιν), [οἱ] ἀμφότεροι σωθήσονται».

142, δ΄, 11 «πείσομαι δήποτε καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ ὄνου καὶ ἄωρος ἐξ ἀμετρίας στερηθησόμενοι τῆς ζωῆς».

Γρ. *στερηθήσομαι*.

αὐτ. ε΄, 1 «ἀνθρώπου τινὸς ὄνον καὶ ἵππον *ἑλόντος*, συνέβη κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ βάρους τοῦ φορτίου ἀποκαμεῖν».

Γράφε τάχιστα *ἐλῶντος* = ἐλαύνοντος.

143, α΄, 3 «ὅτε δὲ ὁ πόλεμος *κατέπαυσεν*».

Ὁ Halm ἐξέδωκεν *κατεπαύσατο* ἄνευ λόγου. Τὸ *καταπαύειν* ἀπαντᾷ καὶ ἀμεταβάτως.

αὐτ. 8 «ἄπελθε μετὰ τῶν πεζῶν (τῶν) ὁπλιτῶν ἄρτι».

Πρὸ τοῦ Chambry ὁ Halm ἐνέκλεισε τὸ πρὸ τῶν *ὁπλιτῶν* ἄρθρον *τῶν* ἐν σελ. 91, 178, 1.

146, α΄, 5 «Πίθηκος δὲ ἀμφοτέρους ἀνεπιτηδείους εἶναι ἔφη, τὴν μὲν κάμηλον, διότι χολὴν οὐκ ἔχει κατὰ τῶν ἀδικούντων, τὸν δὲ ἐλέφαντα, ὅτι δέος ἐστὶ μὴ χοιρίδιον, ὃ δέδοικεν, ἡμῖν ἐπιτιθῆται».

Ὁ λαὸς τοὐναντίον φρονεῖ ὅτι ἡ κάμηλος σφόδρα ἐκδικητικὴ ὑπάρχει, οὐδέποτε τῶν ἀδικησάντων ἐπιλανθάνεται. Ὅθεν λέγει «αὐτὸς εἶναι γκαμήλα», ἔτι «τὸ φυλάγει σὰν γκαμήλα», τουτέστι μνησικακεῖ, Ἐν τῇ τοῦ Παρθενίου

Κατσιούλη Συναγωγῇ Παροιμιῶν (Παροιμ. Πολίτ. Τόμ. Α΄, σελ. 92) φέρονται αἱ παροιμίαι «Καμήλου μνησικακία» καὶ »Καμήλου μνήμη».

Κατὰ ταῦτα οὐχὶ ὀρθὴν ὑπολαμβάνομεν τὴν γραφὴν *χολὴν οὐκ ἔχει*. Ἐξαλειπτέον τὸ ἀρνητικὸν μόριον *οὐκ*, ὃ δὲν φέρεται μὲν ἐν τῇ 2ᾳ παραλλαγῇ «ὅτι χολὴν καὶ ἄμυναν τρέφει κατὰ τῶν ἐπταικότων», προστίθεται δ' ὑπὸ τοῦ ἐκδότου. Ἐν τῷ κώδικι PB φέρεται καὶ γραφὴ «χαλινὸν ἔχει», ἀλλὰ πρέπει νὰ γραφῇ «*χαλινὸν οὐκ ἔχει* κατὰ τῶν ἀδικούντων», τουτέστιν σφόδρ' ἀχαλίνωτος ὑπάρχει κατὰ τῶν ἀδικούντων, δὲν ἔχει ὅρια, καὶ κατ' ἀκολουθίαν θὰ ἀδικῇ ὡς μνησίκακος. Οὐχὶ δ' ἀπίθανον ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι καὶ τὸ *ἄμυναν* οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἐφθαρμένη γραφὴ τοῦ *μῆνιν* «ὅτι χολὴν καὶ *μῆνιν* ἔχει κατὰ τῶν ἀδικούντων». Ὡς δ' ἐνταῦθα διεφθάρη τὸ *μῆνιν* εἰς τὸ *ἄμυναν*, οὕτω καὶ ἐν τῷ 105ᾳ, β΄, 11 μύθῳ, ἔνθα οἱ κώδικες Cb Cd Mc. ἀντὶ τοῦ *μῆνιν* ἔχουσιν *ἄμυναν* «Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς *μῆνιν* αἱροῦνται τὸ πρῶτον ἰδεῖν αὐτοὺς ἐπὶ συμφορὰν διὰ τὴν δυσμένειαν· ἔπειτα καὶ αὐτοὶ μετὰ ταῦτα, ὁπότε δεινὸν πάσχωσιν, ὑπομένουσι». Τὸ «*χολὴν καὶ μῆνιν*» συνωνυμοῦσι, ὥστε τὸ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι μνημονευόμενον χωρίον ἐκ τοῦ περὶ Μορίων τοῦ Ἀριστοτέλους Δ', 2, 2 «οὐκ ἔχει χολὴν οὐδ' ἡ κάμηλος ἀλλὰ φλέβια χολώδη μᾶλλον» οὐδένα ἔχει τόπον, ἅτε τῆς χολῆς νοουμένης ἐπὶ τῆς χοληδόχου κύστεως. Τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ ἄλλος Μῶμος πίθηκος εὑρίσκει τὴν μὲν κάμηλον οὐχὶ ἐπιτηδείαν ἄρχειν ὡς μνησίκακον οὖσαν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀδυνατοῦσαν νὰ κρίνῃ ἄνευ πάθους, τὸν δ' ἐλέφαντα ὡς ὀρρωδοῦντα *χοίρου βοὴν* (Αἰλιαν. περὶ Ζῷ. Α', 38) καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ ἱκανὸν νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ ζῷα. Ὁμοίως ὁ πίθηκος ἠδύνατο καὶ τὸν λέοντα νὰ εὕρῃ οὐχὶ ἐπιτήδειον ὡς φοβούμενον τὴν ἀλεκτρυόνος φωνὴν (Αἰλιαν. περὶ Ζῷ. Γ', 31. Αἰσώπ. Μῦθ. σελ. 441, 270, α΄, β΄, γ΄). Ταῦτα γιγνώσκομεν κατὰ τὴν φύσιν τῶν εἰρημένων ζῴων, ἐὰν δέ τις θελήσῃ νὰ περιορίσῃ τὴν κρίσιν τοῦ πιθήκου εἰς μόνην τὴν ἐπιθετικὴν καὶ ἀμυντικὴν τῶν ζῴων δύναμιν, οὐχὶ δ' εἰς τὴν ψυχικὴν διάθεσιν, τότε ἀδυνατοῦμεν νὰ νοήσωμεν τὸ *χολήν*, ἐμμένοντες τῇ γνώμῃ ἡμῶν θὰ ἐγράφομεν καὶ ἐν τῇ βᾳ παραλλαγῇ «διότι χολὴν ἀλλ' ἄμυναν οὐκ ἔχει».

163, β', 5 καὶ γ', 4 «ὁ δὲ κολοιὸς συνιδὼν ἑαυτὸν *δυσμορφίᾳ* περικείμενον».

Περικείσθω ὁ κολοιὸς τὴν γραφὴν *δυσμορφίαν*, ἣν οἱ κώδικες Ch Mc φέρουσιν (Ἴδε Cobet ἐν *Var. Lect.* σελ. 198 καὶ Naber ἐν *Mnemos.* 1911, σελ. 259).

164, α΄, 2 «ἧκεν ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς διαίτης μεταληψόμενος».

Γρ. «ὡς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῆς αὐτῆς διαίτης μεταληψόμενος», ὡς ὁ κῶδιξ Ph. Πρβ. β΄, 2 «ἦλθεν ὡς καὶ αὐτὸς τῆς αὐτῆς δ. μ.». Παρατηρητέα δὲ ἡ σύνταξις *μεταλαμβάνω ἀπό τινος*.

166, β΄, 12 «Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οὐ δεῖ τινα ὑπὸ τῶν κολάκων *ἐπαίρεσθαι*».

Προσθεὶς τὸ ἐν τῷ κώδικι Mc *ἐπαινούμενον* γράφε «οὐ δεῖ τινα ὑπὸ

τῶν κολάκων ἐπαινούμενον ἐπαίρεσθαι». Πρβ. γ', 9 «οὐ δεῖ τινα τοῖς τῶν κολάκων ἐπαίνοις τυφοῦσθαι καὶ ἐπαίρεσθαι».

167, β', 2 «εἰ τῆς παγίδος αὐτὸν *ῥύσειε*».

Παρατηρητέος ὁ τύπος *ῥύσειε* ἀντὶ τοῦ *ῥύσαιτο*. Τῷ ἐνεργητικῷ τύπῳ ἐνετύχομεν καὶ παρὰ Φωτίῳ Ἐπιστ. σελ. 494 «ὁ πλάστης *ῥυέτω* τὸ πλάσμα τῆς βασάνου», περὶ οὗ ὁ Βαλέτας γράφει «Γραπτ. ἄμεινον *ῥυέσθω*».

σελ. 170, γ', 1 «*Κουκουλάτου* ἔτυχε τοῦ βίου τέλος».

Ὁ ἐκδότης ἀναφέρει τὴν γενικὴν *κουκουλάτου* εἰς ὀνομαστικὴν *κουκουλάτης* σημειούμενος «vocabulum ignotum». Ἀλλὰ vocabulum non ignotum est. Γνωστότατον ἡμῖν τοῖς νέοις Ἕλλησιν ὑπάρχει τὸ *κουκουλλᾶτος*, οὐχὶ *κουκουλλάτης*, ὅπερ δηλοῖ τὸν ἔχοντα *κουκούλλαν* ἢ *κουκουλλήθραν*, ὡς λέγει ὁ μυθογράφος «περιεῖλέ μου τὴν κουκουλΙθραν» (στ. 7), τουτέστι τὸ τῆς κεφαλῆς κάλυμμα (Ἴδε Κοραῆν ἐν Ἀτάκτοις Τόμ. Α', σελ. 392 καὶ σελ. 220). Ὁ ἄριστος μεσαιωνοδίφης Ξανθουδίδης διαλαμβάνων περὶ τοῦ *Κούκλης, Κουκλάκης*, κτλ. ἐν τῷ *Λεξικογρ. Ἀρχείῳ* Τόμ. ϛ', σελ. 335 γράφει «Προέρχονται ἀμφότερα ἐκ τοῦ ἐπιθέτου *κούκλης* λεγομένου ἐπὶ ὀρνίθων καὶ ἄλλων πτηνῶν φερόντων *κουκλὶ* (ἐκ τοῦ κουκούλλα), ἤτοι λοφεῖον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐν εἴδει κουκούλλας, οἷος λ. χ. ὁ ἔποψ ὁ λεγόμενος διὰ τοῦτο ἐν Κρήτῃ *κουκλοπετεινὸς* (ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι τσαλαπετεινός)· οὕτω λέγεται *κούκλης πετεινὸς* καὶ *κούκλα ὄρνιθα* καὶ ἁπλῶς ὁ *κούκλης*, ἢ *κούκλα κουκλιτάρι*».

172, β', 1. Ἐξέδωκε «Ἀθηνᾷ θύουσα» ἐκ τοῦ κώδικος La ἀντὶ τοῦ ἑστιῶσα. Οὕτω καὶ ὁ Halm σελ. 106, 213.

179, α', 4 «ὁ δὲ προσελθὼν χαίρων ἵστατο βλέπων τὸ *μέγα δεῖπνον*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «τὸν μέγαν δεῖπνον libri». Μενέτω ἀκίνητος ἡ γραφὴ τῶν χειρογράφων. Οἱ μοναχοὶ ἔναυλον εἶχον τῆς ἐκκλησίας *τὸν μυστικὸν δεῖπνον* (Ἴδε Schaefer ἐν τῇ ἐκδόσει Γρηγορίου τοῦ Κορίνθου σελ. 772).

αὐτ. β', 1 «ἄνθρωπος δέ τις δεῖπνον *παρετοιμάζει*».

Ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1876, σελ. 370 κελεύει ν' ἀφαιρεθῇ ἡ πρόθεσις *παρά*, ἡμεῖς δὲ γράφομεν *προετοιμάζει* ἀντὶ τοῦ *παρετοιμάζει*.

180, α', 5 «ὅτι μὲν τροφῇ *συζῶν* περισσῇ οἶδα καὶ σῶμα τὸ ἐμὸν εὐφραίνων».

Γρ. *συζῶ*. Οἱ κώδικες ἔχουσιν *εὐφραίνω* ὀρθῶς.

182, 2 «χάνας τὸ στόμα αὐτοῦ μεγίστῃ *συνολκῇ* καταπέπωκεν».

Ἐμοίγε προσμειδιᾷ ἡ τοῦ κώδικος γραφὴ «μεγίστῃ *σὺν ὁλκῇ*». Οὕτω καὶ ὁ Halm (σελ. θ'). Ὁμοίως καὶ ἐν 249, γ', 8 γράφω «πτῶμα κειμένην *χαλεποῦ* ὑπὸ κρύους» ἀντὶ τοῦ *χαλεπόν*. Ὀλίγον ἀνωτέρω εἶπεν ὁ μυθογράφος *σφοδρὰ πῆξις*.

182, 2 «δίκαια ἔγωγε πέπονθα, εἴγε πάντα περιφερῆ ᾠὰ πεπίστευκα».

Ἀλλ' ὁ Halm «εἴγε πάντα τὰ περιφερῆ ᾠὰ πεπίστευκα».

αὐτ. 6 «Διδάσκει ἡμᾶς ὁ λόγος ὅτι οἱ *ἀδικάστως* πρᾶγμα προσιόντες λανθάνουσιν ἑαυτοὺς περιπείροντες ἀτόποις».

Ὁ Halm ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Αἰσωπείων Μύθων σελ. θ΄ γράφει «In eadem fabula, ubi codex habet ἀδεκάστως, vulgatum est ἀδικάστως, quam Corais ἀκριβῆ διόρθωσιν vocat, quamquam bona græcitas ἀλογίστως flagitaverit. Vide tamen ne auctor ἀκηδέστως scripserit; vereor enim ne ἀδικάστως plane barbarum sit ac fortasse ne græcum quidem vocabulum». Ὄντως τὸ *ἀδικάστως*, ὅπερ ἐγέννησε τὸ calamitosum, ἵνα κατὰ Cobet εἴπω, *ἀδεκάστως*, ἠκυρολόγηται. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι ἐν τῷ *ἀδικάστως* λανθάνει τὸ *ἀδιστάκτως*. Καὶ γὰρ λογισμὸς ὄκνον φέρει. Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου λ. *ἀδιστάκτως* φέρονται παραδείγματα τοῦ *ἀδιστάκτως προσιέναι* ἐκ τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης καὶ τοῦ Ἀθανασίου.

183, β΄, 5 γρ. *παλίμβολον*.

185, γ΄, 2 «βρῶμα μέλλοντος *θήσειν* αὐτόν».

Ὁ ἐκδότης ἔγραψε *θήσειν* ἀντὶ τοῦ θύσειν ἐκ κωδίκων, φαίνεται, ἀλλ' ἤδη πάλαι ὁ Κόντος ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀλληλογραφίας 1877, σελ. 66 εἶχε μεταβάλει τὸ *θύσειν* εἰς τὸ *θήσειν*.

αὐτ. δ΄, 10 «καὶ πλεῖστα φαγὼν λιπαρόσαρκος *γένω*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «γένω barbarismus: fortasse λιπαρὸς ἂν γενοίμην». Αἰθίοπα σμήχει ὁ συγγραφεὺς πειρώμενος νὰ ἐκπλύνῃ τὰ συμπεφυκότα τῷ διασκευαστῇ λύματα. Εἰσὶ καὶ ἐν Μούσῃσιν Ἐρινύες. Εὕρηται καὶ ὁ ἀόριστος *γένω*. Πρβ. Ἱερακοσόφ. σελ. 434,6 Teubn. «ἵνα *γένωσιν* ὡς μέλι κατὰ τὸ πάχος» καὶ σελ. 460, 27 «ἵνα γένῃ ὡς σησαμοῦς» καὶ σελ. 475, 2 «ἄχρις ἂν *γένῃ* ὑγιής». Σχολ. Εὐριπ. Τόμ. Α΄, σελ. 494, 7 Dινδ «ἵνα *γένωσιν* μακρὰν τοῦ πατρὸς τοῦ σφάξαι αὐτούς». Πλείονα δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΘ΄, σελ. 552.

αὐτ. δ΄, 17 «τὰς συνθήκας ἔλεγε, ποίει μοι, φίλε» ἀντὶ τοῦ *ποιεῖ*. Ὡσαύτως σελ. 53 6 γρ. «σὺν Ἀθηνᾷ καὶ σὺ χεῖρα *κίνει*» ἀντὶ τοῦ *κινεῖ* καὶ 200,35 «ἄλλους ποίει βασιλεῖς» ἀντὶ τοῦ *ποιεῖ* καὶ 321, 4 «ἄλλο τι *ζήτει* καλεῖσθαι» ἀντὶ τοῦ *ζητεῖ*.

186, α΄, 5 «συνέβη δὲ αὐτῇ ἀμφοτέρων στερηθῆναι, τοῦ μὲν μὴ ἐφικομένη, διότι *οὐδὲ* ἦν, τοῦ δέ, ὅτι ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ παρεσύρη».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης «*οὐδὲ* ἦν» ἀντὶ τοῦ «*οὐδὲν* ἦν». Ἀλλ' ἐν τῷ διεφθαρμένῳ ἑλληνισμῷ γίνεται χρῆσις τοῦ *οὐδέν* ἀντὶ τοῦ *οὐ*. Μακρὸν περὶ τοῦ πράγματος λόγον ποιεῖται ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΘ΄, σελ. 413—425. Ἴδε καὶ *Λεξικογρ.* Ἀρχ. Τόμ. Α΄, σελ. 4 καὶ 5.

αὐτ. γ΄, 6 «ὁ λιχνεύων τὸ μέγιστον *χαίνει* καὶ τὸ ἧττον, καὶ ὁ θέλων πλεῖστα ἐσθίειν *χαίνει* καὶ τὰ μικρά».

Τὸ ἐν τῷ κώδικι φερόμενον *χάνει* μάτην μεταβάλλει εἰς τὸ χαίνει ὁ ἐκδότης (Ἴδε Γ. Χατζιδάκιν ἐν *Μεσαιων. καὶ Νέοις Ἑλλην.* σελ. 103 κέ.).

187, α΄, 7 «δηλοῦντες τὴν *ἀφανῆ* κακίαν».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *ἀφανῆ* ἀντὶ τοῦ *ἐμφανῆ*. Οὕτω καὶ ὁ Halm.

192, α΄, 1 Προτιμητέα ἡ γραφὴ «Λαγωοὶ καταγνόντες ἑαυτῶν δειλίαν».

αὐτ. 4 «αὐτοὺς εἰς τὰ *βαθῆ* τῆς λίμνης ἐδίδοσαν».

Γρ. «εἰς τὰ *βάθη* τῆς λίμνης» Φέρεται καὶ γραφὴ *βαθέα*.

αὐτ. 3 «ᾧ λίμνη *ὑπέκειτο*».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *ὑπέκειτο* ἀντὶ του *ἐπέκειτο*, φαίνεται, ἐκ κωδίκων. Ἤδη ἐν τῇ Μνημοσύνῃ XLIII, σελ. 225 εἶχον μεταβάλει τὸ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Halm *ἐπέκειτο* εἰς τὸ *ὑπέκειτο*.

αὐτ. γ΄, 1 «Ὅλοι λαγωοὶ συναχθέντες εἰς ἕνα».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *ὅλοι* χάριν τοῦ μέτρου ἀντὶ τοῦ *ἅπαντες*. Οὐδαμῶς ἀγνοοῦμεν ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ *ὅλοι* ἀντὶ τοῦ *πάντες*, ὡς παρ' ἡμῖν, εἶναι τῶν μεταγενεστέρων ἰδία, ut *toti* pro *omnes* latinitatis decrepitæ et delirantis, ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι χάριν τοῦ μέτρου εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ μεταγραφῇ τὸ τοῦ κώδικος *ἅπαντες* εἰς τὸ *πάντες*.

195, γ΄, 1 «*στάσις* δὲ ἦλθε πᾶσι τοῖς τετραπόδοις».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «Στάσις δὲ nos Φάσις κτἑ.». Ἀλλ' ἤδη πάλαι οὕτω ὁ Halm (Ἴδε καὶ Ἀθηνᾶν Τόμ. Β΄, σελ. 262).

197, δ΄, 12 «ἠρώτα τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἔξω ἱστᾶσα οὐκ *ἔρχῃ* ἔσω».

Γρ. «*ἑστῶσα* οὐκ *ἔρχετ'* ἔσω». Ὁ κῶδιξ ἔχει *ἱστᾶσαν* — *ἔρχηρ*.

αὐτ. ϛ΄, 7. γρ. «πολλῶν γὰρ θηρίων ἴχνη βλέπω εἰσιόντων, *ἐξιόντος* δὲ οὐδενός» ἀντὶ τοῦ *ἐξιόντα*.

199, β΄, 7 Γρ. «ἐὰν μὴ τοὺς ὀδόντας καὶ τοὺς ὄνυχάς σου *ἐκτίλῃς*» ἀντὶ τοῦ *ἐκτίλλῃς*.

201, ϛ΄, 17 «Ὅμοιον δ' ἔστι τοῦτο τῷ λόγῳ ἐκείνῳ· *ἄλλοι σκάπτουν καὶ κλαδεύουν καὶ ἄλλοι τραγουδοῦν καὶ πίνουν*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «Secundum epim. barbarice scriptum est; lege: *σκάπτουσι καὶ κλαδεύουσι καὶ ἄλλοι τρυγῶσι καὶ πίνουσι*». Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι τὸ δεύτερον ἐπιμύθιον εἶναι νεώτατον προστεθὲν ὑπὸ τοῦ ἀντιγραφέως. Διὸ οὐδαμῶς ὁ συγγραφεὺς ὤφειλε νὰ κινήσῃ τὰ *παραδεδομένα* μεταβολεὺς γινόμενος (Ἴδε Πολίτ. *Παροιμ.* Τόμ. Α΄, σελ. 534).

202, ε΄, 3 «ἐστράφη μέγα γὰρ οἰόμενος εἶναι τὸ ζῷον».

Γρ. «μέγα τι οἰόμενος εἶναι τὸ ζῷον». Πλὴν ἐὰν τὸ *γάρ* προσετέθη, ἵνα πληρώσῃ τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ.

212, γ΄, 10 «Ὁ δὲ ταῦρος ἔφησεν· *ὁρῶ σοι, ἄναξ, Οὐκ εἰς πρόβατον παρασκευὴν τυγχάνειν, ἀλλ' εἰς ταῦρον* μήκιστον *ἡτοιμασμένην*».

Οὕτω συνεπλήρωσε καὶ διώρθωσεν ὁ συγγραφεὺς τὰς τοῦ κώδικος γραφάς *σε, ἄναξ* — *ὡς πρόβατον* — *παρασκευὴ τυγχάνω* — *ἀλλὰ ταῦρον* — καὶ τὸ *ἐμὲ εἰκάζειν* διὰ τοῦ *ἡτοιμασμένην* ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν πάντως τὸ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ παραλλαγῇ «ὁρῶ γὰρ παρασκευὴν οὐχ ὡς εἰς πρόβατον, ἀλλ' εἰς ταῦρον *ἡτοιμασμένην*».

Πάντα καλῶς ἔχουσιν, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τοῦ *ἐμὲ εἰκάζειν* εἰς τὸ *ἡτοιμασμένην* ξενίζει ἡμᾶς ὡς ἄγαν τολμηρὰ οὖσα. Ἡμεῖς τηροῦντες τὸ παραδεδομένον *ἐμὲ εἰκάζειν* καὶ γράφοντες τἆλλα ὡς ὁ Chambry διώρθωσεν «ὁρῶ σοι, ἄναξ, οὐκ εἰς πρόβατον παρασκευὴν τυγχάνειν, *ἀλλ'* εἰς ταῦρον

μήκιστον, *ἐμὲ εἰκάζειν*» λαμβάνομεν τοῦτο ἀπολύτως ἀντὶ τοῦ συνήθους *ὡς εἰκάσαι* καὶ τοῦ σπανιωτέρου *εἰκάσαι* τ.ἔ. «ὁρῶ, ἄναξ, ὅτι ἡ παρασκευὴ τυγχάνει σοι οὐκ εἰς πρόβατον, ἀλλ' εἰς ταῦρον μήκιστον, ὡς ἔξεστί μοι εἰκάζειν.» Πρβ. Ἡρόδ. Β', 29 «ἀπέφαινε, ὡς *ἐμὲ κατανοέειν*, δίνας ταύτη ἐούσας ἰσχυρὰς καὶ παλίρροιαν». Αἴλιαν. Περὶ Ζῴ. Β', 3, 1 «*ὥς γ' ἐμὲ κρίνειν*» καὶ Δ' 9 6 «*ὡς ἐμὲ νοεῖν*».

215, 9 «καὶ γὰρ ὃν αὐτὸς φόνον ἀπειργάσω, τοῦτον εἰς ἐμὲ *ἀπεμάττου*».

Περὶ τοῦ χωρίου κατὰ λεπτὸν ἔγραψα ἐν *Mnemos.* XLIII, σελ. 225, ἔνθα τὸ τοῦ κώδικος *ἐξαιμάτωσας* μετέβαλον εἰς τὸ *ἐξέμαξας*.

224, δ', 17 «Λόγος ἁρμόζει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, οἳ λόγους οὐκ ἔχουσιν *ἴσους* τοῖς ἔργοις».

Ἄνευ ἀνάγκης τὸ *ἴσα* τοῦ κώδικος μετέβαλεν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ *ἴσους*. Τοῦ *ἴσα* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *ἐξ ἴσου* ὁμοίως κειμένου, συνήθως μὲν ἀκολουθοῦντος τοῦ *καί*, σπανιώτερον δὲ καὶ χωρὶς τοῦ *καί*, παραδείγματα φέρονται ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Δ', σελ. 681 D'.

225, β', 3 γρ. «εἰ τὴν κεφαλὴν αὐτῷ *προσεπιβάλοι*» ἀντὶ τοῦ *προσεπιβάλλοι*».

αὐτ. 1 «Λύκου δὲ λαιμῷ ὀστέον *ἐνεπήγει*».

Γρ. *ἐμπεπήγει*. Πρβ. γ', 1 *ἐπεπήγει*. Ἐν σελ. 314, 189, 6 φέρεται ὁ παρατατικὸς *ἐνεπήγετο* «καὶ σαλπίσας ὁ κώνωψ *ἐνεπήγετο*». Παρὰ τῷ Πτωχοπροδρόμῳ φέρεται καὶ τὸ κυκλούμενον ἐν τῇ κοινῇ λαλιᾷ *μπήγω* (Ἴδε Κοραῆν ἐν *'Ατάκτ.* Τόμ. Β', σελ. 119).

228, β', 12 «εἴ τις τῶν φίλων αὐτὸ *κεχάρικέ* σοι».

Παρατηρητέος ὁ νεώτερος τύπος *χαρίζω* = δωροῦμαι.

229, γ', 2 «ἵνα πᾶν ὅ,τι ἂν τις θηρεύσῃ».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *ὅ,τι ἂν τις* ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι *πᾶν ὃ ἐάν τις*. Ἀλλὰ πλειστάκις παρελαμβάνετο παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι τοῦ παρηκμακότος ἑλληνισμοῦ κατά τινα παρεκδοχὴν τὸ *ἐάν* ἀντὶ τοῦ *ἂν* ἐν τοῖς ἀοριστολογιλοῖς καλουμένοις λόγοις (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Σωκράτει Τόμ. Α', σελ. 487-492).

234, γ', 7 «Τὴν δὲ *κατιδὼν ἐκπλήττεται μεγάλως*».

Οὕτως ὁ ἐκδότης ἔγραψεν ἀντὶ τοῦ «Τὴν δὲ *θεασάμενος ἐκπλήττει μέγα*» Τῶν δὲ φύντων αἴτιος ὑπάρχει, νομίζομεν, τὸ *ἐκπλήττει*. Μὴ ἐκπλήξῃ τὸν συγγραφέα τοῦτο. Ἐν τῷ Ἱερακοσοφίῳ σελ. 401, 27 Herch. εὕρομεν «ἐν τῷ βαστάζεσθαι τὸν ἱέρακα μύει συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμούς, *πλήττει*, καὶ δακρυρροεῖ»· *πλήττει ὁ ἱέραξ*, ὡς καὶ νῦν ἑλληνίζουσαι δῆθεν ἑλληνίδες *πλήττουσι* καὶ *ἀνιῶσιν* ἐκ τοῦ καύσωνος (Ἴδε Χατζιδάκιν ἐν Μ. Ν. Ε. Τόμ. Α. σελ. 437 καὶ Μενάρδον ἐν *'Αθην.* ΛΖ', σελ. 76). Ἐν 296, α', 14 καὶ γ', 22 ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ *ἀνάπτειν* καὶ τοῦ *ὑπανάπτειν* ἐπ' ἀμεταβάτου διαθέσεως «πυρετὸς δὲ ἐπὶ τούτοις *ἀνάψας* τὸν παῖδα θᾶττον τοῦ βίου ὑπεξήγαγεν» καὶ «*ὑπανάψας* δὲ πυρενὸς ἐξαπίνης κτέ.». Ἐν τῷ Ἱερακοσοφίῳ εὕρομεν καὶ τὸ *ἐκτινάσσω* ἀμεταβάτως, ἔτι δὲ τὸ *παχύνω* σελ. 526, 9 «ὅταν

Ἴδης αὐτὸν *ἐκτινάσσοντα* ὑπὸ ἀτονίας» καὶ σελ. 583, 23 «τρώγει πλὴν οὐ χωνεύει καλῶς οὔτε *παχύνει*».

239, β΄, 15 «Σαλπίγγων δ' ἄφνω *φωνουσῶν*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «φωνουσῶν nos, φωνούντων Gg Ch Cd». Μενέτω ἀκίνητον τὸ τοῦ διασκευαστοῦ *φωνούντων*. Οὕτως ἐφώνουν πολλοὶ μεταγενέστεροι οὐδ' αὐτοῦ τοῦ μεγάλου Φωτίου ἐξαιρουμένου, ὅστις πολλάκις ποιεῖται χρῆσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συντάξεως (Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσ. Παρατ.* σελ. 190 καὶ Παπαδ. Κερ. ἐν τῇ ἐκδόσει Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου σελ. οβ'). Πρβ. καὶ Μᾶρκ. Διάκ. σελ. 99, 26 «βροντῶν καταρραγέντων καὶ ἀστραπῶν ἐκτριβέντων». σελ. 79, 1 «ἐκ τῶν ἐπενεχθέντων αὐτῷ πληγῶν». Σχολ. εἰς Θεόκρ. σ. 275, 11 Ἀρ. «πεπανθέντων ὀπωρῶν». Τζέτζ. Σχολ. εἰς Λυκόφρ. σελ. 112 «ληγόντων μετοχῶν». Γεώργ. Μον. σελ. 378, 10 «πολλῶν μυριάδων συνελθόντων» καὶ σελ. 779, 21 «ἐν σχήματι δύο λαμπρῶν σεληνῶν ἑνωθέντων». Ἔγραψε δὲ καὶ ὁ Ch. «*Κάμηλος* τὸ πρῶτον *ὀφθείς*» (σελ. 265, 149).

239, δ΄, 8 «οἱ δὲ ὡπλισμένοι, ὑπὸ τῶν ξύλων *εἰσελθόντες* κωλυόμενοι ὑπὸ τῶν γαλῶν διεφθάρησαν».

Γρ. «*εἰσελθεῖν* κωλυόμενοι». Πρβ. 239, α΄, 9 «οἱ δὲ στρατηγοὶ μὴ δυνάμενοι εἰσελθεῖν διὰ τὰ κέρατα αὐτῶν συλλαμβανόμενοι κατησθίοντο».

243, α΄, 11 γρ. *εὐθηνίας* ἀντὶ τοῦ *εὐθηνείας*.

244, α΄, 2 «ἔγραψε «*παρεστηκότι* δένδρῳ» ἀντὶ τοῦ *περιεστηκότι* πρὸ τοῦ ἐκδότου ὁ Κοραῆς, ὁ Halm, ὁ Naber ἐν *Mnemos.* 1876, σελ. 395.

245, β΄, 11 «ὡς δὲ πάλιν *ἤμελλον* ἐκκύψαι (γρ. ἐκκῦψαι)».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «*ἤμελλον* nos ἦλθεν Cod.». Ὁ Halm σελ. 146, 297 β ἐξέδωκεν *ἔμελλεν*.

246, γ΄. 6 «ἐλθὲ καὶ *μάθω* σε κολυμβᾶν».

Παρατηρητέα ἡ μεταβατικὴ τοῦ *μανθάνειν* χρῆσις, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν «*ἔλα καὶ θά σὲ μάθω νὰ κολυμβᾷς*». Ἀρχαῖος θὰ ἔλεγε «ἐλθὲ καὶ διδάξω σε κολυμβᾶν» ἢ «ἐλθὲ καὶ μαθήσῃ κολυμβᾶν». Ἐν 16, γ΄, 20 ἐχρήσατο ὁ διασκευαστὴς τῷ *ὑγιαίνειν* μεταβατικῶς ἀντὶ τοῦ *ὑγιάζειν* «δραμὼν αὐτίκα τὸν ἰατρὸν ἐκάλει ἐκλιπαρῶν τοῦτον *ὑγιᾶναι* ὄνον» (Ἴδε Χατζιδ. ἐν Μεσ. καὶ Νέ. Ἑλλ. Τόμ. Α', σελ. 441-442 κέ.).

247 β΄, 3 Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης «*κατηράσατο* τὴν θάλασσαν δακρύων» ἀντὶ τοῦ *ἐκατηρᾶτο*. Σφόδρ' ἐπέχομεν ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς ἐν τῷ παρηκμακότι ἑλληνισμῷ ἀπαντῶντας τύπους *κεκατήραμαι, δεδιήγημαι, ἐδιηγησάμην, παρεδιηγησάμην, κεκατάχημαι, κεκατηγόρημαι, ἐκατηγόρουν, ἐπαρηγορήθην, ἐπισεσυμβήκει, ἐπεπροφήτευτο, ἐπροφήτευον*, κτλ. (Ἴδε Κόντον ἐν *Ἀθην.* Τόμ. Ζ΄, σελ. 288-307).

250, β΄, 6 «*Ὑδρεία* περιπέπτωκα».

Τὸ *ὑδρεία* οὐδὲν ἄλλο δηλοῖ ἢ τὴν *ὕδρευσιν*. Γρ. *ὑδέρῳ*, ὡς ἐν γ΄, 6;

αὐτ. δ΄, 1 «νοσῶντι ὁ ἰατρὸς «πῶς ἔχεις; ἔφη».

Ὁ κῶδιξ ἔχει *νοσῶν τις*. Ἐὰν μὴ περιέπεσεν ὁ μυθογράφος εἰς τὸ λεγόμενον τῆν ὀνομαστικῆς ἀπολύτου ἁμάρτημα, ἣ οὐχὶ ὀλίγον οἱ μεταγενέστεροι ἀσμενίζουσιν, ἀναγκαῖον ὑπάρχει νὰ γραφῇ *νοσοῦντι*. Τὸ σφάλμα τῆς

ὀνομαστικῆς ἀπολύτου εὕρομεν καὶ ἐν 81, γ΄, 8 «καὶ δὴ ὁ ὄφις ἐξελθὼν τοῦ θηρεῦσαι εὐθὺς ὁ ἀνὴρ καταδραμὼν ὀπίσω στερρῶς κατ' αὐτοῦ τὸ ξίφος καταφέρει» καὶ 136, γ΄, 2 «ὁ δ' ὄφις ἐπιστραφεὶς καὶ δακὼν τοῦτον, εὐθὺς τέθνηκεν (δηλ. ὁ ἰκτῖνος)» καὶ γ΄, 2 «ὁ δὲ ὄφις ἐπιστραφεὶς καὶ πλήξας τοῦτον, ἀμφοτέρους εἰς γῆν ἀφ' ὕψους πεσεῖν συμβέβηκε» καὶ 124, β΄, 3 «ἀφελὼν τὴν σφραγῖδα καὶ ἀποκαλύψας τὸ ἀγγεῖον, πάντα ὅσα ἦν ἔνδον ἐξέφυγεν» καὶ 138 β΄, 5 «καὶ δὴ πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἀσπὶς κοιμωμένη εὑρεθεῖσα ἐπάτησεν αὐτήν» καὶ 163, ε΄, 4 «καὶ λουόμενα ἔπιπτον τὰ πτερὰ τῶν ὀρνέων» καὶ 185, δ΄, 1 «καθεύδων κύων ἐν αὐλῇ τοῦ δεσπότου λύκος ἐθεάσατο νυκτί γε τοῦτον» καὶ 254, δ΄, 1 «ξύλα τις ἄνθρωπος ἐν ποταμῷ κόπτων πίπτει πέλεκυς» καὶ 284, δ΄, 7 «δάκνων τὸ δέλεαρ, παγίς που πίπτει» καὶ 296, γ', 19 «σκόλοψ προσκρούσας τῷ δακτύλῳ ἄλγημα μέγα ἐφλέγμανε τὸν νέον» καὶ 22 «Ὑπανάψας δὲ πυρετὸς ἐξαπίνης Θᾶττον ὁ νέος ἐξέλιπε τὸν βίον» καὶ 346, α΄, 2 «ὁ δὲ χαλκεύων, ὁ κύων ἐκοιμᾶτο· πάλιν ἐσθίων, ὁ κύων παρειστήκει» καὶ β΄, 6 «τὸ γαρ ἀκμόνιον προσκεκρουκώς, εὐθὺς ἐπανακλίνεις σαυτὸν ἐπὶ κραβάτου».

Ἐν σελ. 178, 85, β', 7 κεῖται κατὰ τὴν παραδεδομένην γραφὴν «καὶ δὴ συλλαβὼν τὸν πέλεκυν τοῦ πλῆξαι Στρουθοὶ ἅπαντες καὶ τέττιγες ἐθρήνουν», ἀνθ' οὗ ὁ ἐκδότης ἔγραψε «καὶ δὴ συλλαβόντος πέλεκυν» ἄνευ ἀνάγκης. Καὶ ἐν σελ. 406, 249, γ΄, 3 ἔγραψεν ὁ ἐλλόγιμος ἀνὴρ «Νέος ἄσωτος καταφαγὼν οὐσίαν, Ἱματίου αὐτῷ μόνου Καταλειφθέντος, ὡς εἶδε χελιδόνα κτέ.» ἀλλ' ὁ κῶδιξ ἔχει «ἐκατελείφθη. Ὡς δ'». Οὐδαμῶς ἀπίθανον ὑπάρχει ὅτι ὁ μυθογράφος ἔγραψεν «ἱμάτιον αὐτῷ μόνον Κατελείφθη· ὡς δὲ εἶδε χελιδόνα». Ἡ χασμῳδία παρὰ τοιούτοις ποιηταῖς οὐδὲν κωλύει. Μικρὸν ὑποβὰς ὁ μυθογράφος λέγει «Χειμὼν ἐπιφοιτήσας καὶ σφοδρὰ πῆξις, Ὡς χελιδόνα εἶδε νεκρὰν ῥιγοῦσαν, Πτῶμα κειμένην χαλεπὸν (γρ-οῦ) ὑπὸ κρύους». Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἔγραψεν ὁ συγγραφεὺς *ῥιγοῦσαν* ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι φερομένου *ἠπτύαν*, τουτέστι *ὑπτίαν*, ὃ καθ' ἡμᾶς ἄμεμπτον ὑπάρχει καὶ μᾶλλον συνᾷδον πρὸς τὴν συνέπειαν, ὡς καὶ τὸ ἐν σελ. 405,6 «ἐπειδὴ εἶδε τὴν χελιδόνα νεκρὰν ἐρριμμένην ἢ ἐκρεριμμένην» (Ἴδε Κόντον ἐν Σωκράτει Τόμ. Α΄, σελ. 162), ἀνθ' οὗ ὁ ἐκδότης πλάσας παρακείμενον *ἐρρίγωμαι* ἐκ τοῦ ἀνυπάρκτου *ῥιγοῦμαι* ἔγραψεν *ἐρριγωμένην*.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος τῆς ὀνομαστικῆς ἀπολύτου ἁμάρτημα ἐν παρόδῳ λέγομεν ὅτι τῶν Βυζαντιακῶν συγγραφέων πάντας ὑπερηκόντισεν εἰς τοῦτο ὁ Γεώργιος Μοναχὸς σελ 53,1. 94,24, 95,13. 116,19. 120,17. 125,17. 185,15. 140,12. 149,12. 157,11. 160, 10.165,20. 168,1. 200,18. 212,11. 215,17. 221,1. 224,11. 253,3. 273,10. 284,20. 388,1 291,11. 298,1. 328,11. 365,10-12. 378,5. 384,17, 385,23. 461,20. 465,5. 480,3. 491,8. 503,3. 520,1. 626,15. 644,15. 655,7. 663,21. 710,15. 727,67. 729,4. 752,10. 706,7. 765,11. 767,8.13. 771,16. 772,2. 773,21. 795,16. 803,12. Ταῦτα καὶ πρὸς παραμυθίαν ἐνίων Νεοελλήνων.

250, δ΄, 13 «Τοῦτο δηλοῖ ὅτι οὕς παραμυθέοντας ἔθος τυγχάνει ψευδεῖς τοὺς πάσχοντας παρηγορεῖν λόγοις».

Ἴσως πρέπει νὰ διορθωθῇ ὧδε «τοῦτο δηλοῖ ὅτι τοὺς παραμυθοῦντας ἔθος τυγχάνει ψευδέσι τοὺς πάσχοντας παρηγορεῖν λόγοις». Τῷ ἐνεργητικῷ τύπῳ *παραμυθεῖν* ἀντὶ τοῦ *παραμυθεῖσθαι* ἐνετύχομεν παρ᾽ Ἄννῃ τῇ Κομνηνῇ Τόμ. Α΄, σελ. 29,7 «παραμυθῆσαι ὕπνῳ τὸ σῶμα». Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Φωτίου Τομ. Β΄, σελ. 58 λέγεται «*Παραμυθῆσαι*: συμβουλεῦσαι καὶ παραμυθήσασθαι ὡσαύτως». Σημειοῦται δ᾽ ὁ ἐπιφανὴς φιλόλογος· «Nusquam in usu fuit activa forma. *Fortasse aliud quid latet*». Πόσον χαλεπὸν τὸ ἀποφαίνεσθαι τὸ τί κεῖται ἢ οὐ κεῖται, εἴρηται ἢ οὐκ εἴρηται, ηὕρηται ἢ οὐχ ηὕρηται.

251, β΄, 4 γρ. «*ἐνεβάλετο*», ὡς ἐν α΄, 4. Ἡ γραφὴ *ἐνεβάλετο* φέρεται καὶ ἐν κώδικι.

αὐτ. γ΄, 3 «ἀργύριον δανεισάμενη *καθῆκεν* εἰς τὸ μέσον».

Γρ. *κατέθηκεν*, ὡς ἐν α΄, 3 καὶ β΄, 3, ἔνθα ὑπάρχει καὶ ἡ ἐσφαλμένη γραφὴ *καθῆκεν* (Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσσ. Παρατηρ.* σελ. 68).

αὐτ. δ΄, 10 «Δειμαίνουσα γοῦν ἡ νυκτερὶς τὸ χρέος Μὴ ἀπαιτῆται, περιπολεῖται νύκτωρ».

Ἔγραψεν ὁ ἐκδότης *ἀπαιτῆται* ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι κειμένου *ἠμακρόβεται*. Ἀλλ᾽ ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἐν τῷ ἠμακρόβεται κρύπτεται τὸ *ἡμέρας (ν) κρύβεται* ἢ *ἦμαρ κρύβεται*. Μεταγράφομεν δὲ ὅλον τὸ χωρίον ὧδε «Δειμαίνουσα γοῦν ἡ νυκτερὶς τὸ χρέος *ἡμέρας (ν) κρύβεται*, περιπολεῖ νύκτωρ» ἢ «*Ἦμαρ κρύβεται*, περιπολεῖται νύκτωρ», ὅπερ πιθανώτερον. Πρβ. α΄, 9 καὶ β΄, 9 «ἡ δὲ νυκτερὶς τοὺς δανειστὰς φοβουμένη, *ἡμέρας* μὲν *οὐ φαίνεται* (=κρύπτεται), νυκτὸς δὲ ἐπὶ νομὴν ἔξεισι», ἔνθα κώδικές τινες ἀντὶ τοῦ *φαίνεται* ἔχουσι *κρύπτεται*.

253, 1 «Ξύλα ποτὲ ἐπορεύθη τοῦ *χειροτονῆσαι* ἐφ᾽ ἑαυτῶν βασιλέα καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «χρῦσαι pro χειροτονῆσαι cod.». Τὸ *χρῦσαι* οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ *χρῖσαι* «πορευόμενα ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ *χρῖσαι* (=χειροτονῆσαι) ἐφ᾽ ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ» (Παλ. Διαθ. Κριτ. Θ΄, 8).

254, δ΄, 2 «Ξύλα τις ἄνθρωπος ἐν ποταμῷ κόπτων, πίπτει πέλεκυς εἰς *ῥεῦμα* παραυτίκα. Καθήμενος γοῦν πεπλησμένος *ἐν θλίψει*.»

Ὁ ἐκδότης ἔγραψεν *εἰς ῥεῦμα* ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι *εἰς ἄχθος*. Νομίζομεν ὅτι τὸ χωρίον ὑγιαίνει. «Πίπτει, λέγει ὁ μυθογράφος, ὁ πέλεκυς (ἐνν. εἰς τὸν ποταμὸν) *πρός λύπην* τοῦ ξυλοκόπου. Καθήμενος λοιπὸν (συνεχίζει) πλήρης θλίψεως, κτἑ.»

αὐτ. 8 «καταβὰς ἀνήγαγε χρυσοῦν *πελέκη*.»

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «πελέκη nos, quæ forma sæpius in codicibus ocurrit». Μόνη ἡ forma *πελέκι(ν)* καὶ τὸ σύνθετον *ἀστροπελέκι*, οὐχὶ δὲ *πελέκη*, γνωστά μοι ὑπάρχουσι (Ἴδε *Χατζιδ.* ἐν *Μεσαιων. καὶ Νέ. Ἑλλην.* Τομ. Β΄, σελ. 67).

αὐτ. 31 «ῥίψας καὶ τοῦτον οὐδὲ *διδοῖ τὸν ἄλλον*».

Οὕτω ἔγραψεν ὁ φιλόπονος ἀνὴρ ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου «*τὸν ἄλλον δίδει*», ὅπερ *δίδει* ἴδιον τῶν μεταγενεστέρων ὃν ὤφειλεν μηδαμῶς νὰ κινήσῃ (Ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ Κόντου διειλημμένα ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ σελ. 361-2).

255, β΄, 12 Γρ. «ὁ δὲ εἶπεν ὅτι ἔφη πρός με ἡ ἄρκτος [ὥστε] ἀπὸ τοῦ νῦν τοιούτοις μὴ συνοδοιπορεῖν φίλοις».

Εἰς τοῦτο βοηθοῦσιν οἱ κώδικες excepto Ca, ᾧ ἀκολουθεῖ ὁ συγγραφεύς.

258,5 «Βλέψαντες δὲ εἰς τὴν πλάτανον ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, ὡς ἀνωφελές ἐστιν ἀνθρώποις τοῦτο ἄκαρπον τὸ δένδρον».

Ἀλλὰ τὰ παρακατιόντα «ὦ ἀχάριστοι ἔτι τῆς ἐξ ἐμοῦ εὐεργεσίας ἀπολαύοντες *ἀχρείαν* με καὶ *ἄκαρπον* ἀποκαλεῖτε» ὑποδεικνύουσι ὅτι πρέπει νὰ προτιμηθῇ ἡ γραφὴ «ὡς ἀνωφελές ἐστι καὶ ἄκαρπον τοῦτο ἀνθρώποις τὸ δένδρον». Πρὸς τὸ ἀπόκριμα «*ἀχρείαν* με καὶ *ἄκαρπον*» εὐαρμοστεῖ οὐχ ἧττον καὶ ἡ γραφὴ «ἄκαρπόν τε καὶ ἀνόνητόν (ἐστιν) τοῖς ἀνθρώποις τοῦτο τὸ δένδρον».

250, 4, γρ. *θέρμη* ἀντὶ τοῦ θερμῇ. Καὶ παρὰ τῷ Τραλλιανῷ Τόμ. Α΄, σελ. 533,7 γραπτέον *θέρμης* ἀντὶ τοῦ *θερμῆς*.

259, β΄, 1 «Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἐξ *ἀπροόπτου* δοκοῦντες φοβεροὶ εἶναι, ὅταν εἰς διάπειραν ἔλθωσιν εὑρίσκονται οὐδενὸς ἄξιοι» καὶ 275,7 «ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι οἱ κακοῦργοι τῶν ἀνθρώωων καὶ ἐξ *ἀπροόπτου* δοκοῦντες φοβεροὶ εἶναι, ὅταν εἰς πεῖραν ἔλθωσιν, οὐδενὸς εὑρίσκονται ἄξιοι».

Τὸ *ἀπροόπτου* οὐδὲ βαιὸν νοῦ παρέχει. Ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ *ἐξ ἀπόπτου*. Ἀμφότερα τὰ χωρία, ὡς εἴδομεν ἔπειτα, διορθοῦνται ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Α΄, β΄, σελ. 1819· ὁ δὲ Halm ἐν τῷ δευτέρῳ ἐπιμυθίῳ σελ. 162,330 εἰκάζει *ἐξ ἀπόπτου*. Ἐν 304, 5 καλῶς ποιήσας ἐξέδωκε *ἐξ ἀπόπτου* ἀντὶ τοῦ *ἐξ ἀπροόπτου*, ἣν διόρθωσιν ἀναφέρει εἰς τὸν Sternbach.

260,5 «νῦν δὲ εἰς πάντας ἀνθρώπους *ἐστίν*, ἐάν τε ἀκούειν καὶ λέγειν θέλῃς».

Πρὸ τοῦ ἐκδότου ὁ Halm σελ. 155, 314 ἔγραψεν *ἐστίν* ἀντὶ τοῦ *ἔσται*.

262, γ΄, 5 «Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι πολλάκις σφαλλόμενοι πράττοντες κακῶς περιπίπτομεν κινδύνοις καὶ μεμφόμεθα τύχην».

Γρ. ὡς ἐν β΄ «σφαλλόμενοι καὶ πράττοντες κακῶς». Ὁ Halm ὀβελίζει τὸ *πράττοντες κακῶς* σελ. 156,316 β΄, ἀλλ' οὐδαμῶς συμφωνοῦμεν.

267, β΄, 6 «κτηνώδεις ἄνδρας, τοὺς τυφωμένους ἐπ' ἀλλοτρίαις δόξαις ὁ μῦθος ἐλέγχει».

Γρ. *Τετυφωμένους*. Ὁ Halm μνημονεύει τὸ ἐπιμύθιον ὧδε «κτηνώδεις ἄνδρας, τετυφωμένους ἐπ' ἀλλοτρίοις, ὁ μῦθος ἐλέγχει».

269, γ΄, 7 γρ. «καὶ μέσον τῶν πολεμίων εἰσ(η)ίει (= εἰσῄει) ἀντὶ τοῦ *εἰσίει*.

274, β΄, 3 γρ. ὅπως ἀπαλλάξῃ—ἐκδώσῃ ἀντὶ τοῦ *ἀπαλλάξει ἐκδώσει*.

αὐτ. δ, 8 «*ὠνεῖται τοῦτον ὁ τὰς βύρσας ἐργάζων*».

Γρ. *ὀργάζων*. Τὸ ῥῆμα *ὀργάζω* ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἔχον τὴν δύναμιν τοῦ *μαλάσσω*, οἷον *πηλὸν ὀργάζω*, *κηρὸν ὀργάζω* ἐτίθετο καὶ ἐπὶ δέρματος ἰσοδυναμοῦν τῷ *δέψω*, ὡς δηλοῦται σαφῶς ἐκ τῆς παρ᾿ Ἡροδότῳ χρήσεως βιβλ. Δ', 64 « μετὰ δὲ σαρκίσας βοὸς πλευρῇ *δέψει* τῇσι χερσί, *ὀργάσας* δὲ αὐτὸ ἅτε χειρόμακτρον ἔκτηται». Καὶ ἐν τῇ κοινῇ λέγεται παρεφθαρμένως *ἀργάζω* ἀντὶ τοῦ *ὀργάζω*, οἷον *ἀργάζω τὸ τομάρι*, *ἀργάζω τὸ πετσί*. Μακρὸν περὶ τοῦ *ὀργάζω* καὶ *ὀργασμὸς* λόγον ποιεῖται ὁ ἀείμνηστος Κόντος ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Παρνασσῷ Τομ. Γ', σελ. 660 κἑ. Ἴδε καὶ Γ. Χατζιδάκιν ἐν *Ἀθην*. Τόμ. ΚΓ', σελ. 23. Δὲν πιστεύομεν δὲ ὅτι θὰ θελήσῃ τις νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ «*βύρσας ἐργάζων*» διὰ τοῦ ἐν τῷ Ἱερακοσοφίῳ σελ. 339,2 ἀπαντῶντος «φλοιὸν κεράσου λαβόντες καὶ ξύσαντες αὐτὸν λεπτὸν *ἀπεργάζουσιν*» καὶ τοῦ παρὰ Θεοδώρῳ τῷ Προδρόμῳ Κατομυομ. στ. 118 «εἶτα στρατηγοὺς τῶν στρατῶν *εἰργακότες*», ἔνθα φέρεται καὶ γραφὴ *εἰργηκότες*. Μή τι γραπτέον *ἠρηκότες*=*ἠρημένοι*;.

αὐτ. στ. 12 «Ἐκδέρων τοὺς βόας, ὁρῶντος τοῦ ὄνου, Καὶ πάντα ἄλλα, ὡς ἔθος δή, τὰ ζῷα, καὶ σὺν ἀσβέστῳ καὶ *στύψει* ξέων τούτους».

Ὁ ἐκδότης σημειοῦται «nescio quid sit στίψει; fortasse ξύστρῳ legendum». Ἀλλ᾿ ἡ *ἄσβεστος* καὶ ἡ *στῦψις* στυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν χρησιμώτατα τοῖς βυρσοδέψαις ὑπάρχουσιν. Ὅθεν γρ. «*σὺν ἀσβέστῳ καὶ στύψει*». Καὶ σήμερον τὴν *στυπτηρίαν* ὁ λαὸς *στῦψι* καλεῖ.

αὐτ. 15 «ὁρῶ γὰρ τοῦτον *δεψήσειν* μου τὸ δέρμα».

Λίαν τολμηρὰ ἡμῖν φαίνεται ἡ μεταβολὴ τοῦ ἐν τοῖς χειρογράφοις φερομένου *ἀνελεῖν* εἰς τὸ *δεψήσειν*. Τὸ *ἀνελεῖν* (*ἀφελεῖν* Κοραῆς) κεῖται καὶ ἐν β', 11 «ὡς ὁρῶ καὶ τὸ δέρμα μου μέλλει *ἀνελεῖν*». Ἐν τῇ γ' παραλλαγῇ στ. 11 κεῖται «οὗτος γάρ, ὡς ὁρῶ, καὶ τὸ δέρμα μου *κατεργάσεται*». Ἴσως παρήγαγε τὸν φιλόπονον ἄνδρα ἡ ἀνάγκη τοῦ *μέλλοντος*, *ἀλλὰ κάλλιστα* τὸ *ἀνελεῖν* καὶ μέλλων δύναται νὰ ἐκληφθῇ. Νεφέλην παραδειγμάτων μνημονεύει ὁ ἀείμνειστος Κόντος τοῦ *ἑλῶ*, *ἀφελῶ*, *ἀνελῶ*, *καθελῶ*, κτλ., παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἐνδόξοις *αἱρήσω*, *ἀφαιρήσω*, *ἀναιρήσω*, *καθαιρήσω* ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγρ. Σωκράτει Τόμ. Α', σελ. 434-439.

276, β', 7 «ὁ δέ γε ὄνος τὴν μὲν νύκτα *ἀλήθων*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ἀλατρεύων cod. ἀλήθων Furia».

Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι ὁ μυθογράφος ἔγραψε τὸ Ὁμηρικὸν *ἀλετρεύων*, τὸν δ᾿ ὅλον στίχον μεταγράφομεν ὧδε « ὁ δέ γ᾿ ὄνος τὴν μὲν νύκτα *ἀλετρεύων*».

αὐτ. 12 γρ. « δεσμὰ καὶ *κάλους*, ῥήξας » ἀντὶ τοῦ *καλούς* (Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΖ', σελ. 375 κἑ).

277, 7 «*Ὑπόβαθι*, φίλτατε, μικρόν, μή τι καὶ περὶ κρεῶν καὶ ὀστέων εὕρῃς διαλαμβάνων».

Ὁ τύπος *ὑποβΑθι*, εἶναι δωρικὸς ἀντὶ τοῦ *ὑπόβηθι*. Μή τι ἔγραψεν ὁ μυθογράφος «*ὑπόβα ΤΙ*, φίλτατε, μικρόν, μή τι κτἑ»; Οἱ τύποι *ὑπόβα*, *ἀνάβα*,

διάβα, κατάβα κτλ.. εἶναι ἴδιοι τῶν ποιητῶν (Ἴδε Κόντον ἐν Ἑβδομάδι 1884, Δελτ. 41). Ἀλλ᾽ ὑπάρχει κανών, ἔχουσι δεσμὰ τοιοῦτοι μυθογράφοι;

280, β', 3 «τοὺς τῶν γεωργῶν ἐλυμαίνετο *πόνους*» καὶ 5 «φανέντα δὲ ὄνον ῥοπάλοις ἀνῄρουν ὧν τοὺς *πόνους* κατήσθιεν».

Οὕτω ἔγραψεν ὁ ἐκδότης ἀντὶ τοῦ *κόπους* ἄνευ ἀνάγκης. Πρβ. τὰ δημώδη «μοῦ τρώγει τὸν κόπο μου», «μοῦ ἔφαγε τοὺς κόπους μου ἢ τὰ κόπια μου». Ἐν 201, γ', 11 φέρεται «πολλοὶ μόχθον καὶ κόπον ἑτέρων ποιοῦνται ἴδιον κέρδος».

281, β', 1 «Ὄνος παλιούρων ἤσθιεν ὀξείην χαίτην. Τὸν δ᾽ εἶδεν ἀλώπηξ, *κερτομοῦσα* δ᾽ εἰρήκει· «Πῶς οὕτως ἁπαλῇ καὶ ἀνειμένῃ γλώσσῃ Σκληρὸν μαλάσσεις προσφάγημα καὶ τρώγεις;».

Τὸ *κερτομοῦσα* τοῦ ἐκδότου ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου *ἁρπάσασα* εὐοδεῖ μὲν ἄριστα εἰς λόγον διανοίας, ἥκιστα δὲ παλαιογραφικῶς. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι ἡ χεὶρ τοῦ μυθογράφου ἔγραψε *σαρκάσασα*, οὗ ἀπολομένου τοῦ ἀρκτικοῦ γράμματος εὐκολώτατα ἡ τοῦ βιβλιογράφου ἄνοια ἀπέδωκε τὸ φίλον τῇ ἀλώπεκι *ἁρπάσασα*, τοῦ νοῦ ἀπαιτοῦντος ῥῆμα εἰρωνικὸν οὐχ ἧττον προσφιλὲς τῇ κερδοῖ.

282, α', 9 «ὁ ὄνος λὰξ εἰς τὸ στόμα τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ *ἐτίναξε*».

Προτιμοτέρα εἶναι ἡ γραφὴ *ἐξετίναξε*, ἀλλ᾽ ὁ ἐκδότης ἠκολούθησε τῷ Παρισιακῷ κώδικι (Pa).

αὐτ. β', 10 γρ. ὅπως *ἐκβαλῃς* ἀντὶ τοῦ *ἐκβάλλῃς*, ὃ καὶ κώδικες φέρουσιν.

αὐτ. 14 «Λυθεὶς δὲ πόνου, καὶ χάσκοντος τοῦ λύκου τοῦτον λακτίσας κτέ.».

Καθ᾽ ἡμᾶς γρ. ὡς ὁ κῶδιξ CA ἔχει «Λυθεὶς δὲ τοῦ πόνου, χάσκοντος τοῦ λύκου κτέ.

285, β', 3 «*τὰ βλάστη* τῆς ἀρούρας» καὶ γ', 2. Ἐν τοῖς Λεξικοῖς κεῖνται τὸ ἀρσενικὸν ὁ *βλαστὸς* καὶ τὸ θηλυκὸν ἡ *βλάστη*. Νῦν προσκτώμεθα καὶ τὸ οὐδέτερον *τὸ βλάστος — τὰ βλάστη*. Ἀντὶ τοῦ παρ᾽ Ἡσυχίῳ «βλάστα: τὰ βλαστήματα» γρ. «*βλάστη: τὰ* βλαστήματα».

289, α', 4 «Ἡ οὐρὰ δὲ ἦρχε καὶ ἦγε σύρουσα τυφλὴ πᾶν τὸ σῶμα, ἕως εἰς βάραθρον πετρῶν ἐνεχθεῖσα, τὴν ῥάχιν καὶ πᾶν τὸ σῶμα *ἐπλήγη*».

Ὁ Chambry ἐν τοῖς Διορθωτέοις σελ. 572 γράφει «ἐπλήγη corrigendum est in ἔπληξεν». Ὁ κῶδιξ Bb φέρει τὴν γραφὴν *ἔπληγεν* (= πέπληγεν), ἥτις καθ᾽ ἡμᾶς εἶναι καὶ ἡ χεὶρ τοῦ μυθογράφου.

Περὶ τῶν παρακειμένων τῶν μετὰ μόνης συλλαβικῆς αὐξήσεως ἐσχηματισμένων μακρὸν ποιεῖται λόγον ὁ ἀείμνηστος Κόντος ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Σωκράτει Τόμ. Α', σελ. 137 κέ., καὶ 162 κέ. Εὕρομεν καὶ ἡμεῖς παρὰ μὲν τῷ Βλεμμίδῃ σελ. 6, 28 τὸν παρακείμενον *ἐγραμμάτισμαι*, παρὰ δὲ Θεοδώρῳ τῷ Προδρόμῳ ἐν τῇ Καταμυομαχίᾳ σελ. 3, 21 *κατέθλακεν*, ἀνθ᾽ οὗ ὁ Hercher ἔγραψεν οὐχὶ ὀρθῶς *κατατέθλακεν*. Κεῖται δ᾽ ἐνταῦθα τὸ *ἔπληγεν* (= πέπληγεν) ἐνεργητικῶς, ὡς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (Ἴδε

Κόντον ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ σελ. 622 κἑ.). Ἡ δὲ χρῆσις τοῦ παρακειμένου ἀντὶ τοῦ ἀορίστου, ᾗ καὶ οἱ ἡμέτεροι διασκευασταὶ τῶν μύθων σφόδρ' ἀσμενίζουσι, συνήθης τοῖς μεταγενεστέροις ὑπάρχει (Ἴδε καὶ Mnemos. Τόμ. XLIII, σελ. 216).

290, 6 «Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν πόλεων οἱ ἐν ταῖς τῶν δημαγωγῶν στάσεσιν ἑαυτοὺς *παρεισβάλλοντες* λανθάνουσιν αὐτοὶ ἑκατέρων παρανάλωμα γινόμενοι».

Τὸ *παρεισβάλλοντες* ἔχει ὁ κῶδιξ Pf, ἀνθ' οὗ ὁ κῶδιξ Pa *παρεισκυλίοντες*, ὁ δὲ Mb *περισκύλλαντες*. Ἀσφαλῶς τὸ *παρεισκυλίοντες* καὶ τὸ *περισκύλλαντες* ἄγουσιν εἰς τὸ *παρεισκυκλοῦντες*. Πάντως παραναγνόντες οἱ ἀντιγραφεῖς ἔγραψαν *παρεισκυλίοντες* καὶ *περισκύλλαντες*. Ὡς δ' ἐνταῦθα τὸ *παρεισκυκλοῦντες* παρεφθάρη εἰς τὸ *περισκύλλαντες*, οὕτω καὶ παρὰ Δίωνι τὸ *κυκλοῖ* εἰς τὸ *σκύλλει*, ὃ ἐπηνώρθωσεν ὁ Geelius (Ἴδε Cobet ἐν *Mnemos.* 1877, σελ. 59). Οὐχὶ ἀνάξιον λόγου νομίζομεν νὰ καταστήσωμεν γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν διόρθωσιν κατήντησε καὶ ὁ Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ξενοφῶντος Ἀπομνημονευμάτων καὶ τοῦ Πλάτωνος Γοργίου σελ. 360.

293 α', 10 «πρὸς ἄνδρα χρεωφειλέτην, ὅστις ἑτοίμως τὰ ἀλλότρια λαμβάνων, ὅταν ἀποτίνειν δέῃ, οὕτως *ἀπέχθεται* ὡς οἴκοθεν προιέμενος».

Οὐδαμῶς εὐαρμοστοῦσαν εὑρίσκομεν τὴν ἔννοιαν τοῦ *ἀπέχθεται* (=μισεῖ). Ἴσως γραπτέον *ἐπάχθεται*. Πρβ. β', 9 «οὕτως *ἄχθεται* ὥσπερ ἂν οἴκοθεν ταῦτα ἐδίδου».

297, α', 8 «τῆς δὲ ἐπακολουθούσης αὐτῷ καὶ στερνοκοπουμένης».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «*στερνοκοπουμένης* nos στερνοποιουμένης Pa στερνοτυπτούσης Pp Mb τὰ στέρνα τυπτομένης Pf Me Mf». Οὐχὶ ἀπίθανον εἶναι ὅτι ἔγραψεν ὁ διασκευαστὴς *στερνοκοπουμένης*, ὡς β', 8 κατὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ Schneider ἀντὶ τοῦ *στερνοπουμένης*, ἀλλ' αἱ ἀνωτέρω γραφαὶ τῶν κωδίκων ἐμβάλλουσί με εἰς πειρασμὸν μὴ ἐν τῷ *στερνοποιουμένης* λανθάνει τὸ *στερνοτυπουμένης* (τ-π : υ-οι).

αὐτ. 4. Ἀντὶ τοῦ *περιαγκωνισθεὶς* φέρεται καὶ γραφὴ *περιωμισθείς*, ἥτις λέξις δὲν φέρεται ἐν τοῖς Λεξικοῖς.

αὐτ. β', 6 γρ. «ὡς γὰρ ηὔξανεν ὁ νεανίας *ἔτη*» ἀντὶ τοῦ *ἔτει*.

298, α', 2 «τοῦτον *ἐπὶ βοηθείᾳ* ἐκάλει».

Γρ. *ἐπὶ βοήθειαν*, ὅπερ καὶ κώδικες φέρουσιν. Ὁμοίως καὶ 319, α', 8 γρ. «ἐπὶ βοήθειαν τοὺς κωμήτας ἐπικαλουμένου», ὡς ἐν στ. 2 «ἐπιβοωμένος γὰρ τοὺς κωμήτας ἐπὶ βοήθειαν». Πρβ. καὶ 203, 2 «ὡς ἐπὶ συμμαχίαν τοῦτον παρεκάλεσε» καὶ 6 «ἐπεκαλεῖτο τὸν δελφῖνα ἐπὶ βοήθειαν» καὶ 357, γ', 2 «ὁ δὲ τὸν Ἡρακλῆν ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάλει». Οὐδαμῶς συμφωνοῦμεν τοῖς ὑπὸ τοῦ Halm γεγραμμένοις ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Αἰσωπείων Μύθων σελ. ιγ' (Ἴδε Ἀθηνᾶν Τομ. Γ', σελ. 92 καὶ Τόμ. ΚΔ', σελ. 202).

301, γ', 2 «Ἡ δὲ παρεκάλει *ἐκλυθῆναι* καὶ πολλὰς πέρδικας προσάξει».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ἐκλυθῆναι nos ἐκθεῖναι Ce οἰαθῆναι Cf». Τὸ *οἰαθῆναι* εἶναι κακὴ τοῦ *ἐαθῆναι* ἀνάγνωσις, ὅθεν καὶ τὸ *ἐκθεῖναι* μετατυ-

ποῦμεν ἡμεῖς εἰς τὸ *ἐαθῆναι*. Ἐν τῇ 1ῃ καὶ τῇ 2ᾳ καὶ τῇ 3ῃ παραλλαγῇ λέγεται «*ἔασον* μὲ ζῆν κτἑ».

303, β', 3 «τρεφομένη ἐν πολυτεκνογονΕΙᾳ ἐφρυάττετο».

Γρ. *πολυτεκνογονΙα*. Πρβ. *ἀγονία, ἀνθρωπογονία, ἀρρενογονία, διγονία, δεκαγονία, εὐγονία, ζωογονία, ζῳογονία, θεογονία, θηλυγονία, ἰσογονία, ὀλιγογονία, ὀρνιθογονία, παιδογονία, πενταγονία πολυγονία, σπερμογονία, τεκνογονία, τελεογονία, τριγονία, φυτογονία, ᾠογονία*. Σημειωτέον δ' ὅτι ἡ λέξις *πολυτεκνογονία* εἶναι τῶν ἀθησαυρίστων.

304, α', 5 «ἐξ οὗ δὴ συνέβη τοὺς ἀνθρώπους τὰ μὲν ἀλλότρια κακὰ ἐξ ἀπόπτου *κατόπτεσθαι*, τὰ δὲ ἴδια μὴ προορᾶσθαι».

Ἐξέδωκεν ὁ Schambry ἀντὶ τοῦ *κατοπτάζεσθαι* τὸ *κατόπτεσθαι*, ὅπερ, ὡς καὶ τὸ *ὄπτω-ὄπτομαι*, εἶναι τῶν γραμματικῶν πλάσμα (Ἴδε καὶ Herwenden ἐν *Lex. Suppl. et Dialect. λ. διόπτομαι*). Ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ καὶ παρ' ἄλλοις μεταγενεστέροις ἀπαντᾷ τὸ *ὀπτάζομαι*, ὃ ὁ μυθογράφος συνθεὶς τῇ προθέσει *κατά* εἶπε *κατοπτάζεσθαι* πλὴν ἐνεργητικῶς,* ὡς ὁ Βλεμμύδης ἐχρήσατο τῷ *ὀπτάνεσθαι* ἐπ' ἐνεργείας (Ἴδε Θησ. Στεφ. λ. *ὀπτάζω*). Ἀπαντᾷ δὲ τὸ ῥῆμα *ὀπτάνεσθαι* ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ καὶ ἄλλοις παθητικῶς, ἐνετύχομεν δὲ αὐτῷ καὶ ἐν παπύροις «εἰ δὲ ἄλλο τι οὐκ *ὀπτάνεταί μοι*, γίνωσκε σαφῶς, κτἑ». Πλὴν τοῦ *ὀπτάζεσθαι* καὶ τοῦ *ὀπτάνεσθαι* φέρεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ ποιητικὸν *ὄσσομαι—ποτιόσσομαι—κατόσσομαι* ἐνεργητικῶς.

305, γ', 3 γρ. *ἐλάλλαξεν* (Ἴδε Cobet ἐν *Mnemos*. 1875, σελ. 336).

307, 2 «σφόδρα δὲ αὐτοῦ εὐδοκιμοῦντος καὶ ὑπὸ πάντων *ὑποσημαινομένου* (τοῦ πιθήκου)».

Γράφε τάχιστα *ἘΠΙσημαινομένου*, ὃ καὶ ἐν κώδικι φέρεται. Πρβ. *ἐπιθορυβεῖν, ἐπικροτεῖν*, ἔτι τὸ *ἐπιδοκιμάζειν*, περὶ οὗ ἴδε Ἀθηνᾶν Τόμ. ΙΘ', σελ. 555.

309, 8 «ἅτε δὴ ἐξ ἀπροσδοκήτου διαπεφευγότες κινδύνου».

Ὁ μακαρίτης Δημ. Ζαγγογιάννης μεταβάλλει τὴν γενικὴν *κινδύνου* εἰς τὴν αἰτιατικὴν *κίνδυνον*, διότι οὐχὶ ὁ κίνδυνος ἦτο ἀπροσδόκητος, ἀλλ' ἡ διαφυγὴ αὐτοῦ, ἅτε ἐξαισίου τοῦ χειμῶνος γενομένου. Ἀλλ' ἐὰν μὴ θελήσῃ τις νὰ καταφύγῃ εἰς λόγους εὐφωνίας καὶ εὐμουσίας, οὐδαμῶς ἀναγκαῖον εἶναι νὰ συνάψωμεν τὸ *ἐξ ἀπροσδοκήτου* τἔ. ἀπροσδοκήτως, ὅπερ ἔχει ὁ κῶδιξ Pc, τῇ γενικῇ *κινδύνου*. Τὸ *διαφεύγειν* παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ πρὸς γενικὴν συντεταγμένον εὕρηται. Ἱκανὸν λόγον περὶ τῆς πρὸς γενικὴν συντάξεως τοῦ *φεύγειν* παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ τοῖς μεταγενεστέροις, ἔτι δὲ τοῦ *διαφεύγειν, ἀποφεύγειν, ἐκφεύγειν, ἀποδιδράσκειν*, ποιεῖται ὁ Κόντος ἐν τῷ Σωκράτει Τόμ. Α', σελ. 409. Ἀλλὰ τὸ μνημονευόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ παρ' Ἰαμβλίχῳ περὶ τοῦ Πυθαγ. βίου § 260

---

* Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσσ. Παρατ.* σελ. 13 καὶ 18, ἐν *Παρνασσ.* Τόμ. Δ', σελ. 522 καὶ Γ. Χατζιδάκιν ἐν *Μεσαιων. καὶ Νέοις Ἑλλην.* Τόμ. Α', σελ. 440 κέ.».

«φεύξονται δὲ τῶν ματαίων καὶ περιέργων ἐπιθυμιῶν» διορθοῦται ὑπὸ τοῦ Cobet εἰς τὸ *ἀφέξονται* ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1876, σελ. 230 καὶ 1877, σελ. 360

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς γενικῆς *κινδύνου*. Ἀλλὰ παρατηροῦμεν ὅτι οἱ κώδικες Pa Pb Pc Ph παραλείπουσι τὴν γενικήν, ὅτε διαλύεται πᾶσα ἀμφιλογία.

310, α΄, 4 «τούτου δὲ συνεχῶς *γΕνομένου,* συνέβη, χρόνου διελθόντος, τὸν πλούσιον ἠθάδα τῆς ὀσμῆς γενόμενον μηκέτι αὐτῷ διενοχλεῖν».

Γραπτέον μετὰ τοῦ κώδικος Pa *γΙνομένου*. Τὸ αὐτὸ φάρμακον καὶ β΄, 4, ἔνθα μετὰ τοῦ κώδικος Ce γρ. «συχνῶς γΙνομένου».

313, 5, 1 «Παῖς τις νέμων πρόβατα συνεχῶς ἐπὶ τὸ χῶμα ἀνιὼν ἐβόα».

Γρ. ἐπί *τι* χῶμα (= ὕψωμα).

333 α΄. 8 «ἐὰν αὐτὸς ἐπέλθῃ μοι, τί *ἂν* ποιήσω;».

Ὁ ἐκδότης σημειοῦται «τί ἂν ποιήσω; cod. ἂν resecui». Οὐδεμία ἀνάγκη. Πολλάκις οἱ μεταγενέστεροι συνάπτουσι τὸν δυνητικὸν λεγόμενον *ἂν* μέλλοντι ὁριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἢ μετοχῆς καὶ ἀπαρεμφάτου.

325 β΄, 2 γρ. «πολλῆς δὲ φιλονεικίας παρὰ [τῶν] ἀμφοτέρων γεγονυίας».

322, γ΄, 11 «ἐλθέτω κουρεύς, πάλιν ἵνα με κείρῃ».

Οὕτω ὁ Schambry. Ἀλλ᾽ ὁ μυθογράφος ἔγραψεν κατὰ τὸν κώδικα «ἐλθέτω κουρεύς, ἵνα καὶ πάλιν μέχεις (= *μ᾽ ἔχῃς)*».

334, β΄, 6 «ἀλλὰ φρονήσει καὶ δυνάμει δεῖ *κομεῖσθαι*».

Γρ. *κεκοσμῆσθαι*. Ὁ κῶδιξ μὲν Cf *κεκοσμεῖσθαι*, ὁ δὲ Ch *κοσμεῖσθαι*. Ποῖος νοῦς ἐνυπάρχει τῷ *κομεῖσθαι* ἀγνοῶ. Τὸ *κομεῖσθαι* οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐσφαλμένη ἀνάγνωσις τοῦ κοΣμεῖσθαι ὑπάρχει.

333, γ΄, 3 «λέγουσα *πολλοὺς* μυκτηρισμοὺς ἀθέσμους».

Ἔγραψεν *πολλούς* ἀντὶ τοῦ *πάλιν* ὁ Schambry, ἀνθ᾽ οὗ ἡμεῖς γράφομεν «λέγουσα *πάνυ* μυκτηρισμοὺς ἀθέσμους, (= πάνυ ἀθέσμους μυκτηρισμοὺς λέγουσα»). Ἐν τοῖς εἰς Ἀριστείδην Σχολίοις σελ. 93, 23 Δινδ. γράφει ὁ Κόντος ἐν τῷ Σωκράτει Τόμ. Α΄, σελ. 101 *πάνυ* ἀντὶ τοῦ *πάλιν*.

339, β΄, 4 γρ. *πανάφρον* ἀντὶ τοῦ *πάναφρον*. Γνωστὸς ὑπάρχει ὁ κανὼν τοῦ Τεχνικοῦ «χωρὶς τῶν παρὰ τὸ φρήν· ταῦτα δὲ πρὸ μιᾶς ἔχουσι τὸν τόνον ἐν τῇ κλητικῇ καὶ οὐ προπαροξύνονται, οἷον ὦ δαΐφρον, ὦ περίφρον, ὦ καρτερόφρον, ὦ Λυκόφρον παροξυτόνως».

340, β΄, 5 «*ὦ φίλε,* μέμνησο πρόσθεν τόδε».

Ἔγραψεν ὁ ἐλλόγιμος ἀνὴρ *ὦ φίλε,* ἀντὶ τοῦ *ὦ φίλος*. Ὁ Ἀριστοφάνης εἶπε Νεφ. 1168 «ὦ *φίλος,* ὦ *φίλος*» Τί τὰ πολλά; Ἴδε Θησ. Στεφ. Τόμ. Η΄, σελ 876 καὶ Kühner-Blass *Grammat.* Τόμ. Β΄, α΄, σελ. 47 κέ.

346, β΄, 10 « Ὁ μῦθος [δηλοῖ] τοὺς ὑπνώδεις καὶ ἀργοὺς ὁ τῶν ἀλλοτρίων πόνος ἐλέγχει».

Ἀλλ᾽ ὀβελιζομένου τοῦ *δηλοῖ* τὸ χωρίον ἔχει ὧδε «Ὁ μῦθος τοὺς ὑπνώδεις καὶ ἀργοὺς ὁ τῶν ἀλλοτρίων πόνος ἐλέγχει» !

Sc. «delendum ὁ μῦθος δηλοῖ»

353, γ΄, γρ. *συντονίᾳ* ἀντὶ τοῦ *συντομίᾳ*

354, α΄, 5 «Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὰν πόλεμος ἐν πόλει γένηται, οἱ μὲν πένητες *εὐπρόφοροι* ὄντες, ῥαδίως ἀπὸ πόλεως εἰς ἑτέραν πόλιν διασῴζονται τῆς ἐλευθερίας μετέχοντες, οἱ δὲ πλούσιοι διὰ τὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑπερβολὴν μένοντες πολλάκις δουλεύουσιν».

Ἡ λέξις *εὐπρόφορος* δηλοῦσα τὸν *εὖ προφερόμενον* δυσκόλως δύναται νὰ δηλοῖ τὸν εὐχερῶς μεταβαίνοντα τόπον ἐκ τόπου ἢ πόλιν ἐκ πόλεως (γ΄, β). Μὴ γραπτέον *εὐπερίφοροι*, τουτέστιν εὖ περιφερόμενοι, ῥαδίως περιφερόμενοι, εὐκόλως περιφέροντες ἑαυτούς. Πρβ. *οἴκημα περιφορητόν, περιφορητὸν δεῖπνον* (Ἡρόδ. Δ΄, 190. Στράβ. Γ΄, 3, 7)· Ὅμοια τῷ *εὐπερίφορος* ὑπάρχουσι τὸ *εὐεπίφορος* καὶ *εὐκατάφορος*. Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου φέρεται «Ὑγρός: ὁ *εὐκαταφερὴς* εἰς ἡδονάς», ὃ διορθωτέον εἰς τὸ *εὐκατάφορος*.

356, β΄, «πᾶσαν κατ' αὐλὴν ἀκριβεία τῶν ἥει»

Ὁ ἐκδότης εἰκάζει «πᾶσαν κατὰ αὐλὴν περιπατῶν ἥει». Τὸ ἀληθὲς διέσωσεν ὁ Βάβριος Μυθ. 135 «πᾶσαν κατ' αὐλὴν ἄχρι βημάτων ἥει», τουτέστι τῆς ἑστίας, ὡς σημειοῦται ὁ Crusius. Ὁ Herwerden ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1900, σελ. 162 γράφει «Fortasse delitescit *ἄχρι* (τερ)μάτων *usque ad terminos, quaquaversus*».

359, 4 γρ. κάλλιον «*ἐμοῦ σάρκ'* αὐτῶν οἰκτίστως διασπώσης» ἀντὶ τοῦ «*μοῦ σάρκας* αὐτῶν οἰκτίστως διασπώσης».

αὐτ. 5 «καὶ τὸ αἷμα [αὐτῶν] *χανδόθεν* πινούσης».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «αὐτῶν addidi et χανδόθεν scripsi, χανδόν cod.».

Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται τὸ *χανδόθεν* ἐκ τῶν Ἱπποκρατείων, ἀλλὰ θεωρεῖται λίαν ἀμφίβολον. Νῦν προσθετέα νέα ἀμφιβολία διὰ τῆς προκειμένης τοῦ ἐκδότου ἀμφιβόλου διορθώσεως. Ἀπαλλασσόμεθα τῆς ἐπικειμένης νέας ζητήσεως, κεῖται ἢ οὐ κεῖται, γράφοντες «καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν *χανδὸν ἐκπινούσης*»·

σελ. 567,1,1 γρ. «φόνιον ἀποτΙνει χάριν» ἀντὶ τοῦ ἀποτΕΙνει» (Ἴδε Ἀθηνᾶν Τομ. ΚΒ΄, σελ. 314).

σελ. 469, 3, 11 «οὕτω πολλάκις ἄνθρωπος *βοηθῇ* ὑφ' ἡσσόνων».

Γρ. «οὕτω πολλάκις *(ἂν)* ἄνθρωπος βοηθη(θείη) ὑφ' ἡσσόνων».

Δὲν ἔκρινα ἀνάξιον λόγου νὰ καταχωρίσω καὶ πάντα τὰ παρεισφθαρέντα ἀβλεπτήματα, ἀληθῶς αἰσχύνοντα τὰς ἐκδόσεις τῆς Société d'Édition «Les Belles Lettres». Πάντως αὐτὸς ὁ φιλόπονος συγγραφεὺς φαίνεται ὅτι δὲν ἐπεστάτησε καὶ δὲν παρετήρει τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια.

35, 14. 498, γρ. ἔχθραν ἀντὶ τοῦ ἐχθράν. 41, 5 γρ. μαλλοῖς. 42, 2 γρ. ὀξύπτερα. Πρβ. ὠκύπτερα, ταχύπτερα. 43, 3 γρ. ἐν οἴκῳ· 48,1 γρ. ὡμίλει. 49, 4 γρ. λουτροῖς. 50, 11 γρ. ἧσσον. 53, 9. 54, 12. 55, 11. 2 γρ. θύλαξ ἀντὶ τοῦ θῦλαξ. 58, 4 γρ. δρᾶμα. 58, 12 γρ. κάρας. 58, 7 γρ. κατεῖδεν. 60, 4 γρ. ὡς· 62, 11 γρ. ἐξέθρεψε. 63, 4 γρ. ὕπνους. 65, 2 γρ. θυμόν. 69,

3 γρ. τοσούτῳ. 78, 2 γρ. καλῳδίῳ. 79, 1 γρ. ἀλκυὼν — λάβρον. 81, 3 στενΟτάτης ἀλλὰ 82, 1 στενωτάτῳ. 90, 2 γρ. ὥρκΙσε. 99, 14. 101, 16 γρ. ἀλομένη. 111, 1 καὶ ἀλλαχοῦ γρ. μῦθος. 115, 9 γρ. ὀψέ. 117, 3 γρ. ἐσθῆτι. 119, 3 γρ. κἂν. 119, 1 προτιμητέα ἡ γραφὴ *μεσαιπόλιος*. 128, 5 γρ. ἀγρούς. 135, 5 γρ. ὅνπερ. 139, 1 γρ. πότον. 140, 5 γρ. στεναγμῶν. 141, 11 γρ. κατ' αὐτῶν. 142, 11 γρ. ἔγχελυν. 144, 2 γρ. βαθεῖαν. 144, 7. 145, 7 γρ. θλάσαι—συνθλάσαι. 145, 1 γρ. εἵς. 151, 7 γρ. τροχῶν. 153, 13 γρ. νικητήν. 153, 8 γρ. ἱδρῶτας—προξενήσας. 158, 1 γρ. εὐπρεποῦς. 160, 4 γρ. ἱλασθείσης — ὡς. 161, 11 γρ. κραβάτου, ὡς ὁ κῶδιξ. 178, 10 γρ. ἄκουσον. 180, 4. 2. 181, 5. 6 γρ. κατεᾶξαι. 182, 4 γρ. καθ' ἑαυτῶν. 185, 4 γρ. φὴς ἢ φής. (Ἴδε Ποικιλ. Φιλ. Α΄, 846). 186, 1 γρ. ὁ μῦθος. 186, 4 γρ. ἀποπνῖξαι. 187, 8 γρ. ἀνέστη. 199, 1 γρ. πρῖσται. 213, 3 γρ. ὠμοφάγον ἀντὶ τοῦ ὠμόφαγον. 214, 4 γρ. ἀρνόν. 217, 11 καὶ 218, 1 γρ. οὐδεμιᾷ. 219, 3 γρ. προάστειον. 219, 4 γρ. τούς. 227, 1 γρ. εἷς—εὐνοῦχος. 222, 2-7 γρ. πρῷραν. 233, 4 γρ. εὐκατασκεύαστον. 233, 8 γρ. εἰδῇ. 236, 3-4 γρ. πᾶσαν—πάθωμεν αὐτῷ. 236, 8 γρ. ἀγαθῷ. 242, 5. 251, 2 γρ. λιποψυχῶν, ὀρθ 250, 1-10-243, 4 γρ. οὐχ ὑπερβήσῃ. 245, 4-246, 2 γρ. ἐχρῆτο. 248, 1 γρ. ὀξεῖαν. 250, 2 γρ. φυτῷ. 252, 17 γρ. ἀλαζόνος. 255, 7 γρ. τεθνηκυῖαν. 255, 14 κ. ἀλ. γρ. ἰδού. 268, 1. 267, 5 γρ. οἵ. 274, 3 γρ. αὐτόχειρα. 282, 2 γρ. πτηνῶν. 284, 4 γρ. δεσμοῦ. 286, 1 γρ. εὐμέγεθες. 287, 4 γρ. ἔστη. 287, 10 γρ. κολακεία. 291, 2 γρ. δυστήνῳ. 399, 2 αὐτῷ. 299, 4 γρ. κυνῶν. 299, 5 γρ. ἐξαπιναίως. 306, 2 γρ. ὀδυνΩμενος, ὀρθ 474, 4. 308, 6 γρ. ἦν. 313, 2 γρ. ἀπολλύουσιν. 316, 3 γρ. ῥῖνας. 483, 1 ῥῖνα. 320, 13 γρ. ἄλλο. 320, 14 γρ. ἄνθρωπος. 322, 4 γρ. περιεργίᾳ. 327, 4 γρ. συντέκνισσα. 327, 10 γρ. θύρας. 332, 1 γρ. παῖδα. 334, 26 γρ. ὤτων. 335, 1 γρ. τούτοις. 345, 5 γρ. ἴσου. 346, 8 γρ. φύγε. 449, 2 γρ. ὁμοῦ. 353, 2 γρ. παλίννοστος. 353, 4 γρ. ὀργίλον. 355, 4 γρ. μεμΟλυσμένας. 365, 8 γρ. ἔστη. 365, 4 γρ. λέγουσαν. 366, 15 γρ. πείνης. 376, 4 γρ. ἐμαυτῷ. 384, 4 γρ. ἐχρῶντο. 387, 5 γρ. αὗται. 387, 9 γρ. αὐτῶν. 397, 19 γρ. ὀπώρας. 397, 14 γρ. ἤνοιξεν. 397, 15 γρ. δείλαιοι. 399, 5 γρ. ἐκκῦψαι. 403, 4 γρ. ὧ ἀντὶ ᾧ. 411, 1 γρ. ἐσθῆτας. 419, 3 γρ. ἐν θλίψει. 459, 1 γρ. λίνα. 460,1. 461, 3 γρ. κορυδαλός. 466, 2 καὶ 467, 1 γρ. τιθασὸν—ἀτιθάσευτος. 474, 1 γρ. βοτῆρες. 476, 4 γρ. ὅτι. 483, 3 γρ. ῥῖνα. 494, 5 γρ. μιμώ ἀντὶ τοῦ μιμῶ (μόνον τὸ *αἰδῶ* καὶ *ἠῶ* περισπᾶται). 498, 10 γρ. μοναχῶν. 499, 7 γρ. γαλήνης. 513, 2 γρ. ἀγρόται. 514, 12 γρ. εἰσακουσθῇ. 524, 1 γρ. μονιός. 528, 4 γρ. τῷ τροχῷ. 534, 1 γρ. ψῦχος. 536, 9 γρ. πρόσμεινον. 537, 15 γρ. κοντοῦ. 538, 4 γρ. πρᾶττε. 540, 4 γρ. σῦς. 544, 6 γρ. ἔτιλλεν. 547, 5 γρ. σφύρᾳ. 548, 12 γρ. *οἴκοι* ἀντὶ τοῦ οἶκοι. 549, 3 γρ. ἑπτά. 552, 19 γρ. βιΟτικοῖς ἀντὶ τοῦ βιωτικοῖς. 505, 10 γρ. τρῖψις. Ἐν σελ. 62, 12 γρ. κῳλολύξας, ἀλλὰ σ. 331, 15 καὶ 19 γρ. *κ ὀ δόντας—κ ὀ νύχων*.

Ἤδη ἐπερατώσαμεν ἃς τό γε νῦν εἴχομεν παρατηρήσεις εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Αἰμιλίου Chambry φιλοπονηθεῖσαν ἔκδοσιν τῶν Αἰσωπείων μύθων.

Ὁ συγγραφεὺς σφόδρ' ἀξιέπαινος ὑπάρχει ὅτι ἑπτὰ ὅλα ἔτη καταναλώσας μελετήσας τοὺς κεκονιμένους κώδικας, τοὺς κειμένους ἐν ταῖς δημοσίαις βιβλιοθήκαις, ἔτι ἀποκαταστήσας οὐκ ὀλίγα ἐφθαρμένα χωρία, ἤγαγεν εἰς φῶς χαλεπώτατον καὶ μοχθηρότατον ἔργον.

Ἐλπίζομεν ὅτι αἱ ἡμέτεραι παρατηρήσεις θὰ ὑπάρξωσιν οἱονεὶ συμβολή τις τῷ συγγραφεῖ ἐν μελλούσῃ δευτέρᾳ τῶν Αἰσωπείων Μύθων ἐκδόσει, ἀναγκαίᾳ οὔσῃ, ἐν ᾗ θὰ θελήσῃ ὁ φιλοπονώτατος ἀνὴρ νὰ ἐπανορθώσῃ μὲν τὰ ἐσφαλμένα, ἀλλὰ δὲν θὰ θελήσῃ σύμφυτα κακὰ νὰ ἐξαλείψῃ — Βεβαρβάρωμαι, χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις — «Σολοικισμοί, βαρβαρισμοί, ἀκυρολεξίαι, μῖξις ἄκριτος τῶν ἀμίκτων καὶ τῶν ἀσυγκλώστων σύγκλωσις, τοιαῦτα εἶνε ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῶν ἀνωνύμων τούτων μυθογράφων» εἶπεν ὁ μέγας Κοραῆς, οὗ τὴν ἔκδοσιν καὶ τὰ ἄλλα συγγράμματα ἔπρεπεν ἑκάστοτε συμβούλους νὰ ἔχῃ, ἔτι δὲ τοῦ πατρὸς τῆς παρὰ τοῖς Νεωτέροις Ἕλλησι Γλωσσολογίας Γ. Χατζιδάκι πολυωφελέστατα ἔργα. Θὰ θελήσῃ νὰ ἔχῃ μέτρον τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἐποιήθησαν οἱ μῦθοι· δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐξαττικίσῃ στίχους, οὕς, iratis Musis ἐποίησαν Ἰγνάτιοι μυθογράφοι· θὰ θελήσῃ νὰ μὴ παρεισφθαρῶσι τοσαῦτα ἀβλεπτήματα αἰσχύνοντα τὸ καλὸν τῶν ἐκδόσεων τοῦ Budé πρόσωπον.

Εὐχῆς δ' ἔργον θὰ ἦτο, ἐὰν κατωρθοῦτο ν' ἀποτελεσθῇ «Corpus Fabularum Æsopi», εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἐὰν συνελέγοντο ἅπαντες οἱ ἐν τοῖς συγγραφεῦσιν ἐγκατεσπαρμένοι μῦθοι, καθ' ἣν τάξιν ὑπέδειξεν ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς. Τότε ἀληθῶς θὰ εἴχομεν τὸ κάτοπτρον τῆς Ἑλληνικῆς Μυθογραφίας.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΡΑΓΙΚΟΥΣ

Σοφ. Οἰδ. Τ. 328.

ἐγὼ δ' οὐ μήποτε
τἄμ' ὡς ἂν εἴπω, μὴ τὰ σ' ἐκφήνω κακά.

Εἴκοσι καὶ δύο τοῦ πολυθρυλήτου τούτου χωρίου διορθώσεις μνημονεύει ὁ ἀείμνηστος Π. Παπαγεωργίου ἐν *Beitr. zur Erklärung des Soph.* σελ. 20—21 (Ἴδε καὶ Jebb ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Οἰδίποδος Τυράννου σελ. 325). Ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Παπαγεωργίου διορθοῖ *τἄμ' ἐς σ' ἀνείπω**, ὁ δὲ Στέφ. Τραχίλης «ἐγὼ δ' οὐ μήποτε, *τἄμ' ὡς ἀνειπεῖν*, μὴ τὰ σ' ἐκφήνω κακά» (Ἴδε Ἀθηνᾶν Τόμ. ΛΕ', σελ. 46). Ὁ Bruhn ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Οἰδίποδος Τυράννου σελ. 10 προκρίνων τὴν διόρθωσιν τοῦ Hermann *τὰ μάσσον' εἴπω* σημειοῦται «—das weitere Æsch. Ag. 576 καὶ νῦν τὰ μάσσω μὲν τί δεῖ σέ μοι λέγειν;».

Εἰκοστὸς τέταρτος αὐτὸς ἐρχόμενος πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ἀκανθώδους τούτου χωρίου ἀναγκαῖον ὑπολαμβάνω, πρὶν ἢ δηλώσω ἣν περὶ τοῦ χωρίου ἔχω γνώμην, νὰ ἐξετάσω τὴν σημασίαν δύο ἐπιθέτων, τοῦ *τορός* καὶ τοῦ *τομός*.

Τὸ ἐκ τῆς ῥίζης *τερ* τοῦ *τείρειν* σχηματισθὲν ἐπίθετον *τορός*** δηλοῦν τὸν τιτράντα (τιτρῶντα) ἢ τρυπῶντα ἀποβαίνει ἔπειτα συνώνυμον τῷ ὀξύς, ἰσχυρός, μεγαλόφωνος, κτλ. Ὅθεν ἐλέχθη *βοᾶν τορόν, φθέγμα τορόν (διάτορον)*, καὶ ἐπιρρηματικῶς *τορῶς - τορώτερον - τορώτατα*, οἷον «ἡ ἀηδὼν ᾄδει *τορώτατα*» (Ἴδε Π. Παπαγεωργίου ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ἠλέκτρας σελ. 194). Τῇ ἐννοίᾳ τοῦ *ὀξύς* παρομαρτεῖ ἡ ἔννοια τοῦ *σαφής, ἀκριβής*, κτλ. Ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἐλέχθη ἐν Ἱκέτ. στ. 274 «βραχὺς *τορός* θ' ὁ μῦθος». Ὁ Σουΐδας γράφει ἐν τῷ Λεξικῷ «τορῶς: ἰσχυρῶς, μεγαλοφώνως, τρανῶς, σαφῶς, ἀκριβῶς». Ὁ μὲν Αἰσχύλος εἶπε *τορῶς τεκμαίρειν* (Προμ. 604) *λέγειν τορῶς* (Πρ. 609. Ἀγ. 269. Ἱκέτ. 196), *τορῶς φράσαι* (Ἀγ. 1584), *σημαίνειν τορῶς* (Ἀγ. 26. Πρ. 479), *ἀγγέλλειν - ἀπαγγέλλειν τορῶς* (Χοηφ. 741. Ἀγ. 632. Ἱκέτ. 931), ὁ δ' Εὐριπίδης *εἰδέναι τορῶς, ἀκούειν τορῶς, γεγωνεῖν τορῶς* (Ῥήσ. 77. 656 καὶ Ἴων. 646). Ἴδε Θησ. Στεφ. Τόμ. Ζ', σελ. 2316 καὶ Blass εἰς *Χοηφ.* σελ. 80.

Τὸ δ' ἐκ τῆς ῥίζης *τεμ* τοῦ *τέμνειν* σχηματισθὲν *τομός* σημαίνει τὸν τέμνοντα (πρβ. *βαλλαντιοτόμος, λατόμος, ῥιζοτόμος****), τὸν ὀξύν, τὸν καθ' ἡμᾶς κοφτερόν. Ὅθεν ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους «ὁ μὲν σφαγεὺς ἕστηκεν ᾗ *τομώτατος* γένοιτ' ἄν» (Αἴ. 815), ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος Κυνηγ. Γ', 3

* Ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ ὁ Schäffer ἐν *Indic. Dionys. Hal. De constr. verb.* σελ. 163 ἔγραψε τἄμ' εἰς σ' ἀνείπω.

** Ἴδε P. Hanschke *De Accent. Graec. Nom.* σελ. 18 (1894).

*** Ἴδε Κόντον ἐν *Λογ. Ἑρμ.* 1879, σελ. 67-8.

(Πολυδ. Ε΄, 21) «σιδήρου *τομωτάτου*». Ὁ Πολυδεύκης ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ Β΄, 101 λέγει «πρόστομον δὲ ξίφος εἴρηται τὸ ἐστομωμένον καὶ *τομόν*». Πρβ. Νικήτ. Εὐγενιαν. ἐν τοῖς κατὰ Δρόσιλλ. καὶ Δοσικλ. Δ΄, 193 «οὐ γὰρ νέμει σοι τόξον, οὐ *τομὸν* ξίφος». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ψευδοφωκυλίδης στ. 116 «ὅπλον τοι λόγος ἀνδρὶ *τομώτερόν* ἐστι σιδήρου». Πρβ. Παύλ. Ἐπιστ. πρὸς Ἑβρ. Δ΄, 12 «ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ *τομώτερος* ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον». Ὑπὸ δὲ τοῦ ῥήτορος ἐν τῷ κατὰ Ἀριστογ. Α΄, 24 ἐλέχθη «ἰταμὸν γὰρ ἡ πονηρία καὶ τολμηρὸν καὶ *τομὸν* καὶ πλεονεκτικόν».

Ὡς δ' ἐπὶ τοῦ *τορός-τορῶς* ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ *ὀξύς-ὀξέως, ἰσχυρῶς, κτλ.* προκύπτει ἡ ἔννοια τοῦ *σαφής-σαφῶς, τρανῶς κτλ.*, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ *τομός-τομῶς* (Ἴδε Θησ. Στεφ. Ζ΄, σ. 2282). Παρὰ τῷ Καλλιμάχῳ εἰς Δῆλ. 94 φέρεται «*ἀλλ'* ἔμπης ἐρέω τι *τομώτερον* ἢ ἀπὸ δάφνης», ὅπερ ὁ παλαιὸς σχολιαστὴς ἑρμηνεύει διὰ τοῦ *σαφέστερον*. Οὐδαμῶς δὲ πειθόμεθα τοῖς ὑπὸ τοῦ Otto Schneider γεγραμμένοις ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Καλλιμαχείων Τόμ. Α΄, σελ. 36 καὶ σελ. 276 ὑπερμαχοῦντος τῆς διορθώσεως τοῦ Th. Canter *τορώτερον* διὰ τῶν Αἰσχυλείων «ἀλλά μοι *τορῶς* τέκμηρον» καὶ «λέξω *τορῶς* σοι πᾶν ὅπερ χρῄζεις μαθεῖν» (Πρ. 604. 609). Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολογικῷ σελ. 534, 32 λέγεται «Ὡς παρὰ τὸ ἱερός γίνεται ἱέραξ καὶ νέος νέαξ (ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ καὶ τῶν νεήκων εὐθὺς *οἱ τομώτατοι*) — οὕτω καὶ κόχλος κόχλαξ». Ὁ Otto Schneider ἀντὶ τοῦ *οἱ τομώτατοι* γράφει *οἱ τορώτατοι* ὑποστηρίζων τὴν ἑαυτοῦ γνώμην διὰ τοῦ ἐν Λακεδ. Πολιτείᾳ τοῦ Ξενοφῶντος Β΄, 11 «ἔθηκε τῆς ἴλης ἑκάστης *τὸν τορώτατον* τῶν εἰρένων ἄρχειν». Ἡμεῖς οὐδαμῶς τῷ σοφῷ φιλολόγῳ συμφωνοῦμεν μεταβάλλοντι καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ τὸ *οἱ τομώτατοι* εἰς τὸ *οἱ τορώτατοι*. Ἐὰν συνηθέστερον τοῦ *τομός -ῶς* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *σαφής-σαφῶς* καὶ τοῦ *ὀξὺς-ὀξέως* μεταφορικῶς τὸ *τορός -ῶς* ὑπάρχῃ, οὐδὲν πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον.

Ἱκανῶς τὰ περὶ τῶν ἐπιθέτων *τορός* καὶ *τομός* φυλοκρινήσαντες ἐπανερχόμεθα ἐπὶ τὸ προκείμενον τοῦ Σοφοκλέους χωρίον.

Ὁ Τειρεσίας μετάπεμπτος ἐλθὼν οὐδὲν σαφὲς ἀποκρίνεται εἰς τὰς δεήσεις τοῦ Οἰδίποδος, τοὐναντίον αἰνιγματωδῶς ὁμιλῶν φανερὸς γίνεται ὅτι κακόν τι κρύπτει, ὅπερ φεύγει νὰ εἴπῃ. Καὶ ἀληθῶς τί δὲν κρύπτουσι τὰ ἀποφθεγματικὰ ἅμα καὶ σχετλιαστικὰ τοῦ ἀλαοῦ μάντεως ῥήματα

φεῦ φεῦ, φρονεῖν ὡς δεινὸν ἔνθα μὴ τέλη
λύῃ φρονοῦντι ;

Τί δὲν λέγουσιν οἱ μετὰ περιπλοκῆς λόγοι αὐτοῦ

ἄφες μ' ἐς οἴκους· ῥᾷστα γὰρ τὸ σόν τε σὺ
κἀγὼ διοίσω τοὐμόν, ἢν ἐμοὶ πίθῃ.

Ἀλλ' ὁ Οἰδίπους ὁ λύτης τῆς ποικιλῳδοῦ Σφιγγὸς οὐδαμῶς ἐπιλύεται τὰ περιπεπλεγμένα τοῦ Τειρεσίου ἔπη, καθαρὸν δ' ἑαυτὸν φόνου καὶ μιάσματος ὑπολαμβάνων ζητεῖ νὰ μάθῃ τοὺς μιάστορας καὶ φονεῖς τοῦ

Λαΐου. Ὁ ποιητὴς προβαίνων μετὰ βραδύτητος, χαρακτηριστικοῦ τῶν ἀρχαίων δραματικῶν ποιητῶν, τρὶς ποιεῖ τὸν Οἰδίποδα ἀπὸ τοῦ 300-325 στίχου μετὰ θερμοτάτων ἱκεσιῶν προκαλοῦντα τὸν μάντιν Τειρεσίαν νὰ εἴπῃ ὅ,τι γινώσκει εἴτ' ἀπ' οἰωνῶν εἴτ' ἀπ' ἄλλης μαντικῆς, τρὶς ποιεῖ τὸν Τειρεσίαν ἀποκρινόμενον πάντα αἰνικτὰ καὶ ἀσαφῆ κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ τοῦ Οἰδίποδος (στ. 439).

Ἤδη καιρὸς ἦτο νὰ δοθῇ τὸ σημεῖον τῆς φοβερᾶς συγκρούσεως καὶ ὁ ποιητὴς ὤφειλεν ἀποτομωτέρους λόγους νὰ ἐμβάλῃ εἰς τὸ στόμα τοῦ Τειρεσίου, ν' ἀρνηθῇ διαρρήδην τὰ ἑαυτοῦ θέσφατα τῷ Οἰδίποδι τὸ τέταρτον ἤδη προκαλοῦντι αὐτόν. Ὁ μάντις ἀποκρίνεται, ἀλλὰ πῶς, τίσι λέξεσιν ἐγένετο ἡ ἀπότομος ἀπόκρισις; Τὰ παραδεδομένα *τἄμ' ὡς ἂν εἴπω*, οὐδὲν λέγουσιν, ἐπισκοτοῦσι τὴν διάνοιαν καὶ ὡσεὶ αἴνιγμα περιμένουσιν Οἰδίποδα, ζητοῦσι Τειρεσίαν, αἵματος ὄφρα πίῃ καὶ νημερτέα εἴπῃ.

Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι τοιαύτη τις ἦτο ἡ ἀπόκρισις τοῦ ἀλαοῦ μάντεως. Οὐδέποτε σαφῶς οὑτωσί, δηλ. ἄνευ περιστροφῶν, σαφῶς καὶ καθαρῶς, ὀρθὰ κοφτά, θὰ ὁμιλήσω, ἵνα μὴ σοῦ φανερώσω τὰ κακά σου, ἂν καὶ γνωρίζω ἀκριβῶς ποῖοι εἶναι οἱ μιάστορες, δὲν θέλω διαρρήδην νὰ κατονομάσω αὐτούς, ἵνα μὴ εἴπω τὰ κακά σου. Ὅθεν φυσικὴ ἐπακολουθεῖ ἡ τοῦ Οἰδίποδος ἀπάντησις.

Ἐν ᾧ γνωρίζεις καλῶς (ξυνειδώς), δὲν θὰ εἴπῃς ἀλλ' ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου νὰ προδώσῃς καὶ νὰ διαφθείρῃς τὴν πόλιν;

Ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψεν

ἐγὼ δ' οὐ μήποτε
τομῶς *ἀνείπω*, μὴ τὰ σ' ἐκφήνω *κακά*.

Κάλλιστα ἠδύνατο τὸ *τομῶς* νὰ παραναγνωσθῇ *τἄμ' ὡς* ὑπ' ἀγαθῶν βιβλιογράφων διὰ τὸ ἑπόμενον «μὴ **τὰ σ'** ἐκφήνω κακά». Διὰ τῆς μεταβολῆς ἑνὸς γράμματος, ἐπ' ἐμοί γε κριτῇ, φῶς ἐκ καπνοῦ ἀναφαίνεται.

Ἴσως δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ΑΝΕΙΠΩ πρέπει νὰ γραφῇ ΔΙΕΙΠΩ καὶ τότε ἡ ἔκφρασις τοῦ Τειρεσίου καθίσταται ἔτι ἰσχυροτέρα

οὐ μήποτε
τομῶς διείπω, μὴ τὰ σ' ἐκφήνω *κακά*.

Ταῦτα ἀνεκοίνωσα ἐν τῇ 287ῃ Συνεδρίᾳ τῆς Ἐπιστημονικῆς ἑταιρείας τῇ 6ῃ Μαρτίου 1922 (Ἀθην. ΛΕ΄ 233).

Εὐριπ. Ἰφιγ. Τ. 50

μόνος δ' ἐλείφθη στῦλος, ὡς ἔδοξέ μοι,
δόμων πατρῴων, ἐκ δ' ἐπικράνων κόμας
ξανθὰς καθεῖναι, *φθέγμα δ' ἀνθρώπου λαβεῖν*.

Ἐν τῷ ἐνυπνίῳ τῆς Ἰφιγενείας τὸ θαυμαστὸν δὲν εἶναι ὅτι ὁ στῦλος ἐξ ἐπικράνων κόμας ξανθὰς καθῆκε, θαυματοποιοὶ γὰρ οἱ ὄνειροι, ἀλλ' ὅτι *φθέγμα ἀνθρώπου λαβὼν οὐδὲν λέγει τινί*. «Δὲν θὰ ἦτο διόλου ἄτοπος,

παρατηρεῖ ὁ μακαρίτης Πανταζίδης ἐν τῇ Πεντηκονταετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου σελ. 74, ἐν ὀνείρῳ καὶ ἀπὸ στύλου ἐκπεμπομένη ἡ ἀνθρωπίνη φωνή, ἂν τῷ ὄντι εἶχέ τι νὰ εἴπῃ πρὸς ὀντιναδήποτε· ἀλλ' ἁπλοῦν καὶ πάσης ἐννοίας ἄμοιρον καὶ ἄσκοπον φθέγμα εἶναι ἀκατανόητον» (Ἴδε καὶ Bruhn ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ἰφιγ. ἐν Ταύροις σελ. 39). Θεραπεύει δὲ τὸ κακὸν ὁ Πανταζίδης γράφων ἀντὶ τοῦ *φθέγμα φάσμα* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *μορφή*. Ἀλλ' ἡ διόρθωσις αὕτη οὐχὶ ἱκανοποιητικὴ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἡμῖν φαίνεται.

Ὁ στῦλος ὁ μόνος λειφθεὶς τῶν πατρῴων δόμων πρός τε τὴν Ἰφιγένειαν διὰ τὴν δραματικὴν οἰκονομίαν καὶ τοὺς θεατάς, τοὺς εἰδότας τὰ περὶ τὸν ὄλεθρον τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, τῆς Αἰσχυλείου Ὀρεστείας, εἶναι ὁ Ὀρέστης.

Ἀλλ' ἦτο δυνατὸν ὁ Ὀρέστης ὁ ἀρχέπλουτος καὶ καταστάτης τῶν πατρῴων δόμων καὶ λίθος ἔτι νὰ μείνῃ ἀπαθὴς καὶ ἀσυγκίνητος, νὰ μὴ ἐκπέμψῃ καὶ ἕνα στόνον, αὐτὸς ὁ μόλις ὑπὸ τῆς Ἠλέκτρας σωθείς, ὁ πολλὰ πήματα παθὼν μετὰ τὴν μητροκτονίαν διωκόμενος ὑπὸ τῶν παλιγκότων κυνῶν, τῶν χαλκοπόδων Ἐρινύων; Καὶ λίθος ὁ Ὀρέστης, φρονοῦμεν, ἀφῆκε στονόεσσαν φωνὴν πρὸ τοῦ ἐρειψίμου στέγους τῶν πατρῴων δρόμων.

Ἡ δὲ παρθένος τῆς παρθένου θεᾶς ἱέρεια, ἡ ἐν τῇ ἀγρίᾳ τῶν Ταύρων χώρᾳ τὴν ξενοκτόνον ἀσκοῦσα τέχνην, ἡ πολλάκις τὰ *οἰμώγματα* καὶ τὰ *αἰάγματα* τῶν σφαζομένων ἀκούσασα, ὡς ἤκουσε τὰ συνήθη ταῖς ἑαυτῆς ἀκοαῖς *φεύγματα* κλαίουσα ἐχερνίψατο ἐν ὀνείρῳ τὸ θῦμα, τὸν Ὀρέστην, ὡς συνέβαλε τὸ ὄναρ αὐτὴ αὕτη εἰποῦσα τὰ νύκτερα φάσματα πρὸς τὸν αἰθέρα.

Ὅθεν καθ' ἡμᾶς ὁ Εὐριπίδης ἔγραψε «*φεῦγμα* δ' ἀνθρώπου *λακεῖν*» τ. ἔ. «ἐξέπεμψεν οἰμωγὴν ἀνθρώπου».

Τὴν λέξιν *φεῦγμα* οὐδαμοῦ εὕρομεν, ἀλλ' ὡς ἐλέχθη ἐκ τοῦ *αἰάζω αἴαγμα* «ὅτι ποτ' *ἔλακεν αἰάγμασι στένουσα*» ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ (Ἑλ. στίχ. 187 καὶ Φοιν. 337 καὶ Ἀλκήστ. 873. Πρβ. Αἰσχ. Χοηφ. 37 ἀμβόαμα ἔλακε), ἐκ δὲ τοῦ *οἰμώζω οἴμωγμα* (Βάκχ. στ. 1112. Αἰσχύλ. Ἑπτ. 8. 1023. Ἀγ. 1346. 1384) καὶ ἐκ τοῦ *ὀλολύζω ὀλόλυγμα* (Ἡρακλείδ. στ. 782), οὕτω κάλλιστα ἠδύνατο νὰ λεχθῇ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ *φεῦγμα* ἐκ τοῦ *φεύζω*.

Μυρία ὅσα ἀπεκάλυψαν ἡμῖν οἱ πάπυροι, αἱ ἐπιγραφαί, οἱ νέοι κώδικες. Ὁ κριτικὸς ἐχέτω πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν ὀρθὸν λόγον, πλὴν ἐάν τις δουλεύων τῇ παραδόσει θελήσῃ νὰ εἴπῃ ὅτι οὕτω ὁ Εὐριπίδης ἔπλασε τὸ ὄνειρον, οὐ ταράττω τὰ παραδεδομένα. Sanctus conservatismus.

Περὶ τῆς συγχύσεως τοῦ *λαβεῖν* καὶ τοῦ *λακεῖν* ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου 1905-6 σελ. 38. Ἐν τῇ ἐν Τ. Ἰφιγενείᾳ στ. 976 ὀρθῶς ὁ Scaligerus ἔγραψεν «ἐντεῦθεν αὐδὴν τρίποδος ἐκ χρυσοῦ *λακὼν* Φοῖβός μ' ἔπεμψε δεῦρο, διοπετὲς λαβεῖν ἄγαλμ' Ἀθηνῶν τ' ἐγκαθιδρῦσαι χθονί» ἀντὶ τοῦ *λαβών*.

Ἐν παρόδῳ δ' εἰρήσθῳ ὅτι τὸ πλάσμα τοῦτο τῆς ποιητικῆς φαντασίας τοῦ Εὐριπίδου ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς ἕτερον τῆς φαντασίας τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐγρηγορὸς ἐπιγέννημα. Ὅτε ὁ Βοϊβόδας τῶν Ἀθηνῶν κατεκρήμνισεν ἕνα τῶν τεσσάρων στύλων, οἵτινες μακρὰν τῶν ἄλλων ἵσταντο, ἵνα οἰκοδομήσῃ ἐκ τοῦ ὑλικοῦ τσαμί «Οἱ ἄλλες τρεῖς κολόννες, ποὺ ἦσαν κοντά της ἔκλαιγαν κάθε νύχτα τὴν ἀδερφή τους. Καὶ ὁ κόσμος δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ τὴ νύχτα ἀπὸ τὰ φοβερὰ κλάματα, ὅσο ποὺ ὁ βοϊβόδας, ποὺ ἔγινε ὕστερα πασᾶς τοῦ Ζητουνιοῦ, ἐφαρμακώθη καὶ πέθανε. Καὶ τότες ἔπαψαν τὰ κλάματα» (Ἴδε Παραδ. Ν. Πολίτου Μέρ. Α', σελ. 72 καὶ Μέρ. Β', σελ. 754).

Εὐριπ. Ὀρ. 696

> ὅταν γὰρ ἡβᾷ δῆμος εἰς ὀργὴν πεσών,
> ὅμοιον (ς) ὥστε πῦρ κατασβέσαι λάβρον.

Ὁ Nauck ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ Μενάνδρειον «βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμὸς εἰς ὀργὴν πεσών» (Μον. στ. 71) διορθοῖ τὸ *δῆμος* εἰς *θυμός*. Ὁ Weil ἐναντιούμενος αὐτῷ ἐν τῇ ἐκδόσει Ἑπτὰ Τραγῳδ. τοῦ Εὐριπίδου σελ. 735 γράφει « Mais δῆμος est ici un mot essentiel». Ἐν δὲ τοῖς ἑρμηνευτικοῖς ὑπομνήμασι σημειοῦται «Le verbe ἡβᾷ, que le scholiaste explique ἀκμάζῃ, ne doit pas être séparé de εἰς ὀργὴν πεσών. «Quand le peuple est arrivé au plus fort de la colère, quand la colère du peuple est dans toute sa forse.» Cf. Eschyle, frg. 347 Nauck: Φλὸξ ἡβήσασα». Πρβ. καὶ Σωσιφάν. Στοβ. Ἐκλ. Κ. 18 «νῦν σοι πρὸς ὄψιν *θυμὸς ἡβάτω, γέρον*» καὶ «*ἥβα μοι, φίλε θυμέ*» (Θεόγν. στ. 877) καὶ *ἡβάσκει κακὸν* (Εὐριπ. Ἀλκ. 1085).

Ὀρθότατα παρατηρεῖ ὁ Weil ὅτι ἡ λέξις *δῆμος* ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ ἀναγκαία ὑπάρχει.

Ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1882, σελ. 143 λόγον ποιούμενος περὶ τῆς μνημονευθείσης τοῦ Εὐριπίδου ῥήσεως γράφει «Apud Stobæum autem legimus ὅταν γὰρ ὀργῇ δῆμος εἰς θυμὸν πέσῃ, quod manu ducit ad senarium eleganter tornatum

ὅταν γὰρ *ὀργᾷ* δῆμος εἰς θυμὸν πεσών.

De verbo ὀργᾶν satisfaciet Ruhnkenius ad Timæum p. 194 et Cobetus in Mnemosyne IX. 41». Περὶ τοῦ *ὀργάζειν-ὀργᾶν* μακρὸν ἐποιήσατο λόγον ὁ Κόντος ἐν τῷ Περιοδικῷ συγγράμματι Παρνασσῷ 1879, σελ. 660 κέ. Ἐν δὲ σελ. 664 τὰ ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ *ὀργᾶν* λεχθέντα μνημονεύσας γράφει «Τὸ ὀργῶ ἐτάττετο μὲν κυρίως ἐπὶ τοῦ πολὺν χυμὸν καὶ ἰκμάδα ἔχοντος ἢ τοῦ πλήρους ὄντος ζωτικῆς δυνάμεως καὶ ἀκμῆς ἢ τοῦ σφριγῶντος καὶ ἐπειγομένου πρὸς συνουσίαν (Πρβ. καὶ σπαργῶ. θυῶ, ἀναθυῶ, σκυζῶ, οἰστρῶ, καπρῶ). Παρελαμβάνετο δὲ καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ τοῦ ἰσχυρῶς φερομένου ἐπί τι ἢ σφοδρὰν ὁρμὴν πρός τι ἔχοντος».

Τὴν ἐκ τῆς παραδόσεως τοῦ Στοβαίου διόρθωσιν τοῦ ἐπιφανοῦς κριτικοῦ τοῦ *ὀργῇ* εἰς τὸ *ὀργᾷ*, τὴν lege palaeograficæ artis γενομένην, ἀσπάζομαι μὲν καὶ τιμῶ, δὲν ἀρνοῦμαι δὲ ὅτι ἀείποτε παρίσταταί μοι ταὐτὸν ὅπερ ἐνεθυμήθην ἅμα ἀναγνοὺς τοὺς Εὐριπιδείους στίχους.

Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι λανθάνει ῥῆμα προσφορώτερον τοῦ *ὀργᾶν* καὶ τοῦ *ἡβᾶν*.

Ὁ Εὐριπίδης ἐγίνωσκεν ὅτι «ὁ *χόλος-οἰδάνει* ἐν στήθεσσι *νόον* πύκα περ φρονεόντων», ἐγίνωσκεν ὅτι «*οἰδάνεται κραδίη χόλῳ*» (Ἰλ. Ι. 553. 646), ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας εἶπεν ἐν τῇ Πολυμνίᾳ (Ζ', 39) «ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκεῖ ὁ θυμός, ὃς χρηστὰ μὲν ἀκούσασι τέρψιος ἐμπιμπλᾷ τὸ σῶμα, ὑπεναντία δὲ τούτοισι ἀνοιδεῖ». Ἑλληνιστὶ λέγεται μεταφορικῶς οὐ μόνον ὁ *θυμὸς οἰδεῖ*, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς *οἰδῶ, διοιδῶ, ἀνοιδῶ* ἀντὶ τοῦ *ὀργίζομαι ἀγριαίνομαι*, οἷον.

Ἡρώνδ. Μιμ. Δ', 49 «ὡς ἔκ με κάεις οὐ θέλουσαν *οἰδῆσαι*».

Ἀπολλών. Ῥόδ. Α', 477 «ἦέ τοι εἰς ἄτην ζωρὸν μέθυ θαρσαλέον κῆρ *οἰδάνει* ἐν στήθεσσι».

Διονύσ. Ἁλικ. Ῥωμ. Ἀρχ. σ. 1875 «ἡ πόλις ὅλη *διοιδοῦσα καὶ ἀγριαινομένη* διειστήκει».

Πλούτ. Κάτ. νε. ΞΕ', 5 «ὑμέτερον, εἶπεν ὁ Κάτων, ἔργον *οἰδοῦντα* τοῦτον μαλάξαι καὶ καταρτίσαι πρὸς τὸ συμφέρον».

Διογ. Λαέρτ. ἐκ τῶν τοῦ Πυθαγ. Η', α', 18 «δυναστῶν ὀργὴν καὶ *οἰδοῦντα θυμὸν* μὴ κινεῖν».

Πορφύρ. Β. Πυθαγ. 42 «τὸν *ἀνοιδοῦντα* καὶ ὀργιζόμενον».

Ἡσύχ. «ᾤδουν: ὠργιζόμην».

Ὑπὸ μὲν τοῦ Ἡλιοδώρου Αἰθιοπ. Β', 9 ἐλέχθη «*οἰδουμένη τῷ χόλῳ* καὶ τῷ ζήλῳ πυρακτουμένη», ὑπὸ δὲ τοῦ Φιλοστράτου σελ. 313 «*θυμὸν ἀνοιδήσαντο*».

Τοῦ *οἰδῶ* ἐπὶ τῆς κυρίας ἐννοίας κρίνομεν περιττὸν νὰ μνημονεύσωμεν παραδείγματα.

Καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ γλώσσῃ λέγεται τὸ *φουσκώνω* ἐνεργητικῶς καὶ ἀμεταβάτως κυρίως καὶ μεταφορικῶς.

Ὁ ποιητὴς τοῦ Ἐρωτοκρίτου γράφει

«Παιγνίδι μᾶσε φαίνεται, τὸ δοῦμε *φουσκωμένη*
ἀπὸ μακρὰ τὴ θάλασσα κι' ἄγρια καὶ θυμωμένη
μὲ κύματ' ἄσπρα καὶ θολὰ βρυγιὰ ἀνεκατωμένα,
καὶ τὰ χαράκια ἐντὲ χτυποῦ, κι' ἀφρίζουν ἕνα ἕνα,
καὶ τὸ καράβι ἀμπώθουσι μὲ μάνιτα μεγάλη
στὴ *φουσκωμένη* θάλασσα σὲ μιὰ μέρα κ' εἰς ἄλλη,
καὶ κείνους τσ' ἀνεκατωμοὺς καὶ ταραχὲς γρικοῦμε,
καὶ δίχως φόβο ἀπὸ τὴ γῆς γελῶντας τσὶ θωροῦμε» (Α', 1674)

καὶ Β, 277

Φόβοι τρομάρες μάνιτες κύματα κι' ἂ *φουσκώσουν*,
δὲν ἠμποροῦ μιὰ μπιστικὴ φιλιὰ νὰ ξερριζώσουν

καὶ 2300

«Κεντοῦν, *φουσκώνουν* τ' ἄλογα κι ὡς ἀστραπὴ χυθῆκα,
καὶ σὰν ἀϊτοὶ βρεθήκασι στὸν κάμπο κ' ἐσμιχτῆκα.

Πρβ. Β', 1803

καὶ 1893 «ἐντράπηκεν ὁ Κρητικός, ἄφτει, ξεκοκκινίζει,

πῶς τὰ κοντάρια τὰ χοντρὰ στὸν ἄνεμο τσακίζει,
κι ὡσὰ λιοντάρ' ἀγρίεψε, *φουσκώνει* καὶ μανίζει».

Τούτων οὕτως ἐχόντων καθ' ἡμᾶς ὁ Εὐριπίδης ἔγραψεν οὐχὶ ’ΟΡΓΗΙ (=ὀργᾷ) οὐδ' ‘ΗΒΑΙ *ἀλλ'* ΟΙΔΗΙ (οἰδῇ), δι' ἧς γραφῆς καί τινα κόσμον παρηχήσεως κερδαίνομεν

ὅταν γὰρ *οἰδῇ δῆμος* εἰς θυμὸν πεσὼν
ὅμοιον (ς) ὥστε πῦρ κατασβέσαι λάβρον

τ.ἔ. ὅταν θυμωθείς, ὀργισθεὶς ὁ λαὸς οἰδῇ, ὅταν ὁ λαὸς οἰδῇ τὸν θυμόν, φουσκώσῃ ἡ ὀργὴ τοῦ λαοῦ, εἶναι ὡς νὰ θέλῃ τις νὰ κατασβέσῃ ὁρμητικὸν πῦρ.

Καὶ ἀληθῶς «λαός τοι καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ ἀκατάσχετα πάντα» εἶπεν ὁ Ψευδοφωκυλίδης στ. 91.

ΕΙΣ ΗΡΟΔΟΤΟΝ

Β', 96 «ταῦτα τὰ πλοῖα ἀνὰ μὲν τὸν ποταμὸν οὐ δύναται πλέειν, ἢν μὴ λαμπρὸς ἄνεμος *ἐπέχῃ*, ἐκ γῆς δὲ παρέλκεται».

Ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ ὅ,τι ὁ Schneider πάλαι συνεῖδεν «*wenn nicht ein ztarker Wind darauf stösst*». Τὴν διάνοιαν δὲ ταύτην ἄριστα παρέχει τὸ ῥῆμα *ἐπείγειν* «ἢν μὴ λαμπρὸς ἄνεμος *ἐπείγῃ*, ἐκ γῆς δὲ παρέλκεται». Ὁ Ὅμηρος εἶπεν ἐν Ο, 382 «ὁππότ' *ἐπείγῃ* ἴς ἀνέμοιο».

ϛ', 39 «οἱ δὲ Χερσονησῖται πυνθανόμενοι ταῦτα συνελέχθησαν ἀπὸ πασέων τῶν πολίων οἱ δυναστεύοντες πάντοθεν, κοινῷ δὲ στόλῳ ἀπικόμενοι ὡς *συλλυπησόμενοι* ἐδέθησαν ὑπ' αὐτοῦ».

’Επανάλαβε τὰ τελευταῖα δύο γράμματα τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ *συλλυπησόμενοι* καὶ θὰ ἔχῃς τὸ ἀναγκαῖον ἀντικείμενον «ὡς *συλλυπησόμενοί οἱ* ἐδέθησαν ὑπ' αὐτοῦ».

ΕΙΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ

Βιβλ. Β', 45, 2 «τῆς τε γὰρ ὑπαρχούσης φύσεως μὴ χείροσι γενέσθαι ὑμῖν μεγάλη ἡ δόξα καὶ ἧς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ᾖ».

Οὕτω ἀνεγίνωσκε καὶ ὁ Πλούαρχος ἐν Γυν. ’Αρ. (’Ηθικ. σελ. 242, Ε) λέγων «Περὶ ἀρετῆς, ὦ Κλέα, γυναικῶν οὐ τὴν αὐτὴν τῷ Θουκυδίδῃ γνώ-

μην ἔχομεν. Ὁ μὲν γάρ, ἧς ἂν ἐλάχιστος ᾖ παρὰ τοῖς ἐκτὸς ψόγου πέρι ἢ ἐπαίνου λόγος, ἀρίστην ἀποφαίνεται, κτἑ». Ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς ἡ λέξις *κλέος* τῶν μέσων οὖσα (φήμη ἀγαθὴ ἢ κακὴ) ὅλως περιττὰς τὰς λέξεις *ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου* καθίστησιν. Ὅθεν νομίζομεν ὅτι κατὰ Θουκυδίδην ὧδε πρέπει νὰ γραφῇ τὸ χωρίον «καί ἧς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ᾖ». Περὶ τοῦ προκειμένου χωρίου ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1880, σελ. 104 γράφει «Thucyd. II. 45. 2 ὑμῖν (ταῖς γυναιξὶ) μεγάλη ἡ δόξα, ἧς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ᾖ». Atque hæc Aspasiam nonnulli scripsisse opinantur? Non inscite Scholiasta: ἀρετὴ γυναικὸς σιωπωμένη κηρύττεται».

ΕΙΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ

Ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ Ε΄, γ΄, 43 φέρεται «διὰ γὰρ τῶν ὤτων ἐν τῇ νυκτὶ ἀνάγκη μᾶλλον ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἕκαστα καὶ αἰσθάνεσθαι καὶ *πράττεσθαι*».

Ὁ Gemoll ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκδόσει τῆς Κύρου Παιδείας σελ. 247 γράψας *σκέπτεσθαι* ἀντὶ τοῦ *πράττεσθαι* ἐσημειώσατο «σκέπτεσθαι ego, πράσσεσθαι xy, προΐστασθαι z».

Θὰ ἠδύνατό τις νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς διορθώσεως τοῦ Gemoll ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἐξένιζε χρόνιος ὢν ἔν τε Ἴωσι καὶ ἐν Πελοποννησίοις*. Ἀλλ' ἁπανταχοῦ τοῦ Ξενοφῶντος ὁ ἀττικὸς τύπος *σκοποῦμαι*, οὐχὶ ὁ *ἰωνικός*, ἐπικὸς καὶ μεταγενέστερος τύπος *σκέπτομαι* ἀπαντᾷ. Ὅθεν πόρρωθεν ἀσπάζομαι τὴν τοῦ Gemoll διόρθωσιν, εἰκάζω δὲ ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἔγραψεν «ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἕκαστα καὶ αἰσθάνεσθαι «*κΑΙ ΔΙΑπράττεσθαι*».

Τῶν Ἀττικῶν ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ *σκέπτεσθαι* ὁ Πλάτων ἐν τῷ Λάχητι σελ. 185, Β΄ «τί ποτ' ἐστὶ περὶ οὗ *βουλευόμεθα καὶ σκεπτόμεθα*» ἀλλ' ὁ Κόντος ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ (1867) καὶ ὁ Cobet ἐν *Miscel. Crit* σελ. 149 (1876) νομίζουσιν ὅτι τὸ *σκεπτόμεθα* πρὸς ἐξήγησιν τοῦ *βουλευόμεθα* ὑπὸ σχολαστικοῦ τινος προσγραφὲν μετετέθη ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου εἰς τὸ ἔδαφος. Ἄξια ἀναγνώσεως εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ Κόντου διειλημμένα ἐν τῷ εἰρημένῳ Συγγράμματι σελ. 574 κἑ.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Σπυρίδων Μωραΐτης ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Πλάτωνος Τόμ. Β΄, σελ. 137 (1908) γράφει «Ἀπορῶ πῶς πάντων τῶν κριτικῶν διέφυγε τὴν προσοχὴν τὸ κίβδηλον ἐκεῖνο *σκεπτόμεθα!* Πρῶτον πρὸς τί ἐκ παραλλήλου δύο ἐντελῶς συνώνυμα; ἔπειτα *σκέπτομαι* δὲν εἶναι ἀττ. ἀλλ' ἰων. καὶ μεταγεν. Οἱ Ἀττ. ἀείποτε *σκοπῶ* ἢ *σκοποῦμαι, σκέψομαι, ἐσκεψάμην, ἔσκεμμαι*». Ὀψὲ λίαν ὁ μακαρίτης ἦλθεν.

---

* Ἴδε Cobet *Nov. Lect.* σελ. 388-392 καὶ σ. 398. 622. 687. 723 καὶ *Mnemos.* 1875, σελ. 214-221. Πρβ. καὶ 1902, 375 καὶ Rutherford εἰς *Φρύν.* σελ. 58.

ΕΙΣ ΛΥΣΙΑΝ

Κατ' Ἀγορ. 29-30 «Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη καὶ ἦλθον οἱ ἐκ τῆς βουλῆς Μουνιχίαζε, ἑκὼν ἀνέστη Ἀγόρατος ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· καίτοι νῦν γε βίᾳ φήσει ἀφαιρεθῆναι. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἐκόμισαν, ἀπογράφει Ἀγόρατος πρῶτον μὲν τῶν αὑτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα, ἔπειτα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλων τινῶν πολιτῶν· *ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη τοῦ παντὸς κακοῦ ἐγένετο.* Ὡς δὲ ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα κτἑ».

Ὁ Βερναρδάκης ἐν τῷ Λεξικῷ σελ. 823 α΄ ἐκδ. β΄ συντάσσει ὧδε «*τοῦτο* (ὑποκ.) ἐγένετο *ἡ ἀρχὴ* τοῦ παντὸς κακοῦ», ὅπερ ἀδύνατον, οἱ δ' ἄλλοι λαμβάνουσι τὸ μὲν *ἀρχή* ὡς ὑποκείμενον, τὸ δὲ *αὕτη* ὡς κατηγορούμενον, ἐν οἷς ὁ Gebauer, ὅστις ἔχει στρατολογήσει ἐν σελ. 348 τῆς ἐκδ. αὑτοῦ μυρί' ὅσα χωρία, ἀλλ' οὐδὲν κατ' ἐμὲ ὅμοιον τῷ προκειμένῳ ὑπάρχει. Τὸ χωρίον νοσεῖ. Πάλαι ὁ Kappeyne van de Coppello ἐν *Mnemos.* III. 381 διώρθωσεν «*αὕτη δ' ἀρχὴ* κτἑ», ὅπερ λέγεται ἑλληνιστί. Καθ' ἡμᾶς γραπτέον «Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἐκόμισαν, ἀπογράφει Ἀγόρατος πρῶτον μὲν τῶν αὑτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα, ἔπειτα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων, ἔπειτα δέ καὶ καὶ ἄλλων τινῶν πολιτῶν—*ἡ δὲ ἀρχὴ* αὕτη *(ἀρχὴ)* τοῦ παντὸς κακοῦ ἐγένετο—Ὡς δὲ ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα κτἑ», ἔνθα παρατηρητέα ἡ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ διττὴ χρῆσις τοῦ ὀνόματος *ἀρχή*, ὡς παρ' Ἰσοκράτει ἐν τῷ Πανηγ. 119 «ἅμα γὰρ ἡμεῖς τε τῆς *ἀρχῆς* ἀπεστερούμεθα καὶ τῆς Ἕλλησιν *ἀρχὴ* τῶν κακῶν ἐγίγνετο» καὶ Φιλ. 61 «εἴ τις φαίη τότε τὴν *ἀρχὴν* αὐτοῖς γίγνεσθαι τῶν παρόντων κακῶν, ὅτε τὴν *ἀρχὴν* τῆς θαλάττης ἐλάμβανον» καὶ περὶ Εἰρ. 101 «εἰ φαίη τότε τὴν *ἀρχὴν* αὐτοῖς γεγενῆσθαι τῶν συμφορῶν, ὅτε τὴν *ἀρχὴν* τῆς θαλάττης παρελάμβανον». Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ϛ΄, σελ. 199-217, ὅστις πλεῖσθ' ὅσα παραδείγματα φέρει, ἐν οἷς ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ διττὴ χρῆσις τῆς αὐτῆς λέξεως γίνεται.

ΕΙΣ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΝ

Ἀλαζον. 2 «ὁ δ' ἀλαζὼν τοιοῦτός τις, οἷος ἐν τῷ διαζεύγματι ἑστηκὼς διηγεῖσθαι τοῖς ξένοις ὡς πολλὰ χρήματα αὐτῷ ἐστιν ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ περὶ τῆς ἐργασίας τῆς δανειστικῆς διεξιέναι ἡλίκη, καὶ αὐτὸς ὅσα εἴληφε καὶ ἀπολώλεκε· καὶ ἅμα ταῦτα *πλεθρίζων* πέμπειν τὸ παιδάριον εἰς τὴν τράπεζαν, δραχμῆς αὐτῷ κειμένης».

Ὁ Diels ἀντὶ τοῦ *πλεθρίζων* εἰκάζει *πεμπάζων*, ὁ δὲ Ribbeck *πλεονάζων*, ὃ καὶ κατεχώρισεν εἰς τὸ κείμενον ὁ Navarre. Ἡμεῖς τῷ στόματι τοῦ ἀλαζόνος μεθ' ὅσα ἀλαζονικὰ ἐματαιολόγησεν οὗτος εὐαρμοστοῦν εὑρίσκομεν τὸ ῥῆμα *πλατυγίζων*, ὃ ἐξετόξευξε παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει ὁ Ἀλλαντοπώλης κατὰ τοῦ Παφλαγόνος «τί θαλαττοκοπεῖς καὶ *πλατυγίζεις* μιαρώτατος ὢν περὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων;» (Ἱππ. 830).

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Παρὰ τῷ Κικέρωνι ἐν τῇ πρὸς τὸν T. Pomponium Atticum ἐπιστολῇ Ε΄, 10, 3 φέρεται «Quæ non quo te celem non perscribo, sed quia *δυσεξίλλητα* sunt».

Ὁ I. C. G. Boot ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν πρὸς τὸν T. Pomponium Atticum ἐπιστολῶν τοῦ Κικέρωνος Τόμ. Α΄, σελ. 223 σημειοῦται «δυσεξίλλητα: explicatu difficilia, a. v. ἐξίλλω. Idem indicaret δυσεξέλικτα, quod Or. malebat. Utroque melius videtur δυσεξίτηλα, quorum memoria ægre diluitur». Ἀλλὰ τὸ *δυσεξίτηλα* οὐδαμῶς ἁρμόζει ἐνταῦθα, ζητεῖται ἡ ἔννοια τοῦ *explicatu difficilia,* ἥτις καθ᾽ ἡμᾶς ὑπάρχει ἐν τῷ *δυσεξίτητα* (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Ις΄, σελ. 472).

ΕΙΣ ΙΩΣΗΠΟΝ

Ὁ μακαρίτης Γρ. Βερναρδάκης ἐν τῷ Λεξικῷ σελ. 7 ἐκδ. β΄ γράφει «Ἡ δὲ συντ. *ἀγαπᾶν τινά τινος* εἶνε πλημμελής, διότι τὸ μὲν ἐκ τοῦ Πλουτ. 90 F χωρίον γράφεται νῦν: *ὅστις οὐκ ἄγαται* (Hercher: *ἀγαπᾷ*) *τῆς εὐμενείας οὐδ᾽ ἐπαινεῖ τὴν χρηστότητα*— Καὶ ἐν Ἰωσήπ. Τόμ. Β΄, σ. 142 (Bekk.) ἡ ἔννοια ἀπαιτεῖ ὄχι *ἀγαπᾶν ἀλλὰ ἄγασθαι*» (Ἴδε τὰ ὑφ᾽ ἡμῶν γεγραμμένα ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ΚΔ΄, σελ. 178).

Ταῦτα γράφει ὁ μακαρίτης ἀνήρ, ἀλλ᾽ ἡ λέξις τοῦ Ἰωσήπου ἀπαγορεύει νὰ μεταβάλωμεν τὸ *ἀγαπᾶν* εἰς τὸ *ἄγασθαι.* Οὐ μόνον ἐν Ἰουδ. Ἀρχαιολ. Ζ΄, 333 ὁ Ἰώσηπος εἶπεν «ὁ δὲ βασιλεὺς *ἀγαπᾶν* μὲν αὐτὸν τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς μεγαλοψυχίας ἔλεγεν» συντάξας τὸ *ἀγαπᾶν* ὁμοίως τῷ *ἄγασθαι, θαυμάζειν, μακαρίζειν, ὀλβίζειν, εὐδαιμονίζειν, ἐπαινεῖν τινά τινος,* κτλ., ἀλλὰ καὶ ἐν Α΄, 75 «ὁ δὲ θεὸς τοῦτον μὲν τῆς δικαιοσύνης *ἠγάπησε,* κατεδίκαζε δ᾽ οὐκ ἐκείνους μόνον τῆς κακίας, ἀλλὰ κτέ.» καὶ 258 «*ἠγάπα* δ᾽ ὁ μὲν πατὴρ τὸν πρεσβύτερον Ἤσαυον — τῆς τριχώσεως». Εἶπε δ᾽ ὁ Ἰώσηπος καὶ «ὁ θεὸς ἐπὶ δικαιοσύνῃ τὸν ἄνδρα *ἀγαπῶν* ἐπένευσεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς ἐς τέλος ἄξειν» καὶ Β΄ 9 «Ἰώσηπον—Ἰάκωβος διά τε τὴν τοῦ σώματος εὐγένειαν καὶ διὰ ψυχῆς ἀρετὴν τῶν ἄλλων πλέον υἱῶν *ἠγάπα*».

ΕΙΣ ΓΑΛΗΝΟΝ

Γαλ. Τόμ. ΙΗ΄, α΄, σελ. 686 «μόνος γὰρ φαίνεται Πρόδικος ἐξηλωκέναι αὐτὴν (Cob. ὀρθ. τὴν) ἐν τοῖς ὀνόμασι μικρολογίαν, ὡς εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰ Προδίκου *ζηλώσαντες*».

Ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1885, σελ. 243 οὐκ ὀλίγα τοῦ Γαληνοῦ χωρία μνημονεύει, ἐν οἷς γίνεται λόγος περὶ τῆς τοῦ Προδίκου μικρολογίας, ἐν δὲ σελ. 250 γράφει «Ceterum omnes hae Prodici reprehensiones manarunt ex uno Platonis loco in *Protagora* p. 337 a. ubi fa-

cetissime Plato hanc Prodici μικρολογίαν κωμῳδεῖ. Φανερὸν ἄρα καθίσταται ὅτι τὸ ΖΗΛΩΣΑΝΤΕΣ ἐνταῦθα κακῶς ἔχει καὶ ζητητέον ῥῆμα ψόγον δηλοῦν. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὁ Γαληνὸς ἔγραψε ΣΙΛΛΟΥΤΕΣ (σιλλοῦντες), συνετέλεσε δ' ἴσως εἰς τὴν φθορὰν τοῦ *ζηλώσαντες* καὶ τὸ ἡγούμενον *ἐζηλωκέναι*.

Τόμ. Β΄ σελ. 556 «—ὀνομαζόμενον ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων διττῶς ἐπίπλοόν τε καὶ ἐπίπλουν. Μέγιστοι δ' ἔχουσιν αὐτὸ τῶν ζῴων ἄνθρωποί τε καὶ πίθηκοι· καὶ διὰ τοῦτ' ἄνθρωποι μὲν πολλοὶ συνεχῶς *ἐπιπλοκομισταὶ λέγονται*· καλοῦσι γὰρ οὕτω τὴν κήλην, ὅταν ἐπίπλους ἐμπέσῃ τῷ καθήκοντι πόρῳ πρὸς τὸν ὄρχιν—τῶν δ' ἄλλων ζῴων οὐδέν, ὅτι μὴ πίθηκος, ἐν τῷ τοιούτῳ πάθει καθίσταται».

Περὶ τοῦ χωρίου τούτου ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλός μου Κόντος ἐποιήσατο λόγον ἐν τῷ Περιοδικῷ συγγράμματι Σωκράτει Τόμ. Β΄, σελ. 41 (1875) καὶ εἶτα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου 1908-9 διὰ μακρῶν διορθῶν ὀξυνούστατα «καὶ διὰ τοῦτο ἄνθρωποι μὲν [πολλοὶ] συνεχῶς *ἐπιπλοκήλῃ ἁλίσκονται*· καλοῦσι γὰρ οὕτω τὴν κήλην κτἑ».

Ἀλλ' ἡμεῖς κάλλιον νομίζομεν ὅτι ἀποκαθίσταται τὸ χωρίον, ἐὰν γράψωμεν «καὶ διὰ τοῦτο ἄνθρωποι μὲν [πολλοὶ] συνεχῶς *ἐπιπλο(κήλῃ ἁλίσκε)σθαι λέγονται*· καλοῦσι γὰρ οὕτω τὴν κήλην κτἑ».

ΕΙΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΤΟΝ ΕΦΕΣΙΟΝ

Παρὰ Ξενοφῶντι τῷ Ἐφεσίῳ ἐν τοῖς κατὰ Ἀνθίαν καὶ Ἁβροκόμην Λόγ. Α΄, 12, 1 φέρεται «Κατήγετο δὲ ἡ ναῦς εἰς Ῥόδον καὶ ἐξέβαινον οἱ ναῦται, ἐξῄει δὲ ὁ Ἁβροκόμης ἔχων μετὰ χεῖρα τὴν Ἀνθίαν· συνῄεσαν δὲ πάντες οἱ Ῥόδιοι, τὸ κάλλος τῶν παίδων καταπεπληγότες, καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις τῶν ἰδόντων παρῆλθε σιωπῶν· ἀλλ' οἱ μὲν ἔλεγον ἐπιδημίαν [ἐκ τῶν Herch.] θεῶν, οἱ δὲ προσεκύνουν καὶ *προσεποιοῦντο*».

Ἀντὶ τοῦ ἀδιανοήτου *προσεποιοῦντο* ὁ T. W. Lumb φρονῶν ὅτι ἐν τῷ *προσεποιοῦντο* ἡ *πρός* προῆλθεν ἐκ διττογραφίας διὰ τὸ προηγούμενον *προσεκύνουν* εἰκάζει *ἐπτοοῦντο*, ὁ δὲ Elsner *προσεπιτνοῦντο*, ὃ καὶ καταχωρίζει εἰς τὸ κείμενον ὁ νέος ἐκδότης Dalmeida σελ. 15 Budé. Ἀλλ' ὁ τύπος *προσπιτνοῦμαι - προσπίτνομαι* εἶναι ἀνελλήνιστος οὐδαμῶς τῷ στόματι τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συγγραφέως ἁρμόζων. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὑπὸ τοῦ ἐρωτικοῦ ἐγράφη «προσεκύνουν καὶ *προσεποτνιῶντο* (=προσικέτευον ποτνιώμενοι, τουτέστι ἐπικαλούμενοι αὐτοὺς ὡς θεούς)». Ἀπαντᾷ δὲ τὸ ῥῆμα *προσποτνιῶμαι* παρὰ Μιχαὴλ τῷ Ἀκομινάτῳ Τόμ. Β΄, σελ. 174, 16 Λάμπρ. «καὶ πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ὡς ἀλλόκοτον τὸ πεπραγμένον εἶπεν, ὡς ἔτι ζῶντος τοῦ παιδαρίου *προσεποτνιᾶτο* καὶ ἐδεῖτο θεοῦ, εἴπως ἀνασφήλειε τῆς νόσου», ὡς διδασκόμεθα ἐκ τῆς Συναγωγῆς Ἀθησ. Λέξεων τοῦ Κουμανούδου σελ. 299. Τὸν βάρβαρον τύπον *πίπτονται* ἐνετύχομεν ἐν τῷ Ὀρνεοσο-

φίῳ σελ. 537,12 Herch. «καὶ τὰ μὲν πτερὰ αὐτοῦ τῶν πτερύγων *πίπτονται*, τὰ δὲ τοῦ νώτου αὐτοῦ *ἵστανται* πεφρικότα».

Ἐν Λόγῳ Α΄, 2, 7 φέρεται «καὶ ἦσαν ποικίλαι παρὰ τῶν θεωμένων φωναί, τῶν μὲν ὑπ' ἐκπλήξεως τὴν θεὸν εἶναι λεγόντων, τῶν δὲ ἄλλην τινὰ ὑπὸ τῆς θεοῦ *περιποιημένην*». Ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἡλιοδώρου Τόμ. Β΄, σελ. 6 ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ὁ Ξενοφῶν παραχθεὶς ὑπὸ τῆς κοινῆς συνηθείας ἀναυξήτως ἐξήνεγκε τὸν παρακείμενον, ἣν γνώμην ἀσπάζονται καὶ ἄλλοι. Ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλός μου Κόντος ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Σωκράτει Τόμ. Α΄, σελ. 142 γράφει «Ἡμεῖς οὐδαμῶς πειθόμεθα ὅτι ἐγράφη *περιποιημένην* ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος τοῦ Ἐφεσίου. Τῶν δὲ γενομένων εἰκασιῶν, *περιποθουμένην*, *περιεπομένην*, *περιπεποιημένην*, *παραπεποιημένην*, *παρωμοιωμένην*, οὐδεμιᾷ ἀρεσκόμεθα. Νομίζομεν δ' ὅτι εἶπεν ὁ Ξενοφῶν: ἄλλην τινὰ ὑπὸ τῆς θεοῦ *περιττῶς τετιμημένην*: Φαίνεται δ' ὅτι μεταγράφων τις τὸ *περιΤτῶς τεΤιμημένην* ἀπεπλανήθη ἀπὸ τοῦ πρώτου Τ εἰς τὸ τελευταῖον· ἀπολομένων δ' οὕτω τῶν μεταξὺ γραμμάτων καὶ τοῦ πρώτου Μ ἐξιτήλου ὁπωσδήποτε καταστάντος περιελείφθη τὸ ΠΕΡΙΤΙ:ΗΜΕΝΗΝ, ὅπερ ἀντὶ τοῦ ΠΕΡΙΠ::ΗΜΕΝΗΝ ἐκληφθὲν (ΤΙ=Π) ἀνεγνώσθη ἁπλούστατα καὶ εὐκολώτατα ΠΕΡΙΠΟΙΗΜΕΝΗΝ». Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἔγραψε *περιτιομένην* (=περιττῶς τιμωμένην).

Ἐν σελ. 36,5 (Λόγ. Γ΄, 1,3) καὶ ἀλλαχοῦ γρ. *Ὑπεράνθει* ἀντὶ τοῦ *Ὑπεράνθη*. Πρβ. Γ΄, 3, 6 (σελ. 39, 2) *ὙπεράνθουΣ*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΟΥΣ

Παρ' Ἀδαμαντίῳ τῷ σοφιστῇ Φυσιογν. Β', 41 (Φυσιογν. Συγγρ. Τόμ. Α', σελ. 401, 7 Teubn.) φέρεται «πνεῦμα τὸ λίαν ἀτρεμοῦν, ὡς ἀπνόῳ ἐοικέναι, φροντιστοῦ ἀνδρός· ὁποία δὲ ἡ φροντίς, παρὰ τῶν ὀφθαλμῶν μάνθανε. Εἰ δ' ἀτρεμὲς ὂν ἐπὶ πολὺ ἀθρόως ἐπίοι (ἐμπνέοι; Foester) ὥσπερ ἐκ *παλιρροίας καὶ πλημμυρίδος* λύπη τινὶ συνέχεται».

Ἐπειδὴ τὸ «ὥσπερ *ἐκ παλιρροίας*» ἰσοδυναμεῖ τῷ «ὥσπερ ἐξ *ἀμπώτεως (—ιδος) καὶ πλημυρίδος*» ἢ «ὥσπερ ἐξ *ἀμπώτεως καὶ ῥαχίας*», ἵνα μὴ ὁ συγγραφεὺς λέγῃ τοιοῦτόν τι «ὥσπερ ἐξ ἀμπώτεως (-δος) καὶ πλημυρίδος καὶ πλημυρίδος» ἢ «ὥσπερ ἐξ ἀμπώτεως (-ιδος) καὶ ῥαχίας καὶ ῥαχίας», νομίζομεν ὅτι τὸ «*καὶ πλημυρίδος*» εἶναι προσθήκη ξένης χειρός. Ὅθεν γραπτέον «ὥσπερ ἐκ παλιρροίας λύπῃ τινὶ συνέχεται». Ἄριστα δ' ἐποίησεν ὁ Valckenaer παρὰ τῷ Ἡροδότῳ Η΄, 129 «*αἴτιον* δὲ λέγουσι Ποτειδαιῆται τῆς τε *ῥηχίης* καὶ τῆς *πλημυρίδος* καὶ τοῦ Περσικοῦ πάθεος γενέσθαι τόδε» ἐξαλείψας τὸ *πλημυρίδος* ὡς ἑρμήνευμα. Τὴν γνώμην τοῦ μεγάλου κριτικοῦ ἀπεδέξαντο πάντες οἱ νεώτεροι τοῦ Ἡροδότου ἐκδόται.

σελ. 308, 21 «*ἐπαίρουσι* δὲ τὰς ὀφρῦς». Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ἐπαίρουσι scripsi: ἐγείρουσι». Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι συνηθέστατα λέγεται *ἐπαί-*

ρειν τὴν ὀφρύν, τὰς ὀφρῦς, ἀλλὰ καὶ ἀδυνατοῦμεν νὰ μεταβάλωμεν τὸ *ἐγείρουσι* εἰς τὸ *ἐπαίρουσι.* Ὑπὸ τοῦ Θεμιστίου Λόγ. σελ. 136, 14 ἐλέχθη «οὐδὲ βαδίζουσι τὰς ὀφρῦς *ἐπηρκότες* μᾶλλον τῶν στρατηγῶν οἱ τοὺς λογισμοὺς διοικοῦντες» καὶ σελ. 303, 15 «καταβάλλοντες ἢ *ἐπαίροντες* τὴν ὀφρύν» ἀλλὰ σελ. 27 λέγει «τὸν μὲν δὴ ἐπὶ δήμου θορύβοις καὶ κρότοις ἐξογκούμενόν τε καὶ *ἐγείροντα* τὴν ὀφρύν».

ΕΙΣ ΙΩ. ΛΥΔΟΝ

Περὶ Μην. Δ΄, 97 (σελ. 139, 22) «ἐν Πέλταις τῆς Φρυγίας λίθον γενέσθαι ποτὲ τετράπεδον, ὅν δὴ νηνεμίας οὔσης τοὺς γεωργοὺς ὑποτιθέντας ξύλα στρογγύλα *ἐξαίρειν* καὶ ἀνέμους ποιεῖν· ἐφ᾽ ὅσον δ᾽ ἂν *ἐξηρέθη* ἡ λίθος, ἐπὶ τοσοῦτο δὴ ἰσχυρῶς ἀνατείνειν τοὺς ἀνέμους».

Διόρθου τάχιστα *ἐξαιρεῖν,* ὡς δεικνύει καὶ τὸ ἑπόμενον *ἐξηρέθη.* Καὶ παρὰ Θεοφάνει Χρονογραφ. σελ. 132, 32 De Boor γραπτέον «Ἀκάκιος δὲ ἀναισθήτως ἔσχε περὶ τὴν καθαίρεσιν καὶ τὸ ὄνομα Φήλικος *ἐξήρει* τῶν διπτύχων» ἀντὶ τοῦ *ἐξῆρε.* Πρβ. σελ. 133, 17 «τὸ ὄνομα τῶν Μογγῶν τῶν διπτύχων ἀπήλειψεν» (Ἴδε Ἀθηνᾶν Τόμ. ΛΔ΄, σελ. 87).

ΕΙΣ ΗΣΥΧΙΟΝ

«*Διοπλήκτην :* ἰσχυροπλήκτην».

Πῶς τὸ *διοπλήκτης* δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ *ἰσχυροπλήκτης* ἀδύνατον ὑπάρχει νὰ ἐννοήσωμεν. Ἐν τῷ *ΔΙΟπλήκτην* λανθάνει, νομίζω, τὸ *ΑΙ(Ν)οπλήκτην,* τ. ἔ αἰνὰ πλήττοντα. Ἐν τοῖς Θηριακοῖς τοῦ Νικάνδρου στ. 517 φέρεται «*αἰνοπλῆγος* ἐχίδνης», τ.ἔ. τῆς *αἰνὰ πληττούσης* ἐνεργητικῶς Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὅμοια τῷ *αἰνοπλήκτης, ἰσχυροπλήκτης* εὕρομεν τὸ *πλήκτης, ἐπιπλήκτης, ἐθνοπλήκτης, θαλασσοπλήκτης, ἱεροπλήκτης.* Σύνθετα εἰς *-πληξ* φέρονται οὐκ ὀλίγα, ὧν ἄλλα μὲν ἐνεργητικῶς, ὡς *ἀμφιπλήξ, βαθυπλήξ, βουπλήξ, γαστεροπλήξ* (Εὐστάθ. 1837, 39), *ὀξυπλήξ, καρτεροπλήξ, ὀρθοπλήξ,* ἄλλα δὲ παθητικῶς, οἷον *ἀκανθοπλήξ, ἁλιπλήξ, ἀπλήξ, ἀντιπλήξ, ἀστροπλήξ, ἡδονοπλήξ, ἡλιοπλήξ* (Herw. L. S. D. σελ. 1673), *ἡμιπλήξ, θεοπλήξ, θυρσοπλήξ, καταπλήξ, κυματοπλήξ, κωμοπλήξ, λινοπλήξ, μεθυπλήξ, νωτοπλήξ, οἰνοπλήξ, ὀνειροπλήξ, παμπλήξ* (Κουμ.), *παραπλήξ, σοροπλήξ, ὑδατοπλήξ, φρενοπλήξ, φωτοπλήξ (Mnemos.* 1888, 337) Ἴδε Lobeck *Paralip.* σελ. 279. Ἐν τῷ Προμηθεῖ τοῦ Αἰσχύλου στ. 877 φέρεται «ὑπό μ᾽ αὖ σφάκελος καὶ *φρενοπληγεῖς* μανίαι θάλπουσ᾽», ὅπερ διορθοῦται ὑπὸ τοῦ Cobet εἰς τὸ *φρενοπλῆγΕΣ.* Τῷ *φρενοπληγής* ὅμοιον ὑπάρχει τὸ *λινοπληγής,* ὅπερ φαίνεται ὅτι ἐλέχθη, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ *λινοπληγέστατος,* τοῦ ἀπαντῶντος παρὰ τῷ Νουμηνίῳ ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου σελ. 391, Β΄ « *λινοπληγέστατον* ἰχθύν » καὶ τὸ *νοοπληγής* παρὰ τῷ Τριφιοδώρῳ στ. 275 «*νοοπληγέσσιν* ἀτασθαλίῃσι δαμέντες», ὅπερ κακῶς

ἀναφέρεται εἰς τὸ *νοοπλήξ* ἐν τοῖς Λεξικοῖς. Παθητικῶς εὕρηται τὸ *θεοπληγής* καὶ τὸ *ὑδατοπληγής* παρ' Ὀππιανῷ Κυνηγ. 2, 142 «ὑδατοπληγέσιν ἄκραις», ὅπερ ἀναφέρεται ἐν τοῖς Λεξικοῖς εἰς ὀνομαστικὴν *ὑδατοπλήξ* (Ἴδε Lobeck *Paralip.* σελ. 288).

ΕΙΣ ΑΝΝΑΝ ΚΟΜΝΗΝΗΝ

ἐκδ. Teubn.

Τόμ. Α΄, 173, 25 «διὰ τὰ τῶν πεδίλων προάλματα καὶ δρόμον ἀνεπιτήδειον *εὐχειρότατός* τε τηνικαῦτα γίνεται καὶ ἀλλοῖος παντάπασιν ἢ πρότερον ὀκλαζούσης οἷον καὶ τῆς ψυχικῆς αὐτῷ προθυμίας».

Γρ. *εὐχειρωτότατος*. Ἐν Τόμ. Β΄, σελ. 295, 5 ἀντὶ τοῦ «καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος τοιοῦτον ὂν *δυσφορώτατον* ὥσπερ ὄφιν ἐμφωλεύοντα τῇ χειᾷ ἐπῳδῶν ἴυγξιν ἀπορρήτοις ὁ ἐμὸς πατὴρ εἰς φῶς ἐξεκαλέσατο καὶ ἐξήνεγκεν» γραπτέον *δυσφώρατον*. Πρβ. Τόμ. Α΄, σελ. 37, 22 «ὑπορύττει δόλον αὐτῷ δεινὸν καὶ *δυσφώρατον*». Ἴδε τὰ ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ΛΖ΄, σελ. 100.

σελ. 216, 28 «μετὰ δὲ τὴν τούτου ὑποχώρησιν *ἑνδεκατέσσαρσιν* ἡμιόνοις χρυσίον ἐπισάξας—ἀπέρχεται».

Γρ. «*ἐν δεκατέσσαρσιν ἡμιόνοις* χρυσίον ἐπισάξας—ἀπέρχεται». Πρβ. Τόμ. Β΄, 139, 3 «ἑνωθεὶς καὶ βρώσιμα ἐπισάξας *ἐν ἡμιόνοις*».

σελ. 240, 17 «ἦν δ' ἄρα οὗτος παρρησιαστικὸς τὴν ψυχὴν καὶ ἀληθῆ χαρακτῆρα ἐμφαίνων ἀρχιερέως, φρονήματος μέντοι *ἁπλοωτέρου*».

Ἴσως γρ. *ἁπλοϊκωτέρου*». Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ΙΘ΄, σελ. 513.

Τόμ. Β΄, σελ. 8, 17 «καὶ τηνικαῦτα ἐν ἀμφιρύκῳ εἰσελθὼν καὶ παραδραμὼν τὴν τοῦ ὅλου ποταμοῦ θέσιν — ὑπέστρεψε» καὶ σελ. 250, 8 «ἐν *ἀμφιρύκῳ* εἰσελθὼν περὶ μέσην φυλακὴν τῆς νυκτός». Ἐν σελ. 9, 9 φέρεται «ἐν *ἀμφιρύκῳ πλοίῳ* εἰσελθὼν καὶ παραπλεύσας τὸν ποταμόν».

Θαυμαστὸν ὅτι δὲν κατεχωρίσθη εἰς τὸ κείμενον ἡ τοῦ L. Dindorf διόρθωσις *ἀμφηρικῷ*, ὃ παρὰ Θουκυδίδῃ ἀπαντᾷ σημαῖνον πλοιάριον ἑκατέρωθεν ἐρεσσόμενον, ἐν ᾧ ἕκαστος τῶν ἐλαυνόντων δικωπίᾳ ἐρέττει» (Ἴδε Θησ. Στεφ. Τόμ. Α΄, β΄, σελ. 194 Α΄).

σελ. 34, 20 «οὗτος γὰρ τὴν αὐτοῦ *διωκὴν* παρὰ τοῦ Δούκα ἐπετέτραπτο».

Παριστορήματα ὀφειλόμενα εἰς μνημονικὸν ἁμάρτημα παρὰ τῇ Ἄννῃ τῇ Κομνηνῇ (Τόμ. Α΄, σελ. 213, 16. 25. καὶ 246, 26) δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ, ἀλλ' ἀκριβῆ, καθόλου εἰπεῖν, βλέπω αὐτήν, ὁσάκις λεξιθηρεῖ ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ Ἄννα ἔγραψεν *ἰωκὴν* ἀντὶ τοῦ *διωκήν*. Τὸ *διωκή* ἐγεννήθη ποτὲ ἐκ τῆς κεφαλῆς γραμματικοῦ γράφοντος «Ἰωκή: Λείπειν σύμφωνα, ὅπου γέ φαμεν τὴν *ἰωκὰς διωκὰς* εἶναι» (Βεκκ. Ἀνεκδ. 525, 3).

σελ. 283, 10 «ἀλλὰ παρὰ μικροῦ—ἐρρύσθη».

Γρ. «παρὰ μικρὸν—ἐρρύσθη». Ἐν σελ. 85, 11 φέρεται σολοίκως «ὥσπερ ὁ Ἕκτωρ ἐκεῖνος ὑπὸ τῆς τοῦ λίθου βολῆς τοῦ Αἴαντος *μικροῦ δεῖν ἐψυχορράγει*».

σελ. 192, 15 «ἐπὰν (ἐν) στενωπῷ τοῖς ἐχθροῖς ἐντύχοι, ἀκάθεκτος γίνεται».

Οὐδεμία ἀνάγκη τῆς προσθήκης ὑπάρχει. Πρβ. σελ. 301, 14 «ἐκείνους δὲ πάλιν εἱρκταῖς εἶχε» ἀλλὰ 23 «ἐν εἱρκταῖς κατεχόμενοι».

σελ. 248, 7 «πῦρ ἐκ μέρους τοῦ καλαμῶνος *ἀφῆναι* ἐπέταξε».

Γρ. *ἀφθῆναι*.

σελ. 256, 8 γρ. *παριστρίας* ἀντὶ τοῦ *παρίστρας*.

σελ. 287, 30 «τῇ δ' ἀληθείᾳ *πάγας* αὐτῷ * καὶ βόθυνον ὀρύττων ξυνεβούλευε μὴ κτέ.».

Ἐν Τόμ. Α΄, σελ. XXVI σημειοῦται ὁ ἐκδότης «deest verbum ad πάγας aptum».

Τὸ aptum ad πάγας verbum καθ' ἡμᾶς ὑπάρχει τὸ *ἱστάναι* «τῇ δ' ἀληθείᾳ *πάγας* αὐτῷ *ἱστὰς* καὶ βόθυνον ὀρύττων» εἶπεν Ἄννα ἡ Κομνηνή. Γνωστὸν ὑπάρχει τὸ ῥητὸν «Ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, καὶ *ὁ ἱστῶν παγίδα* ἐν αὐτῇ ἁλώσεται (Σειρὰχ κζ΄, 26) καὶ ἡ παρὰ Μακαρίῳ 586 παροιμία «*πάγην ἱστὰς* ἐν πάγῃ ληφθήσῃ» (Ἴδε Νικ. Πολίτην ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Παροιμιῶν Τόμ. Α΄, σελ. 562).

Ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς Ἱστορίας ἐρρήθη «πάγας προστάξαι ἐργάσασθαι καὶ *ταύτας (τὰς πάγας)* περὶ τὰ ἀγγήια ἐν τοῖσι τὰ χρήματα ἐνῆν *στῆσαι*» (Β΄, 121). Πρβ. καὶ Χάρακ. Σχολ. Ἀριστοφ. Νεφ. 508 (σελ. 105, 34 Dübn.). «ὁ δὲ *παγίδας ἔστησεν*, αἷς περιπεσὼν Ἀγαμήδης ἀναιρεῖται» καὶ Παυσ. Βοιωτ. ΛΖ΄΄ 6 «*ἵστησιν* οὖν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων, ἐν οἷς ὅ τε ἄργυρος ἐνῆν καὶ ὁ χρυσός οἱ, *πάγας* ἤ τι καὶ ἄλλο, ὃ τὸν ἐσελθόντα καὶ ἁπτόμενον τῶν χρημάτων καθέξειν ἔμελλεν» καὶ Ἀλκίφρ. Ἐπιστολ. Γ΄, 22 «*πάγην ἔστησα* ἐπὶ τὰς μιαρὰς ἀλώπεκας κρεάδιον τῆς σκανδάλης ἀπαρτήσας» καὶ Αἰσωπ. Μύθ. σελ. 463, 1 Budé «ἐν τῇ ἀρούρᾳ γεωργὸς *πάγας ἵστη*» καὶ σελ. 464, 1 «ἐν τῇ ἀρούρᾳ γεωργὸς *πάγας ἵστα*» καὶ σελ. 465, 1 «*παγίδας* γεωργὸς *ἔστησε*» καὶ «*παγίδας* γεωργὸς *ἐστήσατο*» καὶ σελ. 459, 1 «ὀρνιθοθήρας πτηνοῖς *πάγην ἵστη*» καὶ σελ. 460, 1 «ὀρνιθοθήρας πτηνοῖς *παγίδας ἵστη*» καὶ σελ. 461, 1 «ὀρνιθοθήρας ὄρνισιν *ἵστη παγίδας*» καὶ «ὄρνιθὰς θηρῶν *ἵστησί* τις *παγίδας*». Ἐν σελ. 465, 5 ἔγραψεν ὁ μυθογράφος «*βρόχους στήσας*». Πρβ. Λόγγ. Ποιμ. Γ΄, 6 «τούς τε *βρόγχους ἔστησε* καὶ τὸν ἰξὸν ῥάβδοις μακραῖς ἐπήλειψε» καὶ 10 «πάλιν *βρόχους στήσαντες*». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης Ὄρν. 527 «πᾶς τις ἐφ' ὑμῖν ὀρνιθευτὴς *ἵστησι βρόχους, παγίδας, ῥάβδους, ἕρκη*, νεφέλας, *δίκτυα*, πηκτάς» καὶ Ἀχαρν 687 «*σκανδάληθρ' ἱστὰς* ἐπῶν», ὁ δὲ Ἄλεξις Ἀποσπ. 409 «τοῖς ἄρτοις ὅσας *ἱστᾶσι παγίδας* οἱ ταλαίπωροι βροτοί».

Ὡς δ' ἐλέχθη *πάγην—πάγας—παγίδας ἱστάναι*, οὕτω καὶ *ἄρκυς ἱστάναι*

ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος Κυνηγ. ϛ΄, 5 «τὰς δὲ *ἄρκυς ἱστάτω* εἰς ἀμφιδρόμους τραχείας». Πρβ. ϛ΄, 2 «οὐδὲ *αἱ ἄρκυες ἑστάναι* οὐδὲ τὰ δίκτυα» καὶ Ι΄, 16 «*ἵστανται* μὲν αὐτοῖς αἱ *ἄρκυες* ἐπὶ τὰς διαβάσεις τῶν ναπῶν εἰς τοὺς δρυμούς». Ἐλέχθη δ' ἔτι ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἐν τῷ Κυνηγετικῷ καὶ «*ἵστανται* δὲ καὶ *ποδοστράβαι* ταῖς ἐλάφοις» καὶ «*ἱστάναι* δὲ τὰς ποδοστράβας διελόντα τῆς γῆς βάθος πεντεπάλαστον» (Θ΄, 11 καὶ 14), ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀκροπολίτου Τόμ. Α΄, σελ. 246, 21 «*ἐπιβουλήν* τινες — *ἱστῶσι*». Ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους Ε΄, 35 λέγεται «φαίης δ' ἂν *στήσασθαι τὰς ἄρκυς, ἐνστήσασθαι, περιστήσασθαι*, περιβαλεῖν, περιβαλέσθαι, κτλ». Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ τοῦ *ἄρκυς* καὶ τοῦ *ἵστασθαι* τὸ σύνθετον *ἀρκύστατος-ἀρκυστασία*. Πρβ. *λινοστατεῖν-λινοστασία*. Λέγεται δ' ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ *στήνω βρόχια, στήνω ξόβεργες*, κτλ. «καὶ πιάστηκα στὸ *βρόχι* ὡσὰν τὸ *στένη* ὁ κυνηγός» (Ἐρωτοκρ. Α΄, 991 κ. ἀ.). Ἴδε Κοραῆν ἐν Ἀτ. Δ΄, 378.

Ἐν σελ. 292, 13 γρ. «ἔγειρΑΙ καὶ περιπάτει» ἀντὶ τοῦ *ἔγειρΕ* καὶ σ. 295, 22 γρ. κατήγγελλον (Ἴδε Ἀθηνᾶν ΚΒ΄, σ. 320). καὶ σ. 298 22 γρ. ἐτετρΙγεσαν ἀντὶ τοῦ *ἐτετρΥγεσαν* (Ἴδε *Ποικίλ. Φιλ.* Α΄, σελ. 230-237 καὶ σ. 859 καὶ Ἀθην. Ιϛ΄, σελ. 606 κἑ.).

ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ

ἐκδ. Kissling

Α΄, 878 «λαοῦ πληθὺς *ἀπόμαχος*, μάχιμος σκευοφόρος ὡς μυριάδες σύμπαντες ἐγγὺς πεντακοσίων».

Γρ. *ἀπρόσμαχος*. Τὸ αὐτὸ σφάλμα εὕρομεν καὶ ἐν Θ΄, 547, ἔνθα ἀντὶ τοῦ «ἐξ *ἀπομάχου* φάραγγος σὺν τοῖς κρημνοβατοῦσιν» γραπτέον «ἐξ *ἀπροσμάχου* φάραγγος».

στ. 995 γρ. «ὧνπερ οἱ πλείους θνήσκουσι κρυμ[ν]ῷ, λιμῷ, πορείᾳ».

Β΄, 301 «σὺν ὅπλους δὲ δραμόντας τοὺς Διομήδους ἅπαντας ἀπέκτεινε καὶ τοῦτον».

Γρ. *σὺν ὅπλοις* ἢ *ἐνόπλους*. Συχνάκις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συγχέονται αἱ προθέσεις ΣΥΝ καὶ ἘΝ.

στ. 610 «οὐδ' *ἦν* Ἰφίκλοιο θοώτερος αὐδάζοιο».

Ὁ ἐκδότης σημειοῦται «Pro αὐδάζοιο videtur legendum esse *αἰζηοῖο* nisi versus initium est depravatum». Γρ. «οὐδ' *ἦν* Ἰφίκλοιο θοώτερος αὐδάζοιο». Πρβ. Εὐστάθ. Παρεκβ. εἰς Ὅμ. σελ. 344, 2.

Γ΄, 235, «Μὴ πλούτῳ καὶ τοῖς χρήμασι καὶ τοῖς λοιποῖς ἁβρύνου, *ἔτι* τὸ τέλος ἄδηλον, ὃ βίους διακρίνει».

Γρ. «ἴσως» *ἐπεὶ* τὸ τέλος ἄδηλον κτἑ».

στίχ. 330 γρ. ὑφὲν «ὡς τραγῳδήσαιμι τὸ βαρυσύμφορόν μου». Πρβ. στ. 335 «ὑπερνικῆσαι σύμπαντας *βαρυσυμφορωτάτους*».

στ. 513 «λαβὼν οἰκέτην τῶν πιστῶν, οὗ κεφαλὴν ἐγξύρας Καὶ γράψας γράμματα στικτά, ἐάσας τε κομάσαι, Πέμπει κτἑ».

Γρ. *κομῆσαι* ;

στ. 827 «ᾧ γῆν δωρεῖται ἡ βουλὴ χάριν ἀνδραγαθίας, Ὅσην ἡμέραν γράψειε βόας ἑλὼν ἀρότρῳ».

Γρ. *ἐλῶν* = *ἐλαύνων*. Ἴδε ὅμοιον σφάλμα ἐν Αἰσωπ. Μύθ. 141, ε', 1, ἔνθα ἐγράψαμεν *ἐλῶντος* ἀντὶ τοῦ «ὄνον καὶ ἵππον *ἑλόντος*».

στ. 998 «μικροῦ δεῖν *ἐναπέκτεινε* τὸν Κύπρον βασιλέα, Εἰ μὴ δρεπάνοις ἔκοψαν ὑπασπισταὶ τοὺς πόδας». Ὀρθῶς ἐν Δ', 636 «*ἂν ἀπέκτεινεν*».

Δ', 179 γρ. «μέθη δεδμημένος *αἰνῇ*».

στ. 801 «ὡς οἱ σωματοφύλακες ἦλθον τοῦ βασιλέως, Προτρέχει τὰ βρεφύλλια καὶ βέκος ἤτει τούτοις».

Γρ. *προΣτρέχει*.

Ε', 714 «*ΕὖΤε* τοῦ πόνου τοῦ ἡμῶν καὶ τοῦ ὑμῶν δὲ τρόπου· Εἰ δ' οὔ, ὁ Τζέτζης μάταιος κτέ».

Γρ. «*εὖΓε* τοῦ πόνου κτέ». Πρβ. στ. 873 «εὖγε ὡς ἐσωφρόνησαν· εἰ δ' οὔ, κατάκουέ μου».

ϛ', 39 «τὴν δ' ἐργασίαν ἥν φησι τριῶν ἐκτρυπημάτων» καὶ στ. 45 «τὸ ἔργον Νέαιραν τελεῖν τριῶν ἐκτρυπημάτων».

Γρ. «τριῶν ἐκ τρυπημάτων», ὡς ἤδη πάλαι διωρθώθη ἐν τῷ Θησαυρῷ Τόμ. Γ', σελ. 613 c ὑπὸ τοῦ L. Dindorf.

στ. 130 «καὶ τίς τελῶν καὶ πόθεν ὢν ὑπὲρ αὐτῶν φυσᾶται Καὶ τὰς ὀφρύας ἀνασπᾷ καθάπερ ὁ Κριτίας».

Μήτι γρ. «φυσᾷ τε καὶ τὰς ὀφρύας ἀνασπᾷ»;

στ. 687 «ῥᾶδε καὶ πόνον δίκα δὲ λαβὼν τὴν βασιλείαν».

Γρ. «ῥαδίως πόνου δίχα δὲ κτέ».

στ. 958 «Μυῖα οὐκ ἐπικάθηται μέλιτι Ὑμηττίῳ· Ἐκ θύμου γὰρ αἱ μέλισσαι τοῦτο κηροποιοῦσι. Μυῖα γοῦν ἐνιζήσασα φεύγει θύμῳ τοῦ θύμου».

Γρ. «*δριμυγμῷ* θύμου», ὡς ἐν ΙΑ', 374 «ὅπερ αἱ μυῖαι φεύγουσι τῷ *δριμυγμῷ* τοῦ θύμου». Ἀλλ' ἴσως ὁ Τζέτζης τῇ παρηχήσει παίζων ἔγραψε «θυμῷ τοῦ θύμου».

Θ', 297. Καὶ τυφλῷ δῆλον ὅτι γρ. «πρὸς τὸ αὐτοῦ Σκληρόψυχον ἔγραψα τὰ γραφέντα».

στ. 496 «πολλὰ μὲν συνεγράψατο καὶ ἕτερα βιβλία, Ἐν τῷ ἑνὶ ἐνέτυχον τῷ εἰς κατηγορίας».

Γρ. «ἐν ὧν ἑνὶ ἐνέτυχον τῷ εἰς κατηγορίας» ;

στ. 986 «ταῦτα γελώτων ἄξια ταῦτα περιπαικτέα πᾶσιν».

Γρ. «ταῦτα γελώτων ἄξια, περιπαικτέα πᾶσιν». Τὸ *ταῦτα* δὶς ἐπανελήφθη.

Ι', 623 «δείξας τινὰ στρεβλόποδα καὶ *παρυιὸν* ἐκ *νόσου*».

Γρ. «*πάρετον* ἐκ νόσου».

ΙΑ', 2 «τὴν Φιλολάου μὲν εἰς μνᾶς *ἑκατὸν τάδε* πλήρη».

Γρ. «*ἑκατοντάδα πλήρη*».

ΙΒ', 61 «παρὰ Σαμίοις εὕρηκα πρῶτος ἀναγνωσθῆναι».

Γρ. *πρώτως*

στ. 165 «Ἡσίοδος ὁ πρότερος κατά τινας Ὁμήρου, Κατά τινας δ' ἰσόχρονος, ὕστερος καθ' ἑτέρους, Κατὰ ἡμᾶς τὸν Τζέτζην δέ, *τὰς τζόχας μοῦ τὰς μίας*».

Ἀποσιωπῶν τὰ εἰκαιολογήματα τοῦ ἐκδότου νομίζω ὅτι ὁ Τζέτζης ἔγραψε «Κατὰ ἡμᾶς τὸν Τζέτζην δὲ *τοῦ στοχασμοῦ* ἢ *τῶν στοχασμῶν ταμίαν*». Γνωστὸν δὲ τοῖς πᾶσι τυγχάνει τὸ *καυχητικὸν* καὶ ἀλαζονικὸν τοῦ Τζέτζου. Ἴδε Α΄ 267-276. 290. 845. Γ΄, 170 κέ. Ζ΄, 504 κέ. Η΄, 180 κ.τ.λ.

αὐτ. 304 «ἐπ' ἀντιστρεφομένων δὲ λέγομεν τὸ αἰτεῖσθαι. Οὐ πῦρ αἰτῶ γὰρ λέγομεν, οὐδὲ *λοιπὰ δ'* αἰτοῦμαι».

Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Α΄, α΄, σελ. 1092 Διδ. λέγεται «Quæ non intellexit novissimus editor. Pro *λοιπά δ'* leg. *λοπάδ'*: e, Menandro enim petita sunt ultima verba». Ἴδε καὶ Nauck ἐν *Mél. Gréco-Rom.* Τόμ. ϛ΄, σελ. 109.

στ. 337 «Τοὺς σάκκους δὲ πληρώσαντες, ἄξαντες τὰς καμήλους, Φεύγουσι διωκόμενοι τοῖς μύρμηξιν ἐκείνοις».

Πολλάκις ὁ Τζέτζης ποιεῖται χρῆσιν τοῦ συνήθους τοῖς μεταγενεστέροις ἀορίστου *ἦξα* τοῦ ῥήματος *ἄγω*, ἀλλ' ἐνταῦθα οὐδαμῶς ἁρμόζει. Προστεθήτω ἐν ἀρχῇ τοῦ *ἄξαντες* τὸ τελευταῖον τοῦ *πληρώσαντες* γράμμα καὶ θὰ ἔχῃς τἀληθές. Γρ. «*σάξαντες* τὰς καμήλους».

στ. 463 «ὃς καὶ *βραχὺς* παρά τισιν ἡμέρας ἐκαρτέρει».

Γρ. «ὃς καὶ *βραχεῖς* παρά τισιν *ἡμέρας* ἐκαρτέρει» κατὰ τὴν τῶν μεταγενεστέρων συνήθειαν». Πρβ. Σχολ. εἰς Λυκόφρ. σελ. 112,19 Scheer «ὁ γὰρ κανὼν τῶν *ληγόντων μετοχῶν*». Ἐν τοῖς εἰς Εὐκλείδην Σχολίοις Τόμ. Ε΄, σελ. 194,8 λέγεται «εἰ μὲν *αἱ ἡμίσεις* τοῦ ἑτέρου *πλευραὶ* ταῖς ὁμολόγοις τοῦ ἑτέρου παραλληλογράμμου ἴσαι, ἴσα ἔσονται» (Ἴδε τὰ ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα ἐν τοῖς εἰς τοὺς Αἰσωπείους Μύθους Διορθωτικοῖς 239, β΄, 15.

ΕΙΣ ΨΕΛΛΟΝ

ἐκδ. Budé

Τομ. Α΄, σελ. 5, 4, 11 γρ. «*συννενΟφὼς* ἀεὶ καὶ ἐγρηγορώς» ἀντὶ τοῦ *συννενΕφώς*.

σελ. 45, 20 «ἡ δὲ βασιλίς, ὥσπερ τινὶ *συμμέτρῳ* φωτὶ τῷ ἐκείνου κάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀναφθεῖσα, ἑαλώκει κτἑ».

Ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ «ὥσπερ τινὶ *ἀσυμμέτρῳ* φωτὶ κτἑ.».

σελ. 52, 43 «ὡς δὲ συνελαμβάνετο ἔτι οὐδείς, μύσας τοὺς ὀφθαλμοὺς πυκνότερον ἐπήσθμαινεν· εἶτα δὴ ἀθρόον *ἀναρραγέντος* ὑπεκχεῖται διὰ τοῦ στόματος μελάντερόν τι τὴν χρόαν καὶ πεπηγός, ἐφ' ᾧ δὴ δὶς καὶ τρὶς ἀσθμάνας τὴν ζωὴν ἀπολείπει».

Πῶς ἐγένετο ἡ ἀθρόα ἀνάρρηξις ἰατρῶν παῖδες μέχρις ἂν εἴπωσιν, ἡμεῖς γράφομεν «εἶτα δὴ ἀθρόον *ἀνερυγόντος* ὑπεκχεῖται διὰ τοῦ στόματος κτἑ.».

σελ. 58, 15 «*οὐΧ οἷον* νουθετῶν, ἀλλὰ καὶ πικρῶς ἐπιτιμῶν».

Γρ. *οὐΚ οἷον* (= οὐ μόνον) νουθετῶν, ἀλλὰ καὶ πικρῶς ἐπιτιμῶν».

σελ. 73, 14 «ἀπορρύπτων μὲν αὐτῶν τὼ πόδε *κεκονιαμένω*, ἔπειτα δὲ κτἑ».

Γρ. *κεκονιμένω*

σελ. 82, 5. Ἡ διόρθωσις «τὸ σπλάγχνον *κεκάκωτο*» ἀνήκει τῷ Κόντῳ ἐν Ἀθηνᾷ 1889, Τόμ. Α΄, σελ. 357.

σελ. 94, 16 γρ. «διαλέλυτο γοῦν αὐτοῖς παντάπασιν ὁ τῆς φιλίας *Δεσμός*». Πρβ. στ. 18 «οὐ *δεσμοῖς* εὐνοίας κρατούμενον».

σελ. 105, 9 γρ. «εἴ τις αὐτοῖς *Ὑπαντιάσοι*» ἀντὶ τοῦ Ἀπαντιάσοι.

αὐτ. στ. 11 γρ. «*εἰσίασι* τῷ κινδύνῳ βασιλεῖ βοηθήσοντες» ἀντὶ τοῦ *εἰσιᾶσι*.

σελ. 105, 14 γρ. προυτίθΕΙ.

σελ. 112, 16 γρ. *ἐξεκεκωφήκεισαν* ἀντὶ τοῦ *ἐξεκεκώφεισαν*.

σελ. 120, 13 «Ἡ δέ γε Θεοδώρα ἐπιμηκεστέρα τε τὴν ἡλικίαν ἐτύγχανεν οὖσα, καὶ *περιεπτισμένη* τὸ σῶμα».

Ἡ διόρθωσις καὶ *περιεπτισμένη* ἀντὶ τοῦ καὶ *περοπτισμένη* ἀνήκει τῷ Κόντῳ (Ἀθηνᾷ Α΄, 358), οὐχὶ τῷ Πανταζίδῃ.

σελ. 123, 17 γρ., ὡς ὁ Κόντος ἔγραψεν ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τομ. Α΄, σελ. 358 «ἀλλ' ὁ μὲν ἔστεργε τὴν *τύχην*, ὁ δὲ καιρὸς τοῦτον ἐκάλει πρὸς τὴν ἀρχήν» ἀντὶ τοῦ *ψυχήν*.

σελ. 143, 3 «οὔτε γὰρ ἀτράκτῳ ποτὲ τὰς χεῖρας ἠσχόλησεν οὔτε ἱστουργεῖν *ἐπεβάλλετο*, οὔτε ἄλλου τινὸς *ἐπεβάλλετο*».

Ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου 1908-1909, σελ. 31 ἔγραψεν «οὔτε ἱστουργεῖν *ἐπεβάλετο* οὔτε ἄλλου τινὸς *ἐπελάβετο*».

σελ. 151, 7 «ὁ γάρ τοι λόγος τοῦ περὶ τὴν σεβαστὴν ἁψάμενος πράγματος, καὶ φιλοτιμηθεὶς δι' ὅλου τὴν περὶ ταύτης ἱστορίαν *ἐμφανΗθῆναι*, πολλὰ τῶν ἄνω ταύτης ἀξιολογουμένων παρῆκεν».

Γρ. *ἐμφανΙΣθῆναι* ἢ *ἐμφανῆ θεῖναι*.

σελ. 151, 11 γρ. *ἐπανίωμεν*.

ΕΙΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΝ ΓΡΗΓΟΡΑΝ

ἐκδ. Budé

σελ. 43, 23 «ἀλλ' οὖν ἐς τὸ κάταντες ἰὼν (ὁ Ἀξιὸς) καὶ ἄλλοις χειμάρροις τὸ ῥεῦμα *κΙνούμενος* καὶ ἐς Βαρδάριον μετατιθέμενος τοὔνομα, ἤδη καὶ ναυσιπόρος (γρ. ναυσίπορος) ἐνίοτε καὶ ἐνιαχοῦ καθίσταται».

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ἀντὶ τοῦ *κΙνούμενος* πρέπει νὰ γραφῇ *κΟΙνούμενος*. Πρβ. Θεοφύλ. Σιμ. σελ. 150, 8 de Boor «ὁ Σάβας *κοινοῦται* τῷ Τίγριδι».

σελ. 77,10 γρ. «αὐτοῦ δ' *ἀπολαύωμεν* καθ' ὅσον *Ἐφικτὸν* ἑκάστῳ» ἀντὶ τοῦ *ἀπολάβομεν* καθ' ὅσον *Ἀφικτόν*».

σελ. 63,7 γρ. «τὴν δὲ τούτων δήλωσιν *ἐν ἀπορρήτοις* σε νομίζειν εἶναι χρεών» ἀντὶ τοῦ *ἀναπορρήτοις*,

σελ. 143, 14 γρ. *ἔκπυστα* ἀντὶ τοῦ *ἔκπιστα*.

σελ. 169, 34 γρ. «τὴν σὴν οἰκίαν *περιιόντι* καὶ παριόντι» ἀντὶ τοῦ *περιόντι*.

σελ. 175, 3 γρ. «ταῖς ἐνούσαις νόσοις καὶ *κηρσίν*» ἀντὶ τοῦ *κήρσιν*.

σελ. 191, 19 γρ. *Μέλητοι* ἀντὶ τοῦ *Μέλιτοι* (Ἴδε Κόντον ἐν *Ἀθην*. Τόμ. ΙΖ΄, σελ. 460 κἑ.).

σελ. 199, 19 γρ. «ἢ εἴ τι βέλος ἄλλου χάριν ἐκριφέν, ἐπ' ἄλλον *ἐληλύθει*» ἀντὶ τοῦ *ἐλελύθει*.

σελ. 203, 29 «ἄλλοις μὲν ἂν εἴη *περιφροντισμένον* καὶ εἰρημένον». Γρ. *πεφροντισμένον*.

σελ. 235, 17 γρ. «ἐπὶ μήκιστον βιῶναι *σὺν εὐθυμίᾳ* μακρᾷ» ἀντὶ τοῦ *συνευθυμίᾳ*. Πρβ. σελ. 243, 6 «εἴης δ' ἡμῖν αὐτὸς ἐς μακροὺς τοὺς ἡλίους *σὺν εὐθυμίᾳ* ζῶν».

σελ. 257, 18 γρ. «τὰ δ' ἄλλα σκιᾶς δίκην ὁπόσα *νενομοθετήκασιν* ἄνθρωποι» ἀντὶ τοῦ *νενομοθήκασιν*.

σελ. 261, 4 «συντυχὼν καὶ τοῦ κατὰ θεὸν ζήλου τὰ σύμβολα συνιδὼν ἐκεῖ, τὸ τῆς σῆς ὁπώσποτε ψυχῆς *ἀνιμησάμην* ἦθος».

Ἔγραψεν ὁ Guilland *ἀνιμησάμην* ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι φερομένου *ἀνεμαξάμην* ἄνευ ἀνάγκης. Πρβ. Ἀριστείδ. Τόμ. Β΄, σελ. 98 «οὐ τὸ ἀναιδέστατον ἦθος τὸ τοῦ κόλακος λαμβάνων ἐν τῇ ψυχῇ καὶ *ἀναματτόμενος*» καὶ Διογ. Λαέρτ. Β΄, 3, 61 «οἱ δ' οὖν τοῦ Αἰσχίνου τὸ Σωκρατικὸν ἦθος *ἀπομεμαγμένοι* εἰσὶν ἑπτά». Ἀλκίφρ. Γ΄, 64 «ὁ δὲ παῖς ἐς τὸ ἀκριβέστατον *ἐξεμάξατο* τὸν διδάσκαλον». Καὶ ἃ παρακατιὼν λέγει ὁ Γρηγορᾶς «Εἰκόνες γάρ πως οἱ λόγοι γίνονται τῆς ψυχῆς κτἑ» συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς παραδεδομένης γραφῆς *ἀνεμαξάμην*. Πρβ. Ἀνθ. Παλατ. Ις΄, 120, 1 «Τόλμαν Ἀλεξάνδρου καὶ ὅλαν *ἀπεμάξατο* μορφὰν Λύσιππος». Φιλόστρ. Βί. Ἀπολλων. ς΄, 19 «οἱ Φειδίαι καὶ οἱ Πραξιτέλαι ἀνελθόντες ἐς τὸν οὐρανὸν καὶ *ἀπομαξάμενοι* τὰ τῶν θεῶν εἴδη τέχνην αὐτὰ ἐποιοῦντο». Εὐστάθ. Μικρ. Συγγρ. σελ. 62, 17 «ᾧ δὴ χαρακτῆρι προσέχοντες *ἐκματτόμεθα* τὸ τύπωμα καὶ κατ' εἰκόνα τοῦ πρωτοτύπου γινόμεθα» (Ἴδε Θησ. Στεφάνου λ. *ἀναμάττω, ἀπομάττω, ἐκμάττω* καὶ Blaydes ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀριστοφάνους Βατράχων σελ. 413).

Σφάλματα περὶ τοὺς τόνους καὶ τὴν γραφὴν οὐκ ὀλίγα παρετήρησεν ὁ V. Laurent ἐν *Échos d'Orient* 1927, σελ. 352-353, πολλῷ πλείονα καὶ καιριώτερα ἔχομεν ἡμεῖς, ἃ φεύγομεν νὰ καταχωρίσωμεν, ἀλλ' εἴμεθα πρόθυμοι νὰ χορηγήσωμεν τῷ ἐκδότῃ, ὁπόταν ἐθέλῃ. Καλὸν εἶναι ὁ Budé νὰ ἐπιστήσῃ τὸν νοῦν, ὥστ' ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσι νὰ μὴ κυλίνδωνται τοσαῦτα ἁμαρτήματα, δι' ὧν οἱ Ἕλληνες ξενίζοντες καὶ τὸν Ἀριστοφάνους Σκύθην ὑπομιμνῄσκοντες παρίστανται.

ΕΙΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΝ ΒΛΕΜΜΙΔΗΝ

σελ. 47, 25 «καὶ πῶς ἂν καταδεξαίμην ὃ μὴ προσπέφυται;». Γρ. *προσπεφύ(τευ)ται*.

σελ. 65, 22 «μὴ ὢν γὰρ προαιωνίως δοτὴρ τοῦ πνεύματος καὶ προαιω-

νίως τῆς κτίσεως δημιουργός, οὐδ᾽ ὑστέρως δεδύνοιτ᾽ ἂν ἢ τὸ πνεῦμα διδόναι τοῖς ἀξίοις κτἑ».

Γρ. *δεδύνητ᾽ ἂν*.

σελ. 91, 20 «ὁ σοφός τε καὶ κραταιὸς ἡμῶν ὑπερήγορος καὶ προασπιστὴς ὡς ἀχύρου χνοῦν ἐξ ἅλωνος ὑπὸ θερινῆς λαίλαπος οὕτως ἐκ τῆς βασιλικῆς διανοίας ὑπὸ πνεύματος ἐπισκήψεως οἵας οἶδεν αὐτὸς *ἐκλιμᾷ* καὶ διασκεδάννυσι τοὺς τῆς κακορρημοσύνης σωρούς».

Γρ. «*ἐκλιΚμᾷ καὶ διασκεδάννυσι*». Τὸ αὐτὸ φάρμακον καὶ σελ. 107, 193 δοθήτω «κἂν οὗτος ἐπὶ σὲ πέσῃ, συντρίψας *ἐκλιΚμήσοι*» (Ἴδε Herwerden ἐν *Lex. Graec. Suppl. et Dial.* σελ. 891).

σελ. 22, 1 γρ. *λιθολεύστην* ἀντὶ τοῦ *λιθολευστήν* (Πρβ. *καταλεύστης*· Ἡσύχ. καὶ Σχολ. Λυκόφρ. σελ. 98 Sch.) σελ. 25, 5 γρ. «*λίθῳ* καὶ *σιδήρῳ*» ἀντὶ τοῦ *σιδηρῷ*. σελ. 29, 2 γρ. «*ὑπόδοχον* σῆμα» ἀντὶ τοῦ *ὑποδόχον* (Ποικίλ. Φιλ. σελ. 221-4). σελ. 60, 26 γρ. *κατῃσχυμμένης* ἀντὶ τοῦ *κατῃσχυμένης*. Ἐν σελ. 94, 28 φέρεται «*χαμαιεύνεις*, σκληροκοῖται». Μή τι ὁ Βλεμμίδης ἐχρήσατο τῷ βαρβάρῳ *χαμαιεύνεις* ἀντὶ τοῦ *χαμαιεῦναι*, ὡς ὁ βάρβαρος ἐπιγραμματοποιὸς τῷ *καλλιτέχνεις* ἀντὶ τοῦ *καλλιτέχναι* (Kaibel *Epigram. e Lapid.* 796, 3) καὶ ὁ Ψελλὸς τῷ *πρωθήβεις* ἀντὶ τοῦ *πρωθῆβαι* (Μεσ. Βιβλιοθ. Σάθ. Δ΄, 351); Τῷ δὲ ἀθησαυρίστῳ *σκληροκοῖται* ὅμοια ὑπάρχουσι τὸ *χαμαικοῖται, ἐνωτοκοῖται, δρυοκοῖται*, κτἑ. περὶ ὧν διέλαβεν ὁ ἀείμνηστος Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τομ. Α΄, σελ. 307 κτἑ. Ἐν τῇ Συναγωγῇ τοῦ Κουμανούδου μνημονεύεται ἐκ τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Ἀκομινάτου «τὸ *σκληρόκοιτον*».

ΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΚΡΟΠΟΛΙΤΗΝ

Τομ. Α΄, σελ. 79, 21 «ἀτάσθαλον ἦν τὸ μειράκιον καὶ παιδιαῖς ἐνσχολάζειν προσῆκον καὶ μειρακίων ἀθύρμασι, *μή τοι γε* ἀνδρῶν προΐστασθαι συνετῶν καὶ πολιτείας κατάρχειν».

Γρ. *μήτι γε*. Ἴδε Δεβάρ ἐν ***Lib. de Gr. Ling. Partic.*** σελ. 137 ἐκδ. Kl.

σελ. 167, 8 «καὶ τὸ τῆς Δεαβόλεως ἄστυ μηχανήμασι παντοίοις παραστήσασθαι *ἐβεβούλητο*».

Γρ. *ἐβεβούλευτο*. Πρβ. σελ. 168, 1 «ἀντιστῆναι ταῖς βασιλικαῖς δυνάμεσιν *ἐβεβούλευτο*» καὶ σελ. 169. 25.

σελ. 170, 24 «ἐκ Τούρκων ἕλκων τὸ γένος, *ὀρθότατος* δὲ γενόμενος Χριστιανός».

Ἐν τῷ Βρεττανικῷ κώδικι κεῖται ἡ γραφὴ *ὀρθοδοξότατος*, ἀλλὰ καὶ ἡ γραφὴ *ὀρθότατος* δύναται νὰ εὐοδωθῇ. Πρβ. Μετὰ Θεοφ. σελ. 639, 19 «εἰ ἦν *ὀρθὸς* (= γνήσιος, ἀληθὴς) χριστιανός, οὐκ εἶχε μαγαρίσαι». Πλάτ. Φαίδ. 64, α΄ «ὅσοι τυγχάνουσιν *ὀρθῶς* ἁπτόμενοι φιλοσοφίας» καὶ σελ. 67, δ΄, γ΄ «οἱ φιλοσοφοῦντες *ὀρθῶς*» καὶ 64 ε΄ «ὅ γε ὡς *ἀληθῶς* φιλόσοφος» καὶ σελ. 66, β΄ «τοῖς *γνησίως* φιλοσόφοις»· ἔτι δὲ σελ. 67 β΄ «πάντας τοὺς *ὀρθῶς* φιλομαθεῖς». Ἐν τῇ Πολιτείᾳ σελ. 376, β΄ λέγεται «τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταὐτόν».

σελ. 234, 13 «*σκΕπτεται* γοῦν αἰτίαν καὶ στέλλει πρὸς τὴν βασιλίδα».

Γρ. «*σκΗπτεται*—αἰτίαν κτέ». Πρβ. Ἀντών. Λιβερ. ΜΑ΄, 2 «καὶ αὐτὸς μὲν καθ' ἥντινα (γρ. ἴσ. καθ' ἡντιναοῦν ἢ καθ' ἥντινα δὴ) *πρόφασιν ἐσκήψατο* εἰς θήραν ἰέναι» καὶ Λόγγ. Ποιμεν. Γ΄, 6 «καὶ ἐτόλμα, *πρόφασιν σκηψάμενος*, ὤσασθαι διὰ θυρῶν». Ἴδε Bastium ἐν *Epist. Crit.* 201.

Τόμ. Β΄, σελ. 7, 7 «ὡς ἀστέρας μὲν *λευκοσυνθέτους* λόγους».

Δικαίως ὁ ἐκδότης ἀπορεῖ τί δηλοῖ τὸ *λευκοσύνθετος* ἐν τῷ Πίνακι σελ. 114. Ὁ νοῦς ἀπαιτεῖ «ὡς ἀστέρας μὲν *λευκοσυνθέτους* λόγους». Πρβ. Ἰγνάτ. Βί. Νικηφ. σελ. 178, 32 «τοὺς περὶ αὐτῆς λόγους λεπτύνας καὶ περιξύσας», ἔνθα ἀντὶ τοῦ *περιξύσας* γραπτέον *περιξέσας*. Πρβ. Ἀκροπ. Τόμ. Β΄, σελ. 100, 17 «δι' ὃν αὐτοὺς ὁ τεχνίτης λόγος *ὑπέξεσε* καὶ εἰς μέσον εἰς ἡμᾶς ἔφερεν». Τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἐπίθετα ἔχοντα δεύτερον συνθετικὸν τὸ ἐπίθετον *σύνθετος* ἀπαριθμεῖ ὁ ἀκριβολόγος Πεζόπουλος ἐν *Διορθ.* καὶ *Γραμματ.* σελ. 14. Προσθετέα καὶ τάδε *νικοσύνθετος, νοοσύνθετος, στρογγυλοσύνθετος, συχνοσύνθετος*. Ὡς δ' ἐν τῷ *λεπτοσυνθέτους* τὸ *λεπτο* διεφθάρη εἰς τὸ *λευκο*, οὕτω καὶ παρ' Αἰλιανῷ Περὶ Ζῴ. Α΄, 57 ἐγράφη «λευκὸν θηρίον ὁ κεράστης» ἀντὶ τοῦ «λεπτὸν θηρίον ὁ κεράστης».

Ἤδη εἶχον στοιχειοθετηθῇ πάντα ταῦτα, ὅτε ὁ φίλος συνάδελφος κ. Ἰ. Παπαδόπουλος ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ ἐκόμισε τὸν Β΄ τῆς Βυζαντίδος Τόμον, ἵνα μοι δείξῃ διατριβὴν τοῦ ἀειμνήστου Δραγούμη περὶ τοῦ Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως. Εἶτα λαβὼν τὸν τόμον καὶ ἀναδιφήσας αὐτὸν εὗρον καὶ Διορθωτικὰ εἰς τὸν Ἀκροπολίτην ὑπὸ τοῦ Βάση, ἐν οἷς ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ διώρθου τὸ *λευκοσυνθέτους* εἰς *λεπτοσυνθέτους*.

σελ. 8, 33 «Πάντας δὲ σεμνοὺς *ὑπεξηρημένους* Νοήμασι σχήμασι λοιπαῖς ἰδέαις».

Ἀντὶ τοῦ ἀδιανοήτου *ὑπεξηρημένους* ὁ Heisenberg εἰκάζει *ὑπερεξηρμένους*. Ἡμεῖς «Πάντας δὲ σεμνοὺς *ὡσπερεὶ διειρμένους* Νοήμασι κτέ».

σελ. 18, 16 «τούτου καὶ τὸ τόξον *κεχάνωται* καὶ τὸ βέλος οἱ κατέθραυσται καὶ τὸ δόρυ συγκατέτριπται».

Φέρεται καὶ γραφὴ *κεχάννωται*, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὅ,τι ὁ ὀρθὸς νοῦς ἀπαιτεῖ, *κεχαύνωται*=κεχάλασται, ἀνεῖται. Ἀντὶ τοῦ *κατέθραυσται* καὶ τοῦ *συγκατέτριπται* ὁ Heisenberg εἰκάζει ἀμφιβάλλων *κατατέθραυσται, συγκατατέτριπται*. Δὲν εἶναι ἀπίθανον ὅτι αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε *κατέθραυσται συγκατέτριπται* (Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Σωκράτει Τόμ. Α΄, σελ. 153 κἑ.).

σελ. 43. 15 γρ. *φυλοκρινῶν* ἀντὶ τοῦ *φιλοκρινῶν* (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Γ΄, σελ. 397).

σελ. 69, 2 γρ. «καὶ *τοὺς* ἀνθοσμίας τῶν οἴνων» ἀντὶ τοῦ «τὰς ἀνθοσμίας».

σελ. 69, 6 «καὶ ὅτι σὺ μὲν τῷ κοσμικῷ ἡλίῳ τυγχάνεις σχεδὸν καὶ ἀμέσως τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ ἐμφορῇ καὶ τῶν ἀμαρυγμάτων εἰς κόρον μεταλαμβάνεις, ὡς καὶ ἡλιοειδῆ σε παρὰ πᾶσι καὶ εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι, ἡμεῖς δὲ Κιμμέριοι πεφύκαμεν ἄντικρυς ψύχει καὶ ζόφῳ ἐκπιεζόμενοι οὐδ' ὅλως *ἐπιτίθης*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «ἐπιτίθης dubit. scripsi ....τίθη cod.». Ἴσως γραπτέον «οὐδ' ὅλως *ἔτι τίθης*» ἢ «οὐδ' ὅλως *(τοῦτο) τίθης*». Πρβ. 69, 1 «*οὐδὲν ἡγῇ*» καὶ 16 «*πρὸς οὐδὲν λογίζῃ*». Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ς', σελ. 222.

σελ. 70, 5 «Πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι τῶν φίλων, ὦ θειότατε καὶ σεβασμιώτατέ μοι κεφαλή, εἰς λόγους ἐλθεῖν ἡμᾶς κατηνάγκασαν».

Γρ. «ὦ θειοτάτη καὶ σεβασμιωτάτη μοι κεφαλή». Πρβ. Μᾶρκον Διάκ. σελ. 109, 9 Teubn «Σὺ δέ, ἡ τιμία κεφαλὴ καὶ αἰδέσιμος, ὁ καλὸς Πορφύριος κτἑ». Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Περιοδ. Συγγρ. Ἀθηναίῳ Τόμ. Ε', σελ. 506 κτἑ.

σελ. 71, 14 Ὅτι γρ. «ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα τετολμήκασι πηδᾶν» ἀντὶ τοῦ *ἐσκεμμένα* καὶ τυφλῷ δῆλον.

σελ. 76, 16 «ταύτην γοῦν τὴν ὕλην οἱ φυσικοὶ οὐσίαν ὑποτίθενται οὐχ ἥκιστα ἢ τὸ εἶδος, ὡς δεκτικὴν ἁπάντων εἰδῶν, καὶ *πανδόχην* αὐτὴν ὠνόμασαν διὰ τοῦτο καὶ μαινάδα πάλιν».

Ἐν τῷ Πίνακι σημειοῦται ὁ ἐκδότης «Scrib *πανδοχίν*». Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι πρέπει νὰ γραφῇ *πανδεχῆ* (Ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ Κόντου γεγραμμένα ἐν Ἀθηνᾷ Τομ. Α', σελ. 625-627) ἢ *πανδόχον*, οὗ ἐπιθέτου ἡ δόκιμος ἐκφορὰ εἶναι πανδόκος.

79, 10 γρ. *ἀφάντωσιν* ἀντὶ τοῦ *ἀφάντησιν*.

σελ. 81, 6 «Περὶ τὴν ὕλην ἰλυσπωμένοις καὶ τῷ βορβόρῳ τῶν παθῶν ἐγκαλινδουμένοις διηνεκῶς».

γρ. « περὶ τὴν *ἰλὺν* ἰλυσπωμένοις κτἑ».

σελ. 97, 3 γρ. *θεοσημίαι* ἀντὶ τοῦ *θεοσημεῖαι* (Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσσ. Παρατ.* σελ. 408 κτἑ).

σελ. 100, 30 «ἀλλ' ἵνα ἡμεῖς τῶν ἀκροαμάτων ἀπολαύσωμεν καὶ προσερεθισθῶμεν εἰς ἀρετὴν καὶ πρὸς ζῆλον *ἐπαχθῶμεν* τὸν ὅμοιον κτἑ».

Ἀντὶ τοῦ *ἐπαχθῶμεν* ὁ κῶδιξ ἔχει *ἐπεχθῶμεν*, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ *ἐπειχθῶμεν*. Λέγεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ *ἐπείγομαι πρός τι* καὶ *ἐπείγομαι ἐπί τι*.

σελ. 101, 6 « μιμησώμεθα οὖν Πέτρον καὶ τὰ τοῦ Πέτρου, πρὸς τὴν ἀλήθειαν *αὐθορμήσωμεν*, μιμησώμεθα τὸν ζῆλον».

Ἀντὶ τοῦ *αὐθορμήσωμεν* «εἰκάζω ὅτι ἦτο γεγραμμένον «*εὐθὺ ὁρμήσωμεν*». Τοῦ τελευταίου τοῦ *εὐθύ* γράμματος ἀφανισθέντος, κάλλιστα παρανεγνώσθη τὸ *εὐθ* εἰς *αὐθ*, καὶ οὕτω προέκυψεν τὸ *αὐθορμήσωμεν*. Ὅμοιον τῷ *αὐθορμῶ* ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται ἐκ τοῦ Ἑρμοτίμου τοῦ Λουκιανοῦ § 59 τὸ *αὐθομολογοῦμαι*, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν κριτικῶν διορθοῦται (Ἴδε *Μνημοσ.* 1901, σελ. 167). Ὁ Κουμανούδης ἐν τῇ Συναγωγῇ Ἀθησ. Λέξεων σελ. 50 μνημονεύει παράδειγμα τοῦ *αὐθομολογεῖσθαι* καὶ ἐκ τοῦ Φωτίου ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἀνδρέου Λοπαδιώτου σελ. 222. Ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐπλάσθη τὸ *πανθομολογούμενος-ον*.

ΕΙΣ ΜΑΡΚΟΝ ΔΙΑΚΟΝΟΝ

ἐκδ. Teubn

σελ. 3, 15 «συγγράφω δὲ τὴν ἐκείνου εὐφημίαν οὐ κομπῷ λόγῳ· οὔτε γὰρ ἡ καλλιλεξία τὸν βίον τῶν τοιούτων κοσμεῖν εἴωθεν, ἀλλ' ἡ ἀρετὴ τῶν ἔργων καὶ αὐτὴν τὴν φράσιν μεγαλύνει».

Ὁ Μᾶρκος Διάκονος ἔγραψε «*κόμπῳ λόγου*» μιμούμενος τὸν Θουκυδίδην ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τοῦ Περικλέους «πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον καιρῷ ἢ *λόγου κόμπῳ* χρώμεθα» (Β΄, 40, 1).

ΕΙΣ ΣΧΟΛΙΑ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

Ἱππ. στ. 373 (σελ. 46, β΄, 5 Διδ.) «τῶν γὰρ *βυρσῶν* ἐστιν ἔργον τῶν δερμάτων ἀπομαδίζειν τὰς τρίχας».

Γρ. *βυρσέων* ἐξ ὀνομαστικῆς *βυρσεύς*. Πρβ. στ. 374 (σελ. 46, β΄, 11) «ὥσπερ γὰρ τῶν *βυρσέων* τὸ καθαίρειν καὶ μαδίζειν τῶν δερμάτων τὰς τρίχας, οὕτω κτἑ» καὶ σελ. 35, 21. 38, 44. 42, 45. 46, 40. Φέρεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ σύνθετον *σκυτοβυρσεύς* ἐν *Inscr. Orient.* Β΄, 132, 495, 6 Dittenb. Ὅμοιον τῷ *βυρσεύς* ὑπάρχει τὸ *σκυτεύς, κηπεύς, σιδηρεύς, χαλκεύς*. Πρβ. καὶ *ἁλιεύς, θαλασσεύς*.

Εἰρ. 517 (σελ. 187, 29) «ὦ εἶα ὦ εἶα: Ἀνηνέχθη ἡ Εἰρήνη. Οὕτω δὲ εἰώθασιν οἱ ἐπιστατοῦντες *ἐπέχειν* τὴν ὁρμὴν τῶν ἑλκυόντων». Ἀντὶ τοῦ *ἐπέχειν* ὁ Blaydes γράφει ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Εἰρήνης σελ. 198 *ἐπεγείρειν*. Ἡμεῖς, ἐὰν μὴ τοῦτο σφάλμα τοῦ Σχολιαστοῦ ὑπάρχῃ, γράφομεν *ἐπείγειν*. Πρβ. Ὄρν. 1395 (σελ. 241, 20) «Ὠόπ: Παρακελεύεται αὐτῷ *παύσασθαι* τοῦ ᾄδειν, ὡς οἱ ἐρέσσοντες. Κέλευσμα γάρ ἐστι τὸ ὠὸπ τῶν ἐρεσσόντων *καταπαῦον* τὴν κωπηλασίαν».

ΕΙΣ ΣΧΟΛΙΑ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

σελ. 147, 1 Rab. «τῷ τε γὰρ ἰάμβῳ Ἀρχίλοχος, ὃν καὶ πρῶτόν φασι τῷ μέτρῳ χρήσασθαι, πρὸς ὕβριν τῶν Λυκαμβίδων *διεγχειρίσατο*».

Σημειοῦται ὁ ἐκδότης «διεγχειρίσατο sic V ; om. φ ; διεχρήσατο Lehmann ; nescio, quid lateat». Ἡμεῖς μεταγράφομεν τὸ χωρίον ὧδε «τῷ τε γὰρ ἰάμβῳ Ἀρχίλοχος, ὃν πρῶτόν φασι τῷ μέτρῳ χρήσασθαι πρὸς ὕβριν, τὰς Λυκαμβίδας *διεχειρίσατο*». Πρβ. Σχόλ. εἰς τὸ Ἡφαιστ. Ἐγχ. περὶ Μέτρ. Β΄, 5 (Metr. Script. Τόμ. Α΄, σελ. 152. 6 Teubn.) «ἰαμβίζειν γὰρ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὸ ὑβρίζειν—ἢ ἀπὸ Ἰάμβης οὕτω καλουμένης κόρης, ἥτις αἰσχρῶς ὑβρισθεῖσα ἀγχόνῃ κατέλυσε τὸν βίον, ὅπερ καὶ αἱ Λυκαμβίδες ἐπὶ τοῖς Ἀρχιλόχου ποιήμασι». Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ *διαχειρίζεσθαι* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *ἀναιρεῖν ἢ φονεύειν* δύναταί τις νὰ διεξέλθῃ τὰ ὑφ' ἡμῶν διειλημμένα ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΚΔ΄, σελ. 265-271.

ΕΙΣ ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ

σελ. 522, 1 Herch. «καὶ ὅταν θέλῃς ἐκβαλεῖν αὐτόν, μὴ ἔστω *καλλιπαρός*». Γρ. *καταλίπαρος*, τ. ἔ. λίαν λιπαρός. Πρβ. *περιλίπαρος, ὑπολίπαρος* (Ἴδε Ἀθηνᾶν Τόμ. ΛΒ΄, σελ. 166-7 καὶ Πεζόπουλον ἐν *Διορθ.* καὶ *Γραμματ.* σελ. 7 κἑ.).

Ἱερακοσοφ. σελ. 404, 3 «*γλυκΟπαχεῖ* συστάσει». Λέγεται μὲν *ἀπαχής, ἀκροπαχής ἀνισοπαχής, γουνοπαχής, δουρατοπαχής, ἑτεροπαχής, εὐπαχής, κνημοπαχής, νευροπαχής*, ἀλλὰ ὁ *γλυκὺς* καὶ *παχύς* θὰ λεχθῇ *γλυκΟπαχυς* ἢ κάλλιον *γλυκΥπαχυς*. Πρβ. *ὀξύγλυκυς, ὀξύβαρυς, ψεύδοξυς* (Ἴδε τὰ ὑφ' ἡμῶν διειλημμένα ἐν τῇ Μνημοσύνῃ Τόμ. XLIII, σελ. 221-223).

«Ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τόνδ' ἀπωθεῖται ψόχον».

Ὁ Cobet ὁ ἄξια καὶ Μουσῶν ἄξια καὶ Χαρίτων γράψας ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ 1867, σελ. 275 τοὺς περὶ τοῦ Καρνεάδου ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Εὐαγγελικῇ Προπαρασκευῇ λόγους τοῦ Νουμηνίου σελ. 739 Α μνημονεύσας «ἔπασχεν οὖν πάθημα *ὀσπρίων*, ὧν τὰ μὲν κενὰ ἐπιπολάζει τε τῷ ὕδατι καὶ ὑπερέχει, τὰ χρηστὰ δὲ αὐτῶν ἐστὶ κάτω καὶ ἐν ἀφανεῖ» γράφει «Μή τι σὺ οἶσθα, ὦ Κόντος, τὰ *ὄσπρια* τοιοῦτόν τι πάσχοντα; εἰ δὲ μή, σύζήτει μοι τίνα ἐστὶν ὧν τὰ μὲν κενὰ ἐπιπολάζει τῷ ὕδατι, τὰ δὲ χρηστὰ κατὰ τοῦ βένθους δέδυκε. Τόδε μὲν δὴ πρόδηλον ὅτι τὰ ζητούμενα ταῦτα, ἅττ' ἂν ποτ' ᾖ, ἐν τῷ ὕδατι ζῇ τε καὶ τρέφεται. Ἐγὼ μὲν οὐκ *ὄσπρια* ἀλλ' *ὄστρεια* εἶναι οἶμαι, σὺ δὲ τί;».

Ἥμαρτεν ὁ μέγας κριτικὸς ὑπ' ἀπειρίας τῶν πραγμάτων. Τίς τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖ ὅτι τῶν ὀσπρίων τὰ μὲν κενὰ ἐπιπολάζουσιν ἐν τῷ ὕδατι, τὰ δὲ χρηστὰ καταδύονται; Οὐδεμιᾶς ἄρα τὸ χωρίον χρῄζει θεραπείας. Ταὐτὸν τοῖς ὀσπρίοις πάσχουσι καὶ τὰ ᾠά. Ὁ τὰ Γεωπονικὰ γράψας λέγει «δοκιμάσεις εἰ χρήσιμά ἐστι τὰ ᾠά, οὕτως. Βάλε ταῦτα εἰς ὕδωρ, τὸ μὲν γὰρ ἀποδέον ἐπιπολάζει ὡς ἄχρηστον, τὸ δὲ πλῆρες κατενεχθήσεται κάτω» (ΙΔ΄, 7, 27) καὶ «διαγνώσῃ δὲ τὸ πλῆρες ᾠὸν καὶ τὸ μή, βαλὼν εἰς ὕδωρ· τὸ ἀποδέον γὰρ ἐπιπολάσει, κάτω δὲ χωρήσει τὸ πλῆρες». Πρβ. καὶ ς΄, 17, 1 «Ἀχράδας, τουτέστιν ἀπίδια τὰ ὠμότατα, βάλε εἰς γλεῦκος, καὶ ἐὰν ἔχῃ ὕδωρ, βολίζονται· ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ, ἐπιπλέουσιν». Πρβ. καὶ Θ΄, 19, 9.

Παρὰ τῷ Λουκιανῷ Δὶς κατηγορ. § 11 φέρεται «τὸν ἱδρῶτα ἐκ τοῦ μετώπου *ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ* ἀποξυόμενοι».

Ὁ Cobet ἐν Var. Lect. σελ. 163 γράφει «Aut ego fallor aut Lucianus scripsit ἀγκῶνι ἀποξυόμενοι, deinde postquam ἀγκῶνι in ἀγκύλῳ depravatum est, τῷ δακτύλῳ adscriptum est a nescio quo, ut aliqua in iis sententia inesse videretur—Ἀγκῶνι ἀποξύεσθαι affine est notae locutioni ἀγκῶνι ἀπομύττεσθαι, *cubito se emungere*, vid. Menagium ad hæc verba Diogenis Laertii in Bione IV. 46. ἐμοὶ δ' ὁ πατὴρ μὲν ἦν ἀπελεύθερος τῷ ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος», ὅπερ ὁ Βερναρδά-

κης ἐν τῷ Λεξικῷ σελ. 14, β΄ ἐκδ. 2ας μετὰ τὰ ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΚΒ΄, σελ. 276 γεγραμμένα ὀρθῶς ἑρμηνεύει «σπογγίζων τὴν μύτην του μὲ τὸν ἀγκῶνα».

Οὐδεὶς Ἕλλην ὢν ἐσφαλμένην θὰ ὑπελάμβανε τὴν παρὰ τῷ Λουκιανῷ γραφὴν «*τὸν ἱδρῶτα* ***ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ*** *ἀποξύεσθαι*» ἀντὶ τοῦ ***ἀγκῶνι*** *ἀποξύεσθαι*. Ποσάκις εἴδομεν τοὺς ἀγρότας, τοὺς ἐν ἄστει ἐργάτας, ποιοῦντας τοῦτο, ἢ ποσάκις καὶ ἡμεῖς πυκνὰ περιρρεόμενοι καὶ ἀποροῦντες πῶς τὸν ἱδρῶτα τοῦ μετώπου θ' ἀπομάξωμεν σπάνει μάκτρου δὲν πράττομεν τοῦτο ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ;

Ἐν τοῖς κατὰ Δρόσιλλαν καὶ Χαρικλέα Νικήτα τοῦ Εὐγενιανοῦ Ε΄, 7 λέγεται «καὶ τὸν καταρρέοντα μαργάρων δίκην *ἱδρῶτα λεπτὸν ἀπεμόργνυ* ***δακτύλῳ***».

ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΕΑ

Ἐν τῇ Τεσσαρακονταετηρίδι τῆς Καθηγ. τοῦ Κ. Σ. Κόντου σελ. 371 ἐγράψαμεν «Ἐν τῷ Εὐαγόρᾳ τοῦ Ἰσοκράτους § 49 κεῖται «Παραλαβὼν γὰρ τὴν πόλιν ἐκβεβαρβαρωμένην καὶ διὰ τὴν τῶν Φοινίκων ἀρχὴν οὔτε τοὺς Ἕλληνας προσδεχομένην οὔτε τέχνας ἐπισταμένην οὔτ' *ἐμπορίῳ χρωμένην οὔτε λιμένα κεκτημένην*, ταῦτά τε πάντα διώρθωσεν κτέ». Τὸ *λιμένα κεκτημένην* ἑρμήνευμα τοῦ *ἐμπορίῳ χρωμένην* ὑπολαμβάνοντες γράφομεν «οὔτε τοὺς Ἕλληνας προσδεχομένην οὔτε τέχνας ἐπισταμένην οὔτ' ἐμπορίῳ χρωμένην [οὔτε λιμένα κεκτημένην], ταῦτά τε πάντα διώρθωσεν κτέ».

Ἀλλ' αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι κατὰ τὸν σκηνικόν. Τὸ χωρίον ὑγιαίνει. Πρβ. Ὑπερείδ. Ἀπόσπ. 70, 2 (σελ. 106 Blass) «οὔτε γὰρ *λιμένας* εἶναι παρ' αὐτοῖς οὔτε *ἐμπόριον* οὔτε ἄλλην διατριβὴν οὐδεμίαν». Δί. Χρυσόστ. Λόγ. ΚΔ΄, 75, 7 «χρήματα πολλὰ κεκτῆσθαι καὶ συχνὰ *ἐμπόρια καὶ λιμένας* καὶ τριήρεις». Φίλ. Ἰουδ. Τόμ. Δ΄, σελ. 155 Λιψ. «τοῖς μὲν *ἐμπόρια* καὶ *λιμένες*, τοῖς δὲ πόλις τις ἢ χώρα».

Ἐν τῇ Μνημοσύνῃ Τομ. XLIII, σελ. 229 ἐγράψαμεν «Philum. p. 14, 19 Wellm: πρὸς δὲ τὸ *κατᾶξαι* ἔμμηνα ἀπὸ βαλανείου δίδου μετ' οἰνομέλιτος θερμοῦ. Quid κατᾶξαι τὰ ἔμμηνα ab κατάγνυμι significet non intellego. Aelius Promotius, ut editor notat, scribit: ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα ἐν λουτρῷ ποθεῖσα, unde crederes corrigendum esse: πρὸς δὲ τὸ κατάξαι ab κατάγειν».

Ἀλλ' ὡς ἐλέχθη «καταμήνια *καταρρήγνυσι*» (Ἱπποκράτ. Τόμ. Β΄, σελ. 848 Erm.), οὕτω κάλλιστα δύναται νὰ λεχθῇ καὶ «*κατάγνυσι* ἔμμηνα». Ὅθεν ἀμφότερα δυνατὸν ὑπάρχει νὰ λεχθῶσι τό τε *καταγνύναι ἔμμηνα* καὶ τὸ *κατάγειν* τὰ *ἔμμηνα*. Νεφέλην παραδειγμάτων τοῦ *ἄγειν ἔμμηνα* ἔχομεν ἐκ τοῦ Διοσκουρίδου· ἔτι δὲ λέγεται καὶ *ἐμμήνων ἀγωγός* Τόμ. Α΄, σελ 22, 6 23, 5. 178, 2, κτλ. Β΄, 13, 7. 57, 5. 77, 10. 78, 14, κτλ. Τόμ. Γ΄, 18, 22. 47, 3. 97, 1 καὶ *ἀγωγὴ ἐμμήνων* Τομ. Α΄, 118, 18. Τόμ. Β΄, 68, 15. 116, 4. 117, 10. 126, 10. 132, 7. 134, 8. Ἐλέχθη δὲ καὶ *ἐπιμήνια κατασπᾷ* (Ἱπποκρ. Τομ. Β΄, σελ. 432 Erm.).

ΕΙΣ ΤΟ LEX. CRÆC. SUPPL. ET DIALECTICUM

τοῦ v. Herwerden

σελ. 133 «ἀνηξιοπάθει. Jos. Arch. XV, 44 vitiose pro ἀναξιοπάθει».

Τὸ ὀρθὸν εἶναι οὐχὶ *ἀναξιοπάθει* ἀλλ' *ἠναξιοπάθει*, ὡς ὑπέδειξεν αὐτὸς ὁ Herwerden ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1893, σελ. 228. Ἐν ΙΖ΄, 7, 15 ὁ κῶδιξ W ἔχει τὸ ὀρθὸν *ἠναξιοπάθει*, ὅπερ κεῖται καὶ ἐν τοῖς Αἰσωπείοις Μύθοις 148 καὶ παρὰ Παχυμέρῃ Τόμ. Α΄, σελ. 156, 15. Τὸ ἐσφαλμένον *ἀνηξιοπάθει* κεῖται παρὰ Ζωναρᾷ Ἐπιτ. Ἱστορ. Τόμ. Β΄, σελ. 388, 14. (Ἴδε Ἀθην. Τόμ. ΙΓ', 456-459).

σελ. 144 «ἀντευδοκιμεῖν, fama superare: Lyd. d. mens. I 28 (p. 14, 14).

Ἐν τῷ περὶ Μηνῶν Ἰωάννου τοῦ Λυδοῦ φέρεται «*ἀντευδοκι*μεῖται δ' ὅμως (Πτολεμαῖος) παρὰ τοῦ Περγαμηνοῦ Ἀττάλου, Κράτητος τοῦ γραμματικοῦ ἡγησαμένου τῆς σπουδῆς πρὸς ἔριν Ἀριστάρχου τοῦ ἀντιτέχνου αὐτοῦ».

Προσεδοκῶμεν ἀντὶ τοῦ *ἀντευδοκιμεῖται* τὸ *παρευδοκιμεῖται*, ὅπερ καὶ τὸ μόνον ὀρθὸν ὑπάρχει.

σελ. 227. «*ἀσυνεργητικός*. Philodem. *de vitiis* ed. Sauppe p. 23, 9. Cf. ἀσύνεργος in lexicis et Philodem. l. l. p. 61, 3. Eodem sensu *ἀσυνέργητος*. Carniscus in Philisca. Vol. Herc. (II) V 194, 5 sq.».

Σφόδρ' ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Φιλοδήμου *ἀσυνεργητικός*. ἀντὶ τοῦ *ἀσυνέργητος*. Ἴδε Παρνασσ. 1883, σελ. 813, ἔνθα ὁ Κόντος τὸ παρὰ τῷ Γαληνῷ Δ', 678 *ἀκαταπληκτικώτατα* διορθοῖ εἰς τὸ *ἀκαταπληκτότατα*.

σελ. 294 «βυθοταραξοκίνησε (—ητα ?) in vocativo pap. mag. bibl nat. W. I. 184 a fundo turbans movensque».

Μή τι γρ. *βυθοταραξοκίνησι*. Πρβ. σελ. 664 «θερμοφύσησις (vocativus) in pap. mag. bibl. nat. Pap. (Wess.) l. 183 pro θερμοφύσητε, si sanum est». Ὅμοια τούτοις ἐσχηματισμένα ὑπάρχουσι τὸ *βορβοροτάραξις* Ἀριστοφ. Ἱππ. 310 «ὦ βορβοροτάραξι καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν ἀνατετυρβακώς», τὸ *ὠτοκάταξις* Ἀποσπ. 98 καὶ Λουκιαν. Λεξ. § 9.

Ἐν σελ. 1451 φέρεται «*τεχνιτικός*, artificem decens ? Philodem. de musica ed. Kemke, p. 40 (45), 5 οὐχ ὅπως ταῖς χορδαῖς — ἐπειδὴ τοῦτο γελοῖον καὶ τεχνικόν ποτε ἦν. Utrum excidit negatio, an significat nimis artificiosum ? Num forte ἀτεχνιτικόν ?

Ἀλλὰ καὶ ὁ σχηματισμὸς *ἀτεχνιτικός*, πρὸς τοῦ Τεχνικοῦ, οὐ τεχνικός. Γραπτέον *κοὐ τεχνικόν*

σελ. 362 «*διακεῖσθαι* pro verbo simplici, si l. s. Philostr. de gymn. V. Θυσάντων Ἠλείων ὁπόσα νομίζουσι, *διέκειτο* μὲν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ ἱερά, πῦρ δ' αὐτῷ οὔπω ἐνέκειτο κτέ». Sed legendum arbitror: ὁπόσα νομίζουσι *δή*, ἔκειτο κτέ.».

Πολλάκις ἐνετύχομεν τῷ *διακεῖσθαι* ἐφ' ἧς καὶ τὸ ἁπλοῦν *κεῖσθαι* ἐννοίας παρ' Ἄννῃ τῇ Κομνηνῇ Τόμ. Α΄. σελ. 210, 23 Teubn. «πόλις δὲ αὕτη Βιθυνῶν παρὰ θάλατταν *διακειμένη*» καὶ σελ. 229, 1 «πρὸς τὸν Λαρδέαν ἄπεισιν ἐν μεταιχμίῳ τῆς Διαμπόλεως καὶ Γολόης *διακείμενον*». καὶ σελ. 234, 10 «πόλις δὲ αὕτη τῶν περὶ τῶν Ἴστρον *διακειμένων* περιφανής» καὶ 29 «περί τινα ῥύακα ἀγχοῦ τοῦ Ἴστρου *διακείμενον*» καὶ σελ. 235. 9. 248, 10. 251, 9 καὶ Τόμ. Β΄, σελ. 61, 29 «περὶ τὴν Ἱερὰν καλουμένην Λίμνην τὸν χάρακα ἐπήξατο τῆς Ἀγχιάλου ἀγχοῦ διακειμένην» καὶ σελ. 69, 15. 86, 11. 87, 11. 104, 16. 116, 3. 126, 12. 194, 18. 195, 17. 245, 29. Φέρεται τὸ ῥῆμα *διακεῖσθαι* ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ *κεῖσθαι* καὶ ἐν παπύροις (Ἴδε *Wærterbuch der Griech. Papyrus Kunden* σελ. 351).

Τὸ αὐτὸ φάρμακον συνέστησε ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ καὶ σελ. 374 «διατρεμεῖν? Nusquam legitur praeterquam in Arr. Peripl. cap. 6 init. βορρᾶς ἐπιπνεύσας ὀλίγος κατέστησε τὴν θάλατταν καὶ *διατρεμῆσαι* ἐποίησεν. Sed vide ne scripserit καὶ *δὴ* ἀτρεμῆσαι. Ἴσως τις εἴπῃ ὅτι ἡ τοῦ ῥήματος *διατρεμῆσαι* συλλαβὴ ΔΙ προῆλθεν ὑπὸ τῆς ἐμφεροῦς τὸ σχῆμα οὔσης διφθόγγου ΑΙ, εἰς ἣν λήγει ὁ προηγούμενος σύνδεσμος κΑΙ, ἀλλ' ἡμεῖς, πιστεύομεν ὅτι ὑπῆρξεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ῥῆμα *διατρεμεῖν*. Ὁ Cobet ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1862, 404 ἀπεφήνατο ὅτι τὸ σύνθετον *διακοῦμαι* δὲν εἶναι Ἑλληνικόν, ἐπήνεγκε δὲ ὅτι τὰ ῥήματα *ἰῶμαι* καὶ *ἀκοῦμαι* καὶ *θεραπεύω* δὲν συντίθενται τῇ ΔΙΑ προθέσει. Ἀλλ' ὅμως ῥῆμα *διακεῖσθαι* ὑπῆρξε. Τετράκις ἀπαντᾷ ὁ ἀόρ. *διακέσασθαι* ἐν ἐπιγραφαῖς κατακεχωρισμέναις ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀλληλογραφίας 1904, σελ. 72. 77 καὶ 1905, σελ. 480, 10.

σελ. 502 «ἐνκεκλημματογραφηκέναι pro ἠγκλαματογραφηκέναι. Pap Leid. A (a. C)».

Ὀρθῶς ἔχει τὸ «*ἐγκεκλημματογραφηκέναι*». Πρβ. *Παρασεσυγγραφηκέναι* (Δημοσθ. 1291, 28 καὶ σελ. 1293, 34).

σελ. 508 «Ἐντέλλεσθαι Passim Herodotus, qui III 137 scribit τοσόνδε μέντοι *ἐνετείλατό* σοι Δημοκήδης ἀναγομένοισι *κελεύων* εἰπεῖν, ubi *κελεύων* abundat».

Ὡς εἶπεν ὁ Ἡρόδοτος *ἔλεγε φάς, ἔφη λέγων, λέγει φάς, ἔλεγε φάμενος, ἀμείβετο φὰς* (Α΄, 122. Ε΄, 36. 39. ϛ΄, 82. Ε΄, 49), οὕτω καὶ *ἐνετείλατο κελεύων* (Ἴδε Bruhn ἐν *Anh. Soph.* § 207. Πρβ. καὶ Lobeck ἐν *Paralipom.* σελ. 532 καὶ L. Raderm. ἐν *Neutest Gramm.* σελ. 220).

σελ. 522 «*ἔξοπτος*, valde coctus (Hippocr.). Crenf. 121, 8 φρέατα *ἐξόπτης* πλίνθου».

Γραπτέον ἐν διαστάσει «*ἐξ ὀπτῆς πλίνθου*». Πρβ. Ἡρόδ. Α΄, 180 «αἱμασιὴ *πλίνθων ὀπτέων*». Ἀρριαν. Ἀναβ. Ζ΄, 17, 2 «*ἐκ πλίνθου ὀπτῆς*». Ἰουλιαν. Ἐπιστ. 80 «στῆσον ὀπτῆς πλίνθου καὶ κόνεως». Γεώργ. Μον. σελ. 264, 22 «*ἐξ ὀπτῆς πλίνθου*». Ὅμοια τῷ ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις ἀπαντῶντι *ἔξοπτος* ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ *πάροπτος*

καὶ τὸ *κάτοπτος*, περὶ οὗ λέγεται ἐν τῷ Κωνσταντινιδείῳ Λεξικῷ «ἀμφ. ἐν Διοσκ. 1. 77 ἀντὶ τοῦ *κατοπτητός*». Τὸ *κάτοπτος* ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Διοσκουρίδῃ Ε', 177 «ὄστρακα δὲ τὰ ἐξ ἰπνῶν τὰ λίαν *κάτοπτα*, ἐσχαρωτικά» καὶ 178 «καὶ ἡ ἐκ τῶν καμίνων δὲ *κάτοπτος* γῆ πυρρὰ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τοῖς ὀστράκοις». Πρβ. *ἑφθός — κάθεφθος, ἔξεφθος, δίεφθος, ἄπεφθος, μόνεφθος.*

σελ. 402 «*δρακοντόζωνες*. Vox corrupta (?) in Julii Africani Κεστῶν fragm. vs. 29 (PO III 412)».

Τὸ *δρακοντόζωνες* κρότωνος ὑγιέστερον ὂν ὑπάρχει τοῦ αὐτοῦ κόμματος τοῖς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κόντου κατειλεγμένοις ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Παρνασσῷ Τόμ. Δ', σελ. 124 *κατήγωρ, διάκων, ἀρχιδιάκων, ἔγγων· ἡμίονες, αὐτόκτονες, σφενδών*. Πρβ. καὶ τὰ κυκλούμενα *ἐπίμων* καὶ *εὔζων*. Ἴδε καὶ L. Radermacher ἐν *Neutestam. Gramm.* σελ. 19 κἑ.

σελ. 556 «ἐπιμήκης. Ad superl. ἐπιμήκιστος cf. etiam Clem. Al. p. 35 51; 190, 7; 236, 9 Sylb».

Πάντα τὰ χωρία γραπτέα οὐχὶ ὑφὲν ἀλλ' ἐν διαστάσει. Τόμ. Α', σελ. 128, 2 Δινδ. «τὸ δὲ μὴ *ἐπὶ μήκιστον* ἐνδιατρῖψαι τοῖς ἁμαρτήμασι τελευταῖον τετάχθω» καὶ Τόμ. Β', σελ. 268, 1 «ἵνα οὖν μὴ —*ἐπὶ μήκιστον* τὰ ὑπομνήματα προάγωμεν» καὶ Τόμ. Γ', σελ. 12, 11 «ὡς δὲ μὴ ἐπὶ μήκιστον παρεξίωμεν» (Ἴδε Κόντον ἐν *Ἀθην.* ΚΑ', σελ. 145-150).

σελ. 947 «κεράμιον μετρητιαῖον ὕδατος πλῆρες τρύπημα ἔχον *κυμεαῖον* (?) ἀπέχον ἀπὸ τῆς γῆς ἐφ' ὅσον ποδῶν ἑπτά».

Γραπτέον *κυαμιαῖον.*

σελ. 958 «*μισητία* — Add. Procop. III 19, 10 de immatura puella: ἡ δὲ τοῖς κακοδαιμονοῦσιν ἀνδρείαν τινὰ μισητίαν <ἂν> εμίσγετο».

Πρὸ τοῦ Herwerden ὁ Κόντος τῷ 1904 ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. Ιϛ', σελ. 563 κἑ. ἔγραψε *μισητίαν ἐμίσγετο.*

σελ. 1044 «*ὀξυθυμωθεὶς* pro ὀξὺ θυμωθεὶς reddidi Procopio III 1, 2, 6. Recepit Haury».

Γραπτέον κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης *ὀξυθυμΗθείς*, οὐχὶ *ὀξυθυμΩθείς*. Ἴδε *Ἀθην.* ΚΒ', σελ. 313.

σελ. 1527 λ. ὑποσκαριφισμός. Ὁ Paton παρὰ Πλουτ. Συμποσ. ϛ', 7 σελ 683 DE γράφει «οὐ γὰρ μόνον *ὑποσκα(ρι)φισμοί* καὶ διαττήσεις καὶ ἀποκρίσεις εἰσὶ τῶν σιτίων κτἑ» ἀντὶ τοῦ *ὑποσκαφισμοί*. Ἀλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι *ὑποσκαριφΗσμοί*. Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Ἀθηναίῳ Τόμ. Ζ', σελ. 372-374. Τοῖς ὑπὸ τοῦ Κόντου κατειλεγμένοις προσθετέα τάδε: *ἀντλησμός* (Herw.), *αὐλησμός, κυκησμός* (Σοφ. Ἰχν. 117), *ξεναγησμός, συγκροτησμὸς* καὶ *ἀποκραιπαλησμός* ἐκ διορθώσεως τοῦ Kock ἀντὶ τοῦ *ἀποκραιπαλισμός*. Παρασημειωτέον δ' ὅτι φέρεται παρὰ τῷ Φιλοδήμῳ περὶ Ῥητ. σελ. 173. 17 «μὴ μέντοι ἀλλοτρίαν ὥσπερ ἐγκραιπαλίζουσαν», ἀνθ' οὗ ὁ Herwerden σελ. 768 λ. κατάκοπος γράφει *ὡσπερεὶ κραιπαλίζουσαν.*

σελ. 1120 «*παρευμαρεῖν*, ut leve spernere. Hes. παρευμάρησεν: κατεφρόνησεν».

Μή τι γραπτέον *παρηνημέρησεν: κατεφρόνησεν*»; Πρβ. «παρευημερηθείς: παροραθείς».

σελ. 1602 «χοϊαῖος. Suidæ s. v. χοΐδια· σταμνία κατεσκεύασαν *χοΐδια* τὸ μέγεθος κτἕ. Zekides Mitt. XXXI p. 237 recte emendat *χοϊαῖα*, lexicis eximens χοΐδια».

Suum cuique. Πολλῷ τοῦ Ζηκίδου πρότερον ὁ ἀείμνηστος Κόντος ἔτει 1879ῳ ἐν τῷ Περιοδικῷ Συγγράμματι Ἀθηναίῳ Τόμ. Η΄, σελ. 97 διώρθωσε τὸ παρὰ τῷ Σουΐδᾳ ἐσφαλμένως ἀπαντῶν *χοΐδια* εἰς τὸ *χοϊαῖα*.

σελ. 1672 γρ. δυσμιμητότατος;

ἐκκορακίζω

Τὸ μὲν *σκορακίζω* (*) ἐκ τοῦ *εἰς κόρακας πέμπω* ἢ *ἀποπέμπω* κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ Ε, εὐνοητότατον ὑπάρχει, ἀλλ' ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐννοήσωμεν πῶς τὸ παρὰ Θεοφυλάκτῳ Ἱστορ. Δ΄, 6, 11 (σελ. 161, 27 de Boor) «*ἐκκορακίζουσι* τὸν Ὁρμίσδαν» καὶ τὸ παρὰ Θεοφάνει Χρονογρ. σελ. 314, 46 de Boor «πιάσω αὐτὸν καὶ *ἐκκορακίσω* τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ» ἑρμηνεύουσιν οἱ λεξικογραφοῦντες ἐξορρύττουσι, ἐκκόπτουσι, ἐξαιροῦσι τοὺς ὀφθαλμούς, ἐξομματοῦσι, ἐκτυφλοῦσι καὶ θὰ ἐξορύξω, κτλ. δίκην κόρακος ἢ ὡς κόραξ τοὺς ὀφθαλμούς.

Πρὶν ἢ εἴπωμεν ἣν περὶ τοῦ πράγματος ἔχομεν γνώμην ἐπάναγκες ὑπολαμβάνομεν νὰ φυλοκρινήσωμεν τὴν σημασίαν, ἣν ἔχουσι πάντα τὰ εἰς ΙΖΩ λήγοντα ῥήματα ἐξ ὀνομάτων ζῴων ἢ πτηνῶν παραγόμενα, οἷον

ἱερακίζω: κρώζω ὡς ὁ ἱέραξ. Αἴλιαν περὶ Ζῴ. Ζ΄, 7 «κολοιοὶ δὲ *ἱερακίζοντες*—κρυμὸν καὶ ὑετὸν δηλοῦσιν». Ἐν παπύροις φέρεται καὶ τὸ ἐπίρρημα *ἱερακιστὶ* (*Herw. Lex. Graec. Suppl. et Dialect.* σελ. 792).

στρουθίζω: ᾄδω, φωνῶ ὡς ἡ στρουθός. Εὐστάθ. Παρεκβ. εἰς Ὅμ. σελ. 228, 40 «ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς στρουθοῦ καὶ *στρουθίζειν* τὸ ἐντελῶς (γρ. εὐτελῶς) πως ᾄδειν, δηλοῖ καὶ ὁ κωμικός» (Ἴδε Θησ. Στεφάνου Τόμ. Ζ΄, 881, Α΄). Ἐλέχθη καὶ *ὑποστρουθίζω*.

χηνίζω; φωνῶ ὡς ἡ χὴν ἢ ὁ χὴν ἐπὶ αὐλῶν. Δίφιλ. Ἀποσπ. Κωμ. Τόμ. Β΄, 867. Kock «*ἐχήνισας*· ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ Παρὰ Τιμοθέῳ».

κοσσυφίζω: φωνῶ, ᾄδω, ὡς ὁ κόσσυφος. Ἥρων ἐν Ἀρχ. Μαθ. 227.

κιχλίζω: φωνῶ ὡς ἡ κίχλη, εἶτα γελῶ βεβιασμένως. Ἀριστοφ. Νεφ. 983 «οὐδ' ὀψοφαγεῖν, οὐδὲ *κιχλίζειν*, οὐδ' ἴσχειν τὼ πόδ' ἐναλλάξ». Ἀνθ. Παλατ. Ε΄, 245 «*κιχλίζεις*; χρεμέτισμα γάμου προκέλευθον ἱεῖσα». Θεόκρ. Εἰδ. ΙΑ΄, 75 «πολλαὶ συμπαίσδεν με κόραι τὰν νύκτα κέλονται, *κιχλίζοντι* δὲ πᾶσαι» καὶ ἄλλοι. Φέρεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὸ ὄνομα *κιχλισμός*.

(*) Ἴδε Κόντον ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ σελ. 317.—Ἐν Λευκάδι λέγεται «Θὰ σὲ *κορακιάσω*, τ. ἔ. θά σε στείλω 'ς τὸν κόρακα.

χελιδονίζω: φθέγγομαι ἀκατάληπτα καὶ βάρβαρα, ὡς ἡ χελιδών. Αἰσχύλ. Σχολ. Ἀριστοφ. Ὄρν. 1680 «Καὶ ὁ Αἰσχύλος τὸ βαρβαρίζειν *χελιδονίζειν* φησί» (Ἴδε Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Βατράχων τοῦ Ἀριστοφάνους σελ. 23). Ἔτι δὲ «*χελιδονίζειν* λέγεται παρὰ Ῥοδίοις ἀγερμός τις, καθ' ὃν παῖδες χελιδονισταὶ καλούμενοι περιέτρεχον τὴν πόλιν καὶ μετέβαινον ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, συνάγοντες μικρὰ δῶρα καὶ ᾄδοντες εἰς τὴν χελιδόνα *ἦλθ' ἦλθε χελιδὼν καλὰς ὥρας ἄγουσα, κτλ.*. (Ἀθήν. σελ. 360 c). Πρβ. *κορωνισταὶ* καὶ *κορωνίσματα* (359 e-f καὶ 360 a-b.)

ὑΐζω: φωνῶ ὡς ὗς. Πολυδ. Ε΄, 87 «συῶν δὲ γρυλισμὸς γρυλίζειν, γρυλίζοντες καὶ γρύζειν γρύζοντες· οἱ δὲ *ὑισμὸν* εἶπον καὶ *ὑΐζειν ὑΐζοντες*».

τραγίζω: φωνῶ, ὡς τράγος. Ἀριστοτ. τῶν περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. Ζ΄, 1 «περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον ἥ τε φωνὴ μεταβάλλειν ἄρχεται ἐπὶ τὸ τραχύτερον καὶ ἀνωμαλέστερον, οὔτ' ἔτ' ὀξεῖα οὖσα οὔτε πω βαρεῖα, οὔτε πᾶσα ὁμαλή, ἀλλ' ὁμοία φαινομένη ταῖς παρανενευρισμέναις καὶ τραχείαις χορδαῖς, ὃ καλοῦσι *τραγίζειν*. Γίνεται δὲ τοῦτο μᾶλλον τοῖς πειρωμένοις ἀφροδισιάζειν». Παρὰ τῷ Διοσκουρίδῃ φέρεται καὶ τὸ *ὑπερτραγίζειν* λεχθὲν ἐπὶ τῆς κινάβρας «*ὑπερτραγίζουσα* τῇ ὀσμῇ» (Τόμ. Α', σελ. 12, 3).

καμηλίζω: ἔχω τὸ εἶδος τῆς καμήλου. Ἡλιόδ. Ι΄, 27 «ἡ κεφαλὴ τὸ μὲν εἶδος *καμηλίζουσα*».

δορκαδίζω: πηδῶ ὡς ἡ δορκάς. Μάρκελλ. Σιδήτ. περὶ Σφυγμ. ΚΘ΄ «ὥσπερ γὰρ αἱ δορκάδες ἐν τοῖς δρόμοις τὰ μὲν πρῶτα μικρὸν διαβαίνουσιν, εἶτα αἰφνίδιον ἐπὶ τὸ μεῖζον ἐξάλλονται καὶ πρὸς τὸν ἀέρα μετεωρισθεῖσαι πάλιν προσάλλονται πρὶν ἐπιβῆναι τῆς γῆς, οὕτω καὶ ὁ *δορκαδίζων* σφυγμὸς μικρὰς καὶ ἀμυδρὰς ποιησάμενος τοῖς πρώτοις διαστολάς, ἐπὶ πλέον διαστέλλεται».

μυρμηκίζω: ποιῶ τὰ τοῦ μύρμηκος, κινοῦμαι ὡς μύρμηξ, βαίνω ὡς μύρμηξ. Νικηφ. Γρηγ. σελ. 47, 23 Budé «οἱ μύρμηκες *μυρμηκίζοντες* τὰ σφῶν ποιοῦσι αὐτῶν». Μάρκ. Σιδ. περὶ Σφυγμ. ΛΑ΄ «ὁ μὲν γὰρ *μυρμηκίζων* — παρέχει φαντασίαν μύρμηκος ὑπὸ τῇ ἁφῇ περιπατοῦντος». Ἄνν. Κομν. Β΄, 289, 24 Teubn. «σχολαίαν τε καὶ *μυρμηκίζουσαν* τὴν κίνησιν ἐπεποίητο».

σκωληκίζω: κινοῦμαι ὡς σκώληξ. Μάρκελλ. Σιδ. ΛΑ΄ «ὁ δὲ *σκωληκίζων* τὴν κίνησιν παραπλησίαν ἐν τῇ πορείᾳ ποιεῖται πρὸς τὴν ἁφὴν κτέ». Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ τὸ *σκουληκιάζω* ἰσοδυναμεῖ τῷ *σκωληκιῶ*, τὸ *μυρμηγκιάζω* τῷ *μυρμηκιῶ*. Πρβ. *ψειριάζω*, ὃ ταὐτὸν τῷ ἀρχαίῳ *φθειριῶ*. Οὕτω *ἐλμινθιῶ, ἐλεφαντιῶ, ἀλωπεκιῶ*. Ὑπὸ τῶν ἰατρῶν δερμική τις νόσος καλεῖται νῦν *ἰχθύωσις* ἀντὶ τοῦ *ἰχθύασις*.

βατραχίζω: κινοῦμαι ὡς βάτραχος. Ἱππιατρικ. «ὅταν τροχάζων ὀλισθήσῃ καὶ πεσὼν διασυρῇ, καὶ ὃ λέγουσι *βατραχίσῃ*».

καπρίζω: ὀργῶ πρὸς συνουσίαν, ὡς ὁ κάπρος. Ἀριστοτ. τῶν περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. ϛ΄, 18, 17 «Ἐφ' ὁμοίας ἐννοίας εὕρηται τὸ *καπρᾶν*. Πρβ. *ταυ-*

ρᾶν, γαλιᾶν. Τὸ *κολοιᾶν* λέγεται ἐπὶ φωνῆς. Πολυδ. Ε΄, 89 «καὶ κολοιοὺς κλώζειν ἢ *κολοιᾶν*».

κυνίζω: μιμοῦμαι τοὺς κύνας, ζῶ δίκην κυνός, ἀκολουθῶ τὴν αἵρεσιν τῶν κυνικῶν φιλοσόφων. Ἀθήν. σελ. 588, ϛ΄ «τοῦ δὲ Διογένους εἰπόντος αὐτῷ· Ἀρίστιππε, κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ· ἢ *κύνιζε* οὖν, ὥς ἐγώ, ἢ πέπαυσο». Ἀρριαν. τῶν Ἐπικτ. Διατρ. Γ΄, κβ΄, 1 «Πυθομένου δὲ τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτοῦ ὃς ἐφαίνετο ἐπιρρεπῶς ἔχων πρὸς τὸ *κυνίσαι*, ποῖόν τινα εἶναι δεῖ τὸν *κυνίζοντα* καὶ τίς ἡ πρόληψις ἡ τοῦ πράγματος, σκεψόμεθα κατὰ σχολήν». Ἀπὸ τῆς ἐνάτης παραγράφου ἐπακολουθοῦσι πάντα τὰ ἰδιάζοντα τῷ κυνικῷ φιλοσόφῳ. Φέρεται δὲ παρὰ τῷ Ψευδοκράτητι Ἐπιστ. ΚΗ΄ καὶ ΚΘ΄ Herch καὶ τὸ σύνθετον *συγκυνίζω*. Ἐκ τοῦ *κυνίζω* ἐσχηματίσθη τὸ ἐπίρρημα *κυνιστί* καὶ τὸ ῥηματικὸν ἐπίθετον *κυνιστέον*. Ἀντὶ τοῦ *κυνίζω* ἐλέχθη καὶ *κυνάω* ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ Βί. Δημών. § 21 «Περεγρίνου — λέγοντος, Δημῶναξ, *οὐ κυνᾷς*, ἀπεκρίνατο, Περεγρῖνε, οὐκ *ἀνθρωπίζεις*». Κομψότερον θὰ ἐλέγετο «*οὐ κυνίζεις—οὐκ ἀνθρωπίζεις*».

ἀλωπεκίζω: μιμοῦμαι τὴν ἀλώπεκα, πανουργεύομαι. Ἀριστοφ. Σφ. 1241 «οὐκ ἔστιν *ἀλωπεκίζειν*, οὐδ᾽ ἀμφοτέροισι γίγνεσθαι φίλον».

πιθηκίζω: μιμοῦμαι τὸν πίθηκον, ἢ ποιῶ ὡς ὁ πίθηκος, πονηρεύομαι, ἀπατῶ. Νικηφ. Γρηγ. σελ. 47, 23 Budé «ἀλλ᾽ οἱ πίθηκοι, φησί, *πιθηκίζοντες* καὶ οἱ μύρμηκες μυρμηκίζοντες τὰ σφῶν ποιοῦσιν αὐτῶν». Ἀριστοφ. Σφ. 1291 «ταῦτα κατιδὼν ὑπό τι μικρὸν *ἐπιθήκισα*». Ἐρρήθη καὶ τὸ *διαπιθηκίσαι* ἐπὶ τοῦ διαπαῖξαι, ἔτι δὲ παρήχθη ἐκ τοῦ *πιθηκίζω* καὶ τὸ ὄνομα *πιθηκισμός*».

ψιττακίζω: μιμοῦμαι τὸν ψιττακόν, ὅ,τι τὸ κοινὸν *παππαγαλλίζω*. Εὐστάθ. Μικρ. Συγγρ. σελ. 51, 80 «ὅτι καὶ *ψιττακίζειν* δοκοῦμεν κατὰ κίσσας φθέγγεσθαι». Ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. Θ΄, η΄, 12 λέγει «καὶ γὰρ τὸ Ἰνδικὸν ὄρνεον ἡ ψιττάκη, τὸ λεγόμενον ἀνθρωπόγλωττον, τοιοῦτόν ἐστιν». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Αἰλιανὸς περὶ Ζῴ. ΙΓ΄, 18 «μόνον γὰρ τὸν ψιττακὸν ἀνθρώπου στόμα εὐστομώτατα ὑποκρίνεσθαι».

δελφινίζω: μιμοῦμαι τὸν δελφῖνα, εἰσδύομαι, βυθίζομαι δίκην δελφῖνος. Λουκιαν. Λεξ. 5 «εἶτα συντριβέντες καὶ ἀλλήλους κατανωτισάμενοι καὶ ἐμπαίξαντες τῷ γυμνασίῳ ἐγὼ μὲν καὶ Φιλῖνος ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καταιονηθέντες ἐξῄειμεν· οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφὲς κάρα *δελφινίσαντες* περιένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως». Σχολ. σελ. 196, 5 Rab. «ψυχροβαφὲς δὲ τὴν ψυχράν φησι πύελον, ἐν ᾗ φησιν ὑποδύντες ὡσεὶ δελφῖνες τὰς κάρας κυβιστῶντες ὑπὸ τῷ ὕδατι ἐκολυμβῶμεν».

κροκοδειλίζω: μιμοῦμαι τὸν κροκόδειλον ἐν τῷ κλαίειν, ψευτοκλαίω. Εὐστάθ. Μικρ. Συγγρ. σελ. 165, 54 «ψευδόμεθα τὸ κλαίειν, ὅτε καὶ *κροκοδειλίζομεν* ἐφ᾽ οἷς μὴ ἔχομεν κατεσθίειν ὁλοκλήρως τοὺς ἀδελφούς».

ἐκπερδικίζω: ἐκφεύγω πέρδικος τρόπον. Ἀριστοφ. Ὄρν. 769 «εἰ δ᾽ ὁ Πεισίου προδοῦναι τοῖς ἀτίμοις τὰς πύλας βούλεται, πέρδιξ γενέσθω, τοῦ

πατρὸς νεοττίον· ὡς παρ' ἡμῖν οὐδὲν αἰσχρόν ἐστιν *ἐκπερδικίσαι*». Ἐλέχθη ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας καὶ τὸ *διαπερδικίσαι—διεκπερδικίσαι*. Παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ φέρεται «*διαπερδικίσαι: διαλαλῆσαι*», ἀνθ' οὗ ὁ Hemsterhusius γράφει *διολισθῆσαι*. Ἡμεῖς γράφομεν «διαπερδικίσαι: *διαλινῆσαι*».

Τὸ νεώτερον *ξεπερδικίζω* δηλοῖ τὸ ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι εἰς φῶς, αὐξάνομαι ὡς ἡ πέρδιξ προώρως, ὑγιαίνω ὡς ἡ πέρδιξ (Ἴδε Γ. Χατζιδάκιν ἐν *Ἀθην.* Τόμ. ΚϚ', Παράρτ. σελ. 32).

λαμπυρίζω: λάμπω ὡς λαμπυρίς (=πυγολαμπίς).

Ἐκ δὲ τοῦ *κόκκυ κόκκυ*, τῆς φωνῆς τοῦ *κόκκυγος*, ἐπλάσθη τὸ *κοκκύζω*.

Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται καὶ τὸ ὄνομα *σφηκισμός* λεχθὲν ἐπὶ τοῦ βόμβου τῶν σφηκῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ ῥῆμα *σφηκίζω*, ἔτι δὲ τὸ ἐπίρρημα *βοϊστί* ἐκ τοῦ Πορφυρίου ἐν Βί. Πυθαγ. 24 οἷον «*βοϊστὶ* λαλεῖν».

Ὁ δὲ Φίλων ὁ Ἰουδαῖος ἐν Νόμ. Ἱερῶν Ἀλληγ. Πρώτ. Β', 21 γράψας «ἀλλὰ *σκορπισθεὶς* ὁ νοῦς, ἢ πάθει δηχθείς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ἐναντία» φανερὸς ὑπάρχει ὅτι παράγει τὸ *σκορπισθείς* ἐκ τοῦ *σκορπίος* (Ἴδε Herwerden ἐν ***Lex. Graec. Suppl. et Dialect.*** σελ. 1334).

Ἐν τῇ δημώδει λαλιᾷ λέγεται τὸ *ἀρκουδίζω* ἐπὶ τοῦ τετραποδητὶ βαίνω οἷον *ἀρκουδίζει* τὸ παιδί, τὸ *γαϊδουρίζω*, οἷον «ἀπὸ πίσω παππαδίζει* καὶ ἀπὸ μπρὸς *γαϊδουρίζει*», ἧς παροιμίας φανερὰ ὑπάρχει ἡ ἔννοια. Ἔτι λέγεται *ἀηδονίζω* (ἐν Θρᾴκῃ) ἐπὶ τοῦ ᾄδω ὡς ἡ ἀηδών, *μαϊμουδίζω* ἐπὶ τοῦ μιμοῦμαι τὴν μαϊμοῦ, ὅπερ οἱ λόγιοι *πιθηκίζω* λέγουσι, καὶ τὸ *παπαγαλίζω*, ὅπερ οἱ πεπαιδευμένοι *ψιττακίζω* καλοῦσι. Λέγεται ἐν Λευκάδι καὶ *γατιάζει - ἐγάττιασε*, ἔτι καὶ *ἐκατσούλιασε* = ἔγινε σὰν *γαττί*, σὰν *κατσούλλι* ἐπὶ τοῦ ἐξασθενήσαντος ἢ σφόδρα ψυχομένου.

Φέρονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ τὰ ῥήματα *λεοντιῶ - χοιριῶ* καὶ τὸ *κυνάω -ῶ* δηλοῦντα τὸ ὁμοιάζω λέοντι, χοίρῳ, κυνί. Πρβ. *γιγαντιῶ, σοφιστιῶ* καὶ *γεροντιῶ, τυραννιῶ* παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ Γ', 14 «ὁ δὲ (Πλάτων) διαλεγόμενος περὶ τυραννίδος καὶ φάσκων ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο κρεῖττον ὃ συμφέρει αὐτῷ μόνον, εἰ μὴ καὶ ἀρετῇ διαφέροι, προσέκρουσεν αὐτῷ· ὀργισθεὶς γάρ, οἱ λόγοι σου, φησί *γεροντιῶσι*, καὶ ὅς, σοῦ δέ γε *τυραννιῶσιν*» Τὸ *γεροντιῶσι* καὶ *τυραννιῶσι* κάλλιστα δύναται ν' ἀποδοθῇ διὰ τοῦ *ὄζουσι γήρατος* καὶ *ὄζουσι τυραννίδος*. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ φέρεται καὶ τὸ ῥῆμα *γεροντίζω* παρὰ τῷ Τραλλιανῷ. Πρβ. Εὔβουλον παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 28 Ϛ' «ἢ Λέσβιον *γέροντα* νεκταροσταγῆ» καὶ Λόγγ. Ποιμεν. Γ', 16 «οἴνου *γέροντος*». Ὅμοιον τῷ *γεροντίζω* ὑπάρχει τὸ *γυναικίζω* (γυναικίζομαι τὰς ὄψεις Herw.), *ἀνθρωπίζω*.

Ἐκ τοῦ *ψύλλα* παρήχθη τὸ *ψυλλίζω* καὶ ἐκ τοῦ *φθείρ* τὸ *φθειρίζομαι* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ συλλαμβάνω ἢ συλλέγω τὰς ψύλλας ἢ τοὺς φθεῖρας. Τούτοις ὅμοια ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα, οἷον *καρπίζω ὀπωρίζω* καὶ *βοτανίζω*

---

* Τὸ παππαδίζω εὕρηται καὶ ἐνεργητικῶς ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *δέρω* (Ἴδε Χατζιδάκιν ἐν *Ἀθην.* Τόμ. ΚΘ', σελ. 193).

καὶ *βαλανίζω* («ἄλλην δρῦν *βαλάνιζε*»), *συκάζω*, *ἐρινάζω** καὶ *ποάζω*, *λαχανίζομαι***, *φρυγανίζομαι*, *ξυλίζομαι*, *οἰνίζομαι* (λωτίζομαι) καὶ *ἀργυρίζομαι*, *ἰχθυάζομαι* (=ἰχθυάω).

Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ φέρεται καὶ τὸ ἐνεργητικὸν *φθειρίζω* «φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου, ὥσπερ *φθειρίζει* ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ» (Ἱερεμ. Ν΄, 12). Καὶ ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ἰδιωτῶν λέγεται τὸ *ψυλλίζω* καὶ τὸ *ψειρίζω -ομαι*, ἐφ' ἧς ἐννοίας καὶ τὸ ἀρχαῖον *ψυλλίζω* καὶ *φθειρίζομαι*. Πρβ. *βοτανίζω* (=συλλέγω βότανα), *σελινίζω* (=συλλέγω σέλινα) «τὰ σέλινα *σελίνιζα*, τὰ πράσα πρασολόγουν» (Recueil de Chans. Popul. Grecques E. Legrand σελ. 312, 92). Τῷ δὲ *πρασολογῶ* ὅμοια ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγα ἐν τῷ δημώδει λόγῳ, οἷον *ῥαγολογῶ*, *σταχολογῶ*, *κορφολογῶ*, *βλαστολογῶ*, *χορτολογῶ*, *ἀνθολογῶ*, *κρυολογῶ* (=μαζώνω κρύο), *φυλλολογῶ*, κτλ., περὶ ὧν ἀλλαχοῦ (Ἴδε Γ. Χατζιδάκιν ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. ΚΒ΄, σελ. 249 κέ.).

Ἐκ τοῦ *βλέλλα* παρήχθη τὸ *βδελλίζω*, ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ, ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ προσκολλῶ βδέλλας. Πρβ. *σικυάζω*, *συναπίζω*, *βαλανίζω*=παρὰ τοῖς ἰατροῖς ἐμβάλλω εἰς τὴν ἕδραν τινὸς πεσσὸν (ὑποθετόν), κτλ. πρὸς κάθαρσιν. Ὑπὸ τοῦ Ὀρειβασίου ἐλέχθη καὶ τὸ *ξηροβαλανιστέον* Τόμ. Δ΄, σελ. 575 Δαρ.

Ἐξ ὧν ἐγράψαμεν σαφῶς φαίνεται ὅτι πάντα τὰ εἰς ΙΖΩ τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων ζῴων ἢ πτηνῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμετάβατα ὄντα δηλοῦσι μίμησιν, ὁμοιότητα πρὸς τὴν φωνήν, τὸ εἶδος καὶ ἐν γένει ἰδιότητα ἰδιάζουσαν τῷ ὀνόματι, ἐξ οὗ παράγεται τὸ ῥῆμα.

Κατὰ ταῦτα τὸ *κορακίζω* δέον ὑπάρχει νὰ δηλοῖ, ὅμοιός εἰμι κόρακι τὴν χρόαν, τὸ εἶδος, τὴν φωνήν, ἔτι ἁρπάζω δίκην κόρακος, ἁρπακτικός εἰμι, τὸ δὲ *ἐκκορακίζω* ἢ *ἁρπάζω ὡς κόραξ*, ἢ *ἐκφεύγω*, *ἀποδιδράσκω ὡς κόραξ*. (Πρβ. *ἐκπερδικίζω*).

Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου μνημονεύεται τὸ *κορακίζω* (ἐκ τοῦ Ἀμφιλοχίου) ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *μελαίνω*, περὶ οὗ εὐθὺς κατωτέρω θὰ εἴπωμεν.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ *ἐκκορακίζω* δηλοῦμεν ὅτι δυσκολωτάτη ὑπάρχει ἡ ἀποδοχὴ τῆς σημασίας τοῦ δίκην κόρακος ἐξορύττω μάλιστα ἄνευ τῆς προσθήκης τοῦ ἀντικειμένου ὀφθαλμούς, ὄμματα, κτλ. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Θεοφυλάκτου Δ΄, 6, 4 (σελ. 160, 19) «ἐκ δὲ τῆς δυστυχοῦς ἱστορίας γέγονε Ὁρμίσδας ἀπαράγραφος μάρτυς, κληροδοτεῖται τὴν τύφλωσιν, καὶ τοῦτό πως ἦν αὐτῷ τῶν συμφορῶν ἐπιμύθιον. Περόνας γὰρ σιδηρᾶς ἀνθρακεύσαντες καὶ μάλα καρτερῶς ταύτας συνουσιάσαντες τῷ πυρὶ *ἐπὶ τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων* ἐπέβαλλον» ἄγουσιν ἡμᾶς νὰ γράψωμεν *ἐκκορ(ακ)ίζουσι* (*ἐκκορίζοισι*) τ. ἔ. τὰς κόρας ἐκκόπτουσιν, ἐξορύττουσιν ἢ ἐξαιροῦσι καὶ «*ἐκκορίσω* τοὺς ὀφθαλμοὺς» τ. ἔ. ἐξορύξω τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν.

---

* Ἴδε *Ἀθην*. Τόμ. ΛΔ΄, σελ. 83.

** Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσσ. Παρατ.* σελ. κθ΄.

Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται τὸ *ἐκκορίζω* ἐκ τῆς Παλατίνης Ἀνθολογίας Θ΄, 113, ἐφ ἧς ἐννοίας κεῖται τὸ κοινὸν *ξεκορεύζω*, «Οἵ κόρις ἄχρι κόρου κορέσαντό μου· ἀλλ' ἐκορέσθην ἄχρι κόρου καὐτὸς τοὺς κόρις ἐκκορίσας» καὶ ἐκ τοῦ Εὐπόλιδος «κᾆξῆν ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν κύσθον ἐκκορίζειν» (Σχολ. Ἀριστοφ. Εἰρ. στ. 1176). Πρβ. *συκολογῶ, ἰάζω, ἐξονυχίζω, ἐξομματῶ, ἐξαλείφω, ἀποκισσοῦσθαι* (Κουμ.), ἃ διττὴν σημασίαν ἔχουσι. Περὶ τῶν ἐκ τῆς προθέσεως *ἐκ-ἐξ* καὶ *ἀπό* συνθέτων ῥαμάτων ἴδε Γ. Γαρδίκαν ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΚΔ΄, σελ. 91 κἑ.

Ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. ΛΖ΄, σελ. 71 ποιούμενος λόγον ὁ κ. Μενάρδος ἐν παρόδῳ περὶ τοῦ ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τοῦ Θεοφάνους ἀπαντῶντος *ἐκκορακίζω τοὺς ὀφθαλμοὺς* γράφει «Σήμερον λέγεται ἀμεταβάτως *ἐκοράκισε εἰς τὸν βάτον*, καὶ μεταβατικῶς *κοράκα το στὸ καρφί*». Τὸ *κορακίζω - κορακάω* ἐφ' ἧς ἐννοίας κεῖται ἐνταῦθα ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ *κόραξ - κοράκιον - κοράκι*,* ὅπερ σημαίνει πᾶν πρᾶγμα ἀγκιστροειδές, ὡς τὸ ῥάμφος τοῦ κόρακος, τὸ ῥόπτρον, τὸν κρίκον, κτλ. (Ἴδε Λεξ.). Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους σελ. 220, β΄, 15 Did. γράφει «Ὁ ἐπιστάτης ξύλον ἐστὶ κόρακας ἔχον, ἐξ οὗ κρεμῶσι τὰ μαγειρικὰ ἐργαλεῖα». Ὅθεν τὸ μὲν *κοράκα το στὸ καρφί* ἰσοδυναμεῖ τῷ γάντζωσέ το, κρέμασέ το στὸ καρφί, τὸ δὲ *ἐκοράκισεν* εἰς τὸν βάτον τῷ περιεπλέχθη, γαντζώθηκε στὸ βάτο. Ἀλλ' ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐννοήσωμεν πῶς ἡ κατάρα *νὰ κορακίσῃ ἡ πέτσα σου* σημαίνει *νὰ γαντσωθῇ τὸ πετσί σου*, ὡς λέγει ὁ κ. Μενάρδος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Iϛ΄, σελ. 278

Καὶ ἐὰν δέ τις ἐνστὰς θελήσῃ νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τοῦ *ἐκκορακίζω*, ὅτι δῆθεν δηλοῖ *κορακίζων* τ. ἔ. διὰ κόρακος, διὰ κορακίου, ἀγκιστροειδοῦς ὀργάνου, ἐξορύσσω τοὺς ὀφθαλμούς (Πρβ. ἐκραβδίζω τινά = ῥαβδίζων, διὰ ῥάβδων ἐκδιώκω τινά, *ἐκσιφωνίζω*** ὅ,τι τὸ ἁπλοῦν *σιφωνίζω* = σιφωνίζων, διὰ σίφωνος ἐκκενῶ), πάλιν δύσκολον ὑπολαμβάνομεν τὴν ἑρμηνείαν τοῦ *ἐκκορακίζειν* καθ' ἑαυτὸ κειμένου διὰ τοῦ ἐξορύσσειν τοὺς ὀφθαλμούς. Καθ' ἡμᾶς ἀναγκαία ὑπάρχει ἡ προσθήκη τοῦ ἀντικειμένου *ὀφθαλμούς, ὄμματα*. Ἐλέχθη καὶ *ἐκχαρυβδίσαι* ὑπὸ τοῦ Φερεκράτους παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 485 δ΄, ἐφ' ἧς ἐννοίας κεῖται τὸ *λάψαι*, τουτέστιν ἀθρόως *πιεῖν, ἐκπιεῖν*. Ἐλέχθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου «ἐξεχαρυβδαάνθη: ἀνεπόθη», ἀνθ' οὗ ἡμεῖς γράφομεν «*ἐξεχαρυβδ(ίσθη) : α(ὐ)άνθη*, ἀνεπόθη».

Ἐν Κρήτῃ φέρεται τὸ *κορακιάζω*, ὅπερ ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ *κοράκιο*, περὶ οὗ γράφει ὁ Ξανθουδίδης ἐν τῷ Λεξικογραφικῷ Ἀρχείῳ τῆς Μέσης καὶ Νέας Ἑλλην. Γλώσσης Τόμ. Ε΄, σελ. 322 «*κοράκιο* λέγεται εἰς τὰ Σφακιὰ ἀσθένεια προερχομένη ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς δίψης τῶν ζῴων· εἶναι μεμβράνη μαύρη κάτωθι τῆς γλώσσης· *κορακιάζει* δὲ λέγεται, ὅταν πάσχῃ τὸ ζῷον ἐκ ταύτης· ἵνα θεραπευθῇ τοῦ κόπτουν τὴν μεμβράνην αὐτὴν τὸ *ξεκορακιάζουν*». Ἴδε καὶ Χατζιδάκιν ἐν *Ἀθην*. Τόμ. Κϛ΄, *Λεξ. Ἀρχ.* κτλ.

* Ἴδε Κοραῆν ἐν *Ἀτάκτ*. Τόμ. Ε΄, σελ. 118.

** Ἴδε Κοραῆν ἐν *Ἀτάκτ*. Τόμ. Δ΄, σελ. 32.

σελ. 25. Τῷ *κορακίζω* ὅμοια ὑπάρχουσι πλεῖστα, οἷον *μυρμηκιάζω, λειχηνιάζω. ψωριάζω,* κτλ. ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ ἀρχαῖα *μυρμηκιῶ, λειχηνιῶ, ψωριῶ-ψωρῶ,* κτλ. Ἴδε Χατζιδάκιν ἐν *Μεσ. καὶ Νέ. Ἑλλ.* Τόμ. Α΄, σελ. 277.

Ὁ Βίος ἐν Χιακοῖς Γλωσσικοῖς σελ. 48 λέγει ὅτι τὸ «*ξεκορακιάζω τῆς πείνας* σημαίνει ὑπερβολικὰ πεινῶ, διότι οἱ κόρακες θεωροῦνται πειναλέα πτηνά», ὅστις λόγος οὐχὶ αἱρῶν ἡμῖν φαίνεται. Ἴσως οἱ χοῖροι πάσχοντες τὸ πάθημα τοῦ κόρακος δὲν δύνανται νὰ φάγωσιν, ἀλλ' εὐθὺς ὡς ξεκορακιάσουν αὐτούς, τότε θὰ τρώγωσιν ἀπλήστως, καὶ ἐντεῦθεν εἰκάζομεν ὅτι τὸ *ξεκορακιάζω τῆς πείνας* λέγεται ἐπὶ τοῦ βουλιμιῶντος.

Ἐὰν ὁ *κόραξ* ὡς ἀσθένεια τῶν χοίρων ὑπῆρχε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, κάλλιστ' ἠδύνατο νὰ λεχθῇ ὑπ' αὐτῶν· *ἐκκορακίζω* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *ἐξαιρῶ τὸν κόρακα.* Πρβ. *ἐκγιγαρτίζειν, ἐξοστεΐζειν, ἐκκοκκίζειν, ἐξιονθίζειν, ἐξονυχίζειν, ἐξοδοντίζειν, ἐξεντερίζειν, ἐκκαυλίζειν, ἐκβολβίζειν, ἐκμυελίζειν, ἐκπυρηνίζειν, ἐκσαρκίζειν, ἐξορρίζειν, ἐξυλίζειν, ἐκποκίζειν, ἐξαιματίζειν, ἐξυμενίζειν, ἐξινίζειν,* οὐχὶ *ἐξινιάζειν,* περὶ ὧν δύναταί τις νὰ διεξέλθῃ τὰ ὑφ' ἡμῶν διειλημμένα ἐν τῇ Τεσσαρακονταετηρίδι τῆς Καθηγεσίας Κων. Κόντου σελ. 363 (1909). Ἴδε καὶ Herwerden ἐν *Lex. Graec. Suppl. et Dialect.* σελ. 520 καὶ σελ. 1635 καὶ Γ. Γαρδίκαν ἐν *Ἀθην.* Τόμ. ΚΔ΄, σελ. 127 κἑ. Περὶ τῶν νεωτέρων *ξαιθερίζω, ξαιματίζω,* κτλ. (Ἴδε Χατζιδάκιν ἐν Ἀθηνᾷ ΚϚ΄, Παράρτ. σελ. 21 κἑ). Τὸ δὲ *ἐξομματίζω* εἶναι νεώτερος τῶν λογίων σχηματισμός, δι' οὗ ἀπέδωκαν τὸ δημῶδες *ξεμματίζω* (Ἴδε Θησ. Στεφ. Τόμ. Γ΄, σελ. 1326 Α΄). Ὑπὸ τοῦ Διοσκουρίδου ἐλέχθη καὶ *ἐξουρισμός* (Γ΄, 292, 23) ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐξέλκυσις οὔρων. Διὰ τοῦ *ἐκκορακίζω* ἠδύνατο νὰ δηλωθῇ καὶ τὸ ἐξελαύνω, ἐκδιώκω τοὺς κόρακας. Πρβ. τὸ νεώτερον (ἐν Χίῳ) *ξεμυάζω.*

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ Διοσκουρίδης εἶπεν «*ὑπερτραγίζουσα τῇ ὀσμῇ*» (Τόμ. Α΄, σελ. 12, 3 Wellm.). Οὐχὶ ἀπὸ σκοποῦ κρίνομεν νὰ δηλώσωμεν ὅτι ὁ Διοσκουρίδης φιληδεῖ τοῖς ἐκ τῶν ἐπιθέτων ἢ ὀνομάτων ῥήμασι εἰς ΙΖΩ, δηλωτικοῖς ὀσμῆς, χρόας ἢ γεύσεως, κτλ. ἐμφεροῦς πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν ἢ τὸ ἐπίθετον, ἐξ οὗ παρήχθη τὸ ῥῆμα, οἷον *κυπερίζει—κυπερίζουσα* ἐν τῇ ὀσμῇ, κατὰ τὴν εὐωδίαν (Α΄, 11, 13. 21), *ἀρωματίζουσαν, οἰνίζουσαν* τῇ ὀσμῇ (Α΄, 17, 12), *ναρδίζουσα* τῇ ὀσμῇ, (Α΄, 16, 4), *ῥοδίζουσα* τῇ ὀσμῇ, *ῥοδίζουσαν* τῇ εὐωδίᾳ (Α΄, 17, 15 καὶ 23, 1), *καστορίζοντες - καστορίζον* τῇ ὀσμῇ (Α΄, 124, 9. Β΄, 101, 3), *πρασίζουσαν* ἐν τῇ ὀσμῇ (Α΄, 18, 9), ἡ ὀσμὴ *πηγανίζουσα* (Α΄, 18, 22), *κασσίζον* τῇ ὀσμῇ (Α΄, 19, 12), *ὀριγανίζειν* τῇ ὀσμῇ (Α΄, 21, 1), τῇ ὀσμῇ *σκορδίζοντα* (Β΄, 122, 8), *σαμψουχίζων* τῇ ὀσμῇ (Β΄, 50, 7), *ἀσφαλτίζοντα* ἐν τῇ ὀσμῇ (Γ΄, 96, 1), *ναρδίζον* τῇ γεύσει (Α΄, 16, 20), *πεπερίζον - πεπερίζοντα* τῇ γεύσει (Α΄, 25, 16. 226, 9), *πικρίζων* ἐν τῇ γεύσει, *πικρίζον* τῇ γεύσει (Α΄, 26, 17. Β΄, 147, 13), *ἀρωματίζοντα - ἀρωματίζον* τῇ γεύσει (Α΄, 26, 12. Β΄, 77, 10. 78, 9), *ὀριγανίζον* τῇ γεύσει (Α΄, 73, 9), *βορβορίζουσαν* ἐν τῇ γεύσει (Γ΄, 42, 4), τὸ τῇ γεύσει ἔγχαλκον, *ἰίζον* (Γ΄, 73. 16) ἐκ τοῦ *ἰός, χρυσίζον* τῇ χροᾳ (Α΄, 20,

21, 109, 6. Γ΄, 74, 2), *ὑαλίζουσα* τῷ χρώματι (Α΄, 68, 4. Γ΄, 55, 12), *κροκίζων* χρώματι, *παρακροκίζων τῇ χρόᾳ - κροκίζον τῇ χρόᾳ* (Α΄, 231, 3. 234, 2. 248, 13. Β΄, 53, 1. Γ΄, 95, 10. 82, 12), *ὑπομηλίζοντα* τῇ χρόᾳ (Β΄ 79, 5), *πρασίζων* τῷ χρώματι, τῇ χρόᾳ *πρασίζουσαν* (Α΄, 103, 14. Γ΄, 63, 1), χρόαν δὲ *ἰίζουσαν* (Γ΄, 42, 4), *λαμπυρίζον* τῇ χρόᾳ (Γ΄, 77, 14), *κινναβαρίζουσαν* τὴν χρόαν (Γ΄, 75, 1), *τὸ κροκίζον* τῇ χρόᾳ (Γ΄, 82, 12), τὴν χρόαν *κυανίζων* (Γ΄, 96, 14), ἡ τῇ χρόᾳ *σποδίζουσα* (Γ΄, 103, 10), *ὑποσποδίσῃ* τῇ χρόᾳ (Γ΄, 52, 14), *κομμίζουσα* τῇ ὄψει καὶ τῇ δυνάμει (Α΄, 57, 18), ἐν τῇ τρίψει *κινναβαρίζον* (Γ΄, 45, 4), *κινναμωμίζον* τῷ τύπῳ τοῦ θαμνίσκου (Γ΄, 90, 14), *ἀερίζοντι* τῷ ἀτμῷ (Α΄, 64, 1), *λιβανωτίζων* τοῖς χόνδροις (Β΄ 101, 2).

Ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Διοσκουρίδου καὶ χωρὶς τοῦ διορισμοῦ χρόᾳ, γεύσει, ὀσμῇ, ὄψει, οἷον *κοραλλίζουσαν* (Α΄, 17, 9), *τεφρίζον* (Α΄, 18, 18), *πορφυρίζων - πορφυρίζοντα - πορφυρίζον - ὑποπορφυρίζοντι* (Α΄, 26, 17. 228, 10. Β΄, 48 13. 270, 10. 277, 10. Α΄, 95, 3), *μελανίζων ὑπομελανίζει* (Α΄, 27, 8, 99, 1, Γ΄, 25, 11. 40, 15), *σμυρνίζον* (Α΄, 59. 20. Β΄, 94, 13), *ὑελίζον* (Α΄, 93, 20), *χρυσίζον - χρυσίζοντος* (Β΄, 146, 6. Γ΄, 71, 2. 229, 3), *μηλίζουσι - μηλίζοντα - μηλίζουσαν* (Α΄, 212, 2. 224 2. Γ΄, 39, 19), *γαλακτίζοντα - γαλακτίζοντι* (Α΄, 212, 15. Γ΄, 170, 7), *κυανίζοντα - κυανίζουσα* (Α΄, 5, 17. 224, 6. 253, 8. Β΄, 11, 1. Γ΄, 37, 1), *κροκίζει - κροκίζων - κροκίζοντα* (Α΄, 245, 12. 246, 3. Β΄, 62, 3. 11. 102, 14), *πρασίζων - πρασίζον - πρασίζει* (Β΄, 94, 14. 295, 11. 303, 5), *ἰασπίζων* (Γ΄, 98, 15), *ὀμφακίζον* (Α΄, 225, 3), *ἡπατίζον - ἡπατίζουσα* (Β΄, 28, 13, Γ΄, 67, 1), *σανδαρακίζον* (Γ΄, 74, 9), *σμαραγδίζων* (Γ΄, 100, 11), *τερεβινθίζων* (Γ΄, 100, 15), *ἀρωματίζον - ἀρωματίζοντα - ἀρωματίζουσαι* (Α΄, 225, 2. 13, 12. Β΄, 7, 16. 62, 8), *ὑφαλμυρίζον - ὑφαλμυρίζων* (Α΄, 19, 1, Γ΄, 88, 15), *ῥητινίζων* (Β΄, 86, 5), *τηλίζων* (Β΄, 53, 2), *ὀξίζει - ὀξιζούσης - παροξίζων*, κτλ. (Α΄, 105, 18. 108, 5. Γ΄, 10, 9. 23, 24. 24, 9 24, 14, 49, 12), *δενδρίζον* (Γ΄, 91, 15).

Εἶπεν ὁ Διοσκουρίδης «ὅταν τῇ χρόᾳ *ἔνσποδον* ὑπάρχῃ» (Γ΄, 62, 13) ἀντὶ τοῦ *σποδίζῃ* καὶ «ἕως ἂν τὴν χρόαν *ἐοικὸς σανδαράκῃ* γένηται» ἀντὶ τοῦ *σανδαρακίσῃ*, καὶ *ἡπατοειδὴς* τῷ χρώματι (Γ΄, 57, 1) ἀντὶ τοῦ *ἡπατίζουσα*, καὶ *χαλκοφανῆ* (Γ΄, 39, 19) ἀντὶ τοῦ *χαλκίζοντα*, ἔτι *ῥητίνης* ὄζον (Α΄, 162, 9. Β΄, 161, 9) ἀντὶ τοῦ ῥητινίζον τῇ ὀσμῇ ἢ ἁπλῶς *ῥητινίζον*, ὄζον *σμύρνης* (Β΄, 79, 7) ἀντὶ τοῦ *σμυρνίζον*, τῇ γεύσει *ἔγχαλκον* (Γ΄, 73, 16) ἀντὶ τοῦ τῇ γεύσει *χαλκίζον*, ὄζουσι *πίσσης* (Α΄, 73, 1) ἀντὶ τοῦ *πισσίζουσι* τῇ ὀσμῇ, κτλ.

Φέρονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ ἄλλα εἰς ΙΖΩ ῥήματα δηλοῦντα ὁμοιότητα πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν ἢ τὸ ἐπίθετον, ἐξ οὗ παρήχθη τὸ ῥῆμα, οἷον

ἀργυρίζω: ἔχω τὸ χρῶμα ἀργύρου, οἷον «θρὶξ *ἀργυρίζουσα*» (Εὐστάθ. Μικρ. Συγγρ. σελ. 309, 36.). Φέρεται καὶ ῥῆμα *ὑπαργυρίζω*.

χαλκίζω: ἔχω τὸ χρῶμα χαλκοῦ, ἢ ἔχω ἦχον ὅμοιον χαλκῷ. Φιλούμ.

σελ. 35, 11 Welm. «οὗτοι δὲ χρώματι οἱ μὲν εἰσι *χαλκίζοντες*, οἱ δὲ μελανίζοντες». Πολυδ. Ὀνομαστ. Β΄, 117 «φωνὴ *χαλκίζουσα*».

σιδηρίζω: μετέχω σιδήρου ποιότητος «λουτρὰ *σιδηρίζοντα*» (Ἴδε Θησ. Στεφ. λ. *σιδηρίζω*).

μαρμαρίζω: λάμπω ὡς μάρμαρον (Ἴδε Λεξ.).

κυαμίζω: Λέγεται ἐπὶ τῶν ἡβασκουσῶν, ὅταν ἄρχηται μελαινομένη ἡ θηλή, τὸ ἄκρον τοῦ μαστοῦ, ὥσπερ κύαμος. Ὁ Εὐστάθιος γράφει ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 749, 21 «καὶ ἡ θηλή, τὸ ἄκρον τοῦ μαστοῦ, οὗ φασὶν ἡ πρώτη ἐν τῷ ἡβάσκειν αὔξησις κύαμος λέγεται». Λέγει δὲ ὁ Πολυδεύκης ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ Βιβλ. Β΄, 18 «Ἀριστοφάνης δὲ καὶ *κυαμίζειν* ἔφη τὰς ἀκμαζούσας·

ἄλλαι δὲ *κυαμίζουσιν* αὐτῶν, εἰσὶ δὲ
ἤδη πρὸς ἄνδρας ἐκπετήσιμοι σχεδόν.

Πρβ. καὶ § 163 «ὁ δὲ περὶ τῇ θηλῇ κύκλος φῶς, ἡ δὲ πρώτη τοῦ γάλακτος ὑπ' αὐτῷ πῆξις κύαμος».

λαχανίζω: ἔχω χρῶμα ὅμοιον λαχάνῳ. Παρὰ Γαληνῷ Τόμ. ΙΖ΄, α΄, σελ. 343 φέρεται «πολλοῦ γοῦν αἵματος ῥυέντος τὸ τοῦ σώματος ἀκμαῖον χρῶμα ἀπανθεῖ καὶ χλοιοῦται, ὡσεὶ καὶ χλωραίνεται, ὅπερ χλωράζεσθαι ἢ *λαχανίζεσθαι* λέγεται», ἀνθ' οὗ ὁ Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Ζ΄, σελ. 500 ἔγραψε *λαχανίζειν*.

πισσίζω: ὄζω ὡς πίσσα. Σχολ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 190 «ὄζουσι πίττης: Κοινὸν ἐπὶ οἴνου καὶ νέως τὸ πίσσης ὄζειν· ἔστι γὰρ *πισσίζων* οἶνος».

θυμίζω: ἔχω γεῦσιν θύμου. Ὀρειβάσ. σελ. 157 Matth.

θαλασσίζω: ἔχω γεῦσιν θαλασσίου ὕδατος (Ἴδε Θησ. Στεφ. λ. θαλασσίζω).

ἐλαΐζω: ὅμοιός εἰμι τὴν χροιὰν ἐλαίᾳ. Ἡσύχ. «*ἐλαΐζων*: ἐλαιόχρους». Ἐν τοῖς Λεξικοῖς μνημονεύεται καὶ ὁ τύπος *ἐλαιάζω* ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας.

Ὅμοιον τῷ *ἐλαιάζω* ὑπάρχει τὸ *χλοάζω* ἐκ τοῦ *χλόη*, τὸ *ἰάζω* ἐκ τοῦ ἴον (τὸ *ἰίζω*: ἔχω χρῶμα ἢ γεῦσιν ἴου, ὡς εἴδομεν), τὸ *κιρράζω* ἐκ τοῦ *κιρρός*. Ὑπὸ τοῦ Πορφυρογεννήτου π. τ. Βασ. Τάξ. σελ. 469, 9 ἐλέχθη «ἄσπρα καὶ *ἰαστά*» καὶ «ὀλόβηρα *ἰαστά*» ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *ἰόχροα*.

κρυσταλλίζω: ὅμοιός εἰμι κρυστάλλῳ. Ἀποκάλ. ΚΑ΄, 11.

στακτίζω: ὅμοιός εἰμι στακτῇ=τέφρᾳ.

νησίζω: ὅμοιός εἰμι νήσῳ. Πολλάκις παρὰ Στράβωνι σελ. 78, 7. 319, 27 964, 26. 1100, 91. 1033, 8. Mein. Ἀλλ' ἐν σελ. 77, 9 εἶναι γεγραμμένον *νησιάζοντα*, ἀνθ' οὗ γραπτέον *νησίζοντα*.

χερσονησίζω. Πολλάκις παρὰ Στράβωνι σελ. 306, 9. 352, 6. 381, 3, 446, 12. 462, 2. 559, 4. 689, 31. 883, 5. 878, 17. 1048, 29. Mein. Ἀλλὰ σελ. 172, 31 *χερσονησιάζουσα*, ἀνθ' οὗ γραπτέον *χερσονησίζουσα* (Ἴδε Θησ. Στεφάνου λ. *χερσονησίζω*).

γαμματίζω. Ὅμοιός εἰμι τῷ γράμματι Γάμμα. Κωδῖν. Κοροπ. σελ. 27, 17 «τὸ δικανίκιον αὐτοῦ ἀργυροῦν, χρυσοχοϊκόν, *γαμματίζον* ἄνωθεν»*. Τὸ *ἰωτίζω*-

* Ἴδε καὶ Ἀμάντον ἐν τῇ Ἐπετηρ. τῆς Ἑταιρ. Βυζαντινῶν Σπουδῶν Τόμ. Β΄, σελ. 279.

ἰωτίζομαι δηλοῖ ὅ,τι τὸ ἰωτογραφῶ - ἰωτογραφοῦμαι, ὡς τὸ *σιγματίζω - σιγματίζομαι,* τὸ διὰ τοῦ σῖγμα γράφω καὶ γράφομαι, τὸ δὲ *ῥωτακίζειν* δηλοῖ τῷ ρ στοιχείῳ συνεχῶς χρῆσθαι (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Ι´, σελ. 530, 531, 533).

ὑδραργυρίζω: Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Η´, σελ 37 C λέγεται «Ὑδραργυρίζω, Colorem argenti vivi habeo. Tzetz. Hist. 8, 450. ELBERLING. II. Pseudosynes. De arte magna ap. Fabric. Bibl. Gr. vol. 8, p. 248, 15: Τὰ μὲν δύο CC ὑδραργυρίζοντα, Duos Mercurios in argentum vivum redactos HASE.». Τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῷ Κωνσταντινιδείῳ Λεξικῷ.

Ἀλλὰ παρὰ τῷ Τζέτζῃ Ἱστορ. Χιλ. Η´, 450 λέγεται περὶ τοῦ Αὐτολύκου «ὑπερυδραργυρίζειν τε καὶ πάντα νικᾶν κλέπτην». Πρβ. Ζ´, 610 «καὶ ὑδραργύρου (γρ. Ὑδραργύρου) γάρ εἰσι κλεπτότεροι τοῦ κλέπτου». Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Η´, σελ. 251 ὀρθῶς τὸ Ὑπερυδραργυρίζω τοῦ Τζέτζου ὁ G. Dindorf ἑρμηνεύει Hydrargyrum supero παρατιθεὶς πρὸς κατανόησιν ὅ,τι αὐτὸς ὁ Τζέτζης διδάσκει ἐν Ὀξον Ἀνεκδότοις τοῦ Cramer Τόμ.Γ´, σελ. 371, 17 «Νικᾶν καὶ τὸν Ὑδράργυρον, ὃς κλέπτης ἦν ἐν χρόνοις Τζέτζου τοῦ συγγραφέως». Παρασημειωτέον δ' ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἀντὶ τοῦ *κλεπτότεροι* ἔλεγον *κλεπτίστεροι.*

φοινικίζω: ἔχω χρῶμα φοινικοῦν.

γλαυκίζω: ἔχω χρῶμα γλαυκόν.

χλωρίζω: ἔχω χρῶμα χλωρόν. Φέρεται καὶ τὸ *ὑποχλωρίζω.* Παρὰ τῷ Γαληνῷ Τόμ. ΙΖ´, α´, σελ. 343 ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας μνημονεύεται τὸ *χλωράζεσθαι, χλωραίνεσθαι, χλοιοῦσθαι,* λαχανίζεσθαι (Κόντος ὀρθῶς *λαχανίζειν).* Πρβ. *ὑποπελιάζω.* Λέγεται ἔτι καὶ *χλωριῶ.*

Καὶ πάντα ταῦτα, παρατηροῦμεν, ἀμεταβάτως κεῖνται, ἀλλ' ἔνια τούτων διττὴν διάθεσιν ἔχουσιν, οἷον

ῥοδίζω: ὅμοιός εἰμι τὴν χρόαν ῥόδῳ, ἀλλὰ καὶ ποιῶ τι εὐῶδες διὰ ῥόδων. Θεόφρ. περὶ Ὀσμῶν 47.

σποδίζω: ὅμοιός εἰμι σποδῷ, ἀλλὰ καὶ κατακαίω μέχρι τέφρας. Πλάτ. Πολιτ. 372 C. Ἀριστοφ. Σφ. 329.

σμυρνίζω: ὅμοιός εἰμι σμύρνῃ, ἀλλὰ καὶ παρασκευάζω διὰ σμύρνης «οἶνος *ἐσμυρνισμένος*».

ἀνθρακίζω: ὀπτῶ ἐπὶ ἄνθρακος, ἀλλὰ καὶ ὅμοιός εἰμι τῷ πολυτίμῳ λίθῳ ἄνθρακι. Ἐν Πόντῳ νῦν *ἀνθρακίζω* ἐπὶ τοῦ γίνομαι διάπυρος ὡς πεπυρακτωμένος ἄνθραξ (Βαλαβάν.).

Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ τὸ *κορακίζω* δύναται νὰ σημαίνῃ ὅμοιός εἰμι κόρακι τὴν χρόαν (εἶμαι μαῦρος σὰν κόρακας) καὶ ποιῶ τι μέλαν ὡς τὸ χρῶμα τοῦ κόρακος, ἐφ' ἧς ἐννοίας ἀπαντᾷ, ὡς εἴπομεν, παρὰ τῷ Ἀμφιλοχίῳ. Τῇ χρήσει δὲ ταύτῃ, τοῦ λαμβάνειν ἐνεργητικῶς τὰ ἀμετάβατα, ἀσμενίζουσιν οἱ μεταγενέστεροι (Ἴδε Γ. Χατζιδάκιν ἐν *Μεσ. καὶ Νέ. Ἑλλην.* Τόμ. Α´, σελ. 441 κἑ.). Καὶ νῦν δ' ἐν τῇ Χαλκιδικῇ, ὥς μοι ἀνεκοίνωσεν ὁ

φοιτητὴς Καλογερᾶς, λέγεται τὸ *κορακίζω* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κάμνω τι μαῦρον σὰν τὸν κόρακα, ἐν δὲ τῷ Δρυμῷ τὸ *κορακιάζω* ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ γίνομαι μέλας ὡς κόραξ.

Λέγεται δὲ καὶ ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

ῥοδίζω: ὅμοιός εἰμι ῥόδῳ, οἷον ῥοδίζουν τὰ ψωμιὰ (Πρβ. Ξενοφάν. 1, 9 «πάρκειντιι δ' ἄρτοι ξανθοί»), «νά το ἀφήσῃς 'ς τὴ φωτιὰ ὅσο νὰ *ῥοδίσῃ*», *ῥοδίζει ἡ ἀνατολή*, «ἐρρόδισε γὴ ἀνατολὴ καὶ ξημερώνει ἡ δύσι, Γλυκοχαράζουν τὰ βουνὰ κι' ὁ αὐγερινὸς τραυιέται» (Ἐκλογ. Πολίτ. σελ. 119, 84, 1). Πρβ. τὸν Ὁμηρικὸν στίχον «ἦμος δ'ἠριγένεια φάνη *ῥοδοδάκτυλος ἠώς*». Τὸ *ῥοδοδάκτυλος* ἐλέχθη καὶ ἐπὶ τῆς σελήνης «νῦν δὲ Λύδαισιν ἐνπρέπεται γυναίκεσσιν, ὥς ποτ' ἀελίω δύντος ἀ Fροδοδάκτυλος μήνα πάντα περρέχοισ' ἄστρα, φάος δ' ἐπίσχει θάλασσαν ἐπ' ἀλμύραν ἴσως καὶ πολυανθέμοις ἀρούραις» (Σαπφ. Λυρικ. Ἀνθολ. Τόμ. Α΄, σελ. 371, 98, 8 Diehl.).

κυδωνίζω: ἔχω τὸ χρῶμα τοῦ κυδωνίου, οἷον *ὁ ἥλιος κυδωνίζει, ὁ ἥλιος ἐκυδώνισε* ἐπὶ τοῦ δυομένου ἡλίου ἐν Κέῳ. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ φέρεται «ὡς *κυδωνιῶντες οἱ μαστοὶ* τὴν ἀμπεχόνην ἐξωθοῦσι βιαίως», ἔνθα τὸ *μαστοὶ κυδωνιῶντες* εἶναι οἱ ἐμφερεῖς κυδωνίοις μήλοις (Ἴδε Blaydes ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἀριστοφάνους Ἀχαρνέων σελ. 444). Νῦν ὁ λαὸς ἀντὶ τοῦ *κυδώνια* ἐπὶ τῶν μαστῶν λέγει *λεμόνια* «δύο βυζάκια σὰν *λεμόνια*», «νὰ πιάσῃς δύο μικρὰ μικρὰ βυζιὰ ἴσια μὲ δύο *λεμόνια*», «κάτασπρο λαιμό, βυζιὰ σὰν τὰ *λεμόνια*» (Τραγούδ. Ῥωμ. Passow σελ. 434, 577 α, 9 καὶ σελ. 446, 597, 6)· ἔτι *μῆλα* καὶ *χρυσόμηλα* «'ς τἄλλο τὸ στριφογύρισμα ἔσπασε τὸ λουρί της φανῆκαν τὰ *χρυσόμηλα*, τὰ λινοσκεπασμένα» καὶ «Σ' ἴντα περβόλι θὰ βρεθοῦν δύο μῆλα ταιριασμένα Σὰν τὰ βυζάκια σου τὰ δύο, τὰ μοσκομυρισμένα;» (Πολίτ. Ἐκλ. 72, 9 καὶ Κριάρ. Συλλ. Κρητ. Δημ. Ἀσμ. σελ. 469). Πρβ. Ἀριστοφ. Λυσ. 155 «ὁ γῶν Μενέλαος τᾶς Ἑλένας τὰ *μᾶλά πα* γυμνᾶς παραFιδὼν ἐξέβαλ', οἰῶ, τὸ ξίφος» καὶ Ἐκκλ. 903.

πιπερίζω: ἔχω ὀσμὴν (;) οἵαν τὸ *πέπερι* «Ἡ ἀγάπη ἀνάθεμά την, 'ς τὴν ἀρχὴν εἶναι γλυκειά, Καὶ 'ς τὴ μέση *πεπερίζει* καὶ 'ς τὸ τέλος εἶναι πικριά» (Τραγούδ. Ῥωμ. Passow σελ. 518, 369). Λέγεται καὶ *ἁλμυρίζω*, οἷον *ἁλμυρίζει* τὸ φαγεῖ, τ. ἔ. ἔχει ὑφάλμυρον γεῦσιν.

μυρίζω: ἔχω ὀσμὴν μύρου, ἢ ἁπλῶς ἔχω ὀσμὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην.

γυαλίζω: ὅ,τι τὸ ἀρχαῖον *ὑαλίζω* τ. ἔ. λάμπω ὡς ὕαλος.

κολοκυθίζω: Οὐδαμῶς σημαίνει τὸ ὅμοιός εἰμι κολοκύνθῃ, ὅπερ κοινῶς περιφραστικῶς δηλοῦται, οἷον τὸ κεφάλι του *εἶναι σὰν κολοκύθι*, ἀλλὰ *λέγω κολοκύθια*. Ἐπὶ παραδείγματος *τί κολοκυθίζεις; = Τί λέγεις κολοκύθια;* Τί ματαιολογεῖς, τί ἀνοηταίνεις; Οὕτω λέγεται καὶ «*τί κερασίζεις;*» (Ἴδε Ἀναγνωστόπουλον ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. Λϛ΄, σελ. 51). Τούτοις ὅμοιον ὑπάρχει τὸ Ἀριστοφάνειον *καρδαμίζω* Θεσμοφ. 617. Α. Νὴ Δί', ὦ μέλεε, στραγγουριῶ γάρ· ἐχθὲς ἔφαγον κάρδαμα. Β. «τί *καρδαμίζεις!*». Πρβ. *πατερίζειν, παππίζειν, ἀδελφίζειν, θυγατρίζειν, ἀμφιανακτίζειν, τίζειν, ἀλλαλλίζειν, αἰκάζειν* (Herw.), *ταταλίζειν, ταλαιπωρίζειν* (Herw. L. S. D. σελ. 1431), *κακοδαιμο-*

νίζειν, ἀγαθίζειν, ὀλβίζειν, μακαρίζειν, εὐδαιμονίζειν, πολυτιμητίζειν (Ἴδε Cobet ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ σελ. 270 καὶ Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Θεσμοφοριαζουσῶν σελ. 103).

Ἐξ ἐπιθέτων εἰς ΙΖΩ λήγοντα ἔχομεν οὐκ ὀλίγα, οἷον *κοκκινίζω* ἐκ τοῦ *κόκκινος, κιτρινίζω - πρασινοκιτρινίζω* ἐκ τοῦ *κίτρινος* καὶ *πρασινοκίτρινος, πρασινίζω - μαυροπρασινίζω* ἐκ τοῦ *πράσινος* καὶ *μαυροπράσινος, ῥοδοκοκκινίζω* ἐκ τοῦ *ῥοδοκόκκινος, ἀσπρίζω* ἐκ τοῦ *ἄσπρος, μαυρίζω* ἐκ τοῦ *μαῦρος*. Ἐλέχθη καὶ *λαιομαυρίζω* ἐκ τοῦ *λαιόμαυρος* «Τ' ἀμμάθια σού νε *λαιόμαυρα* καὶ μέσα *λαιομαυρίζουν* καὶ μέσα 'ς τὸ *λαιομαύρισμα* κοπέλλες κανακίζουν» (Κρητ. Δημ. Ἆσμ. Κριάρ. σελ. 434). Οὐκ ἀγνοητέον δ' ὅτι τὸ *κοκκινίζω*, τὸ *πρασινίζω* καὶ τὸ *κιτρινίζω* φέρονται καὶ ἐν τῷ ἐσχάτως μεταγενεστέρῳ ἑλληνισμῷ. Ἐλέχθη δὲ καὶ *κροκινίζω* ὑπὸ Θεοφυλάκτου τοῦ Σιμοκάττου Ἱστορ. σελ. 179, Β «τὴν ἡμέραν ὁρᾷς ῥοδοειδῆ καὶ *κροκινίζουσαν* = *κροκίζουσαν*, ὃ καὶ προκρίνουσί τινες». Πρβ. τὸ Ὁμ. *κροκόπεπλος ἠώς*.

Ἐν τῇ Ποιμενικῇ Κωμῳδίᾳ, ἥτις φέρει τὸ ὄνομα Γύπαρις, λέγεται «καὶ ὁλημερνὶς κτενίζου Τὴν κεφαλὴ καὶ μὲ τσ' ἀθοῦσ τὴν ὀμορφοστολίζου, Καὶ *ζεφυρίζου* τὰ μαλλιά, καὶ δακτυλιδωμένα τὰ κάνου καὶ ἀπομένουσι μὲ τέχνη συνθεμένα Τριγύρου τοῦ κουτέλου τους» (Σάθ. Κρητ. Θέατρ. σελ. 200, 409). Δὲν εἶναι ἀπίθανον ὅτι ἀντὶ τοῦ *ζεφυρίζου* πρέπει νὰ γραφῇ *ζαφουρίζου*, τ. ἔ. ἀλείφουσι μὲ ζαφουράν. Πρβ. *ῥοδίζω, σμυρνίζω*, κτλ. σελ. 103. Εἶναι δὲ ἡ *ζαφουρά* ὁ ἀρχαῖος *κρόκος*, ἐξ οὗ τὸ ῥῆμα *κροκίζω*, ὅπερ δηλοῖ ὅμοιός εἰμι τὴν χρόαν κρόκῳ.

Ἐκ κυρίων ὀνομάτων καὶ ἐθνικῶν εἰς ΙΖΩ ῥήματα ὑπάρχουσι πάμπολλα δηλοῦντα μίμησιν ἠθῶν, τρόπων, φωνῆς ἢ γλώσσης, φρονημάτων, κτλ., οἷον *φιλιππίζω, δημοσθενίζω, εὐριπιδίζω, ἡρακλειτίζω, ἀριστοτελίζω, πλατωνίζω, φιλωνίζω, σιμωνίζω, βακίζω, πυθαγορίζω, σικελίζω, σινωπίζω, καρίζω, καππαδοκίζω, τυρρηνίζω, χαλκιδίζω, ἑλληνίζω, ἀττικίζω, δωρίζω, ἀργολίζω, ἀμυκλαΐζειν, περσίζω, σκυθίζω, μηδίζω, συρίζω, λυδίζω, φρυγίζω, ἀραβίζω, κρητίζω, κιλικίζω, μεγαρίζω*, κτλ., ἐξ ὧν ἔχομεν καὶ ἐπιρρήματα εἰς -στί, οἷον *περσιστί, σκυθιστί, συριστί, λυδιστί, φρυγιστί, πελοποννησιστί*, κτλ. (Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. Β', σελ. 472). Πάντα ταῦτα ἀμεταβάτως κεῖνται πλὴν τοῦ *ἑλληνίζω*, ὅπερ λαμβάνεται ἐνεργητικῶς παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις (Ἴδε Κόντον ἐν Ἀθηνᾷ Τόμ. Θ', σελ. 335).

Ὑπὸ τοῦ Κρατίνου ἐπλάσθη τὸ *εὐριπιδαριστοφανίζω*, δηλοῦν σκώπτω τὸν Εὐριπίδην ὡς ὁ Ἀριστοφάνης.

κτηματωνεῖν — κτηματωνεῖσθαι

Ἐν τῇ Συναγωγῇ Ἀθησαυρίστων Λέξεων τοῦ Κουμανούδου σελ. 197 φέρεται «*κτηματωνεῖσθαι*· ὠνεῖσθαι κτήματα ὑπὲρ θεοῦ τινος καὶ ἐκμισθοῦν αὐτά. Ἐπιγρ. Μυλασέων Καρίας L. et W. 338». Πρβ. καὶ Herwerden ἐν *Lex. Graec. Suppl. et Dialect.* σελ. 847.

Ἐπειδὴ σφόδρα περίεργος ἡμῖν ἐφάνη ὁ τύπος *κτηματωνεῖσθαι* ἐκ τοῦ *κτηματώνης* (L. W. 331 κ. ἄ.) ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐκμισθοῦν κτήματα ὑπὲρ θεοῦ τινος ἐνεργητικῶς, ἠθελήσαμεν νὰ διευκρινήσωμεν τὸ πρᾶγμα. Ἐν τῷ Voyage archeologique en Grèce et en Asie Mineure ἀριθ. 338 φέρεται στίχ. 2 « ὥστε *κτηματωνηθῆναι* Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι θεοῖς», ἐν δὲ *Mitteil.* des *Deut. Archeol. Instit.* κατὰ τὰς συμπληρώσεις τοῦ Judeich Τόμ. ΙΔ΄, 1889, σελ. 381 (L. W. 331) φέρεται « τοὺς δὲ αἱρεθέντας *κτηματωνῆσαι* τὰ ἔγγαια» καὶ σελ. 383 (L. W. 332) «δοκεῖ δὲ τὰς γέας τὰς Θαργηλίου ἀκολούθως τοῖς προεψηφισμένοις Ἀπ' αὐτοῦ *κτηματωνηθῆναι*».

Κατὰ ταῦτα ἔπρεπε νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς Λεξικοῖς « κτηματωνέω -ῶ ἀορ. ἐνεργ. *κτηματωνῆσαι* καὶ παθ. *κτηματωνηθῆναι* (ἐπιγρ.), ὅπερ προϋποτίθησι ἐνεστῶτα *κτηματωνεῖσθαι* παθητικῶς. Πρβ. *τελωνεῖσθαι* Παλ. Διαθ. Μακκαβ. Α΄, ιγ΄, 39 «ἀφίεμεν δὲ ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ τὸν στέφανον ὃν ὠφείλετε, καὶ εἴ τι ἄλλο *ἐτελωνεῖτο* ἐν Ἱερουσαλήμ, μηκέτι *τελωνείσθω* ».

Ὅμοια τῷ *κτηματωνεῖν* ἐκ τοῦ *κτηματώνης* ἔχομεν τὸ *ἀρχωνεῖν - ἀρχώνης, βοωνεῖν - βοώνης, δυσωνεῖν - δυσώνης, ἐργωνεῖν - ἐργώνης, ὀψωνεῖν - ὑποψωνεῖν**- *ὀψώνης, σιτωνεῖν - σιτώνης, τελωνεῖν - ἀρχιτελωνεῖν, κλεπτοτελωνεῖν - τελώνης, ἀρχιτελώνης, χρυσωνεῖν - χρυσώνης*. Ἐλέχθη καὶ *ἱππωνεῖν* ἄνευ ἀντιπαρακειμένου ὀνόματος *ἱππώνης* καὶ *εὐωνεῖν* ἐκ τοῦ *εὔωνος*.

Ἐνεργητικῶς εὑρίσκεται παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 348, β΄ τὸ *δυσωνεῖσθαι* «καὶ ὅτε καταβάντες ἐκ τῆς πόλεως *δυσωνοῖντό* τι τῶν πωλουμένων, ἔθος ἦν τοῖς πωλοῦσι λέγειν ὅτι μᾶλλον ἂν πρόελοιντο Τελεσταγόρᾳ δοῦναι ἢ τοσούτου ἀποδόσθαι», ἀνθ' οὗ ἡμεῖς ἐν τῇ Τεσσαρακονταετηρίδι τῆς Καθηγ. Κωνσταντ. Σ. Κόντου 1909, σελ. 362 γράφομεν « δυσωνοῖέν τι τῶν πωλουμένων».

Ἐν τοῖς ἄνω ἐμνημονεύσαμεν ἱκανὰ οὐσιαστικὰ εἰς *-ώνης*, ἀλλὰ πλὴν τούτων φέρονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ ἄλλα μὴ ἔχοντα ἀντιπαρακείμενον ῥῆμα εἰς *- ωνέω*, οἷον *ἀνδραποδώνης, βιώνης, δεκατώνης, δημοσιώνης, εἰκοστώνης, ἐλαιώνης, θεατρώνης, ἱερώνης*,** *ἰσχαδώνης, καρπώνης, κοπρώνης, νομώνης, οἰνώνης, ὀπωρώνης, πεντηκοστώνης*.

Φέρονται δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ οὐκ ὀλίγα ἀφῃρημένα εἰς -ωνία οὐσιαστικά, ὧν ἄλλα μὲν ἔχουσιν ἀντιπαρακείμενον ὄνομα εἰς *-ώνης*, ἄλλα δὲ ῥῆμα εἰς *-ωνεῖν* καὶ ἄλλα οὐδέτερον, οἷον *ἀνδραποδωνία, ἀσημωνία, βοωνία, ἐλαιωνία, ἐργωνία, εὐωνία, ἱππωνία, ἰσωνία, καρπωνία, λινωνία, λυρωνία, ξυλωνία, ὀψωνία, παντωνία, πυρωνία, σιτωνία, τελωνία, ἐρημοτελωνία, τραπεζωνία, χαρι(σ)τωνία.*

---

* Ἴδε Cobet ἐν *Var. Lect.* σελ. 138. 464. Herwerden ἐν *Lex. Graec.. Suppl.* et *Dial.* σελ. 1511. Naber ἐν *Mnemos.* 1892, 336.

** Ἴδε Π. Παπαγεωργίου *Ῥόδ. καὶ Λέσβ.* σελ. 10.

Μαρτυρεῖται δ' ὑπὸ τοῦ 'Ονοματολόγου Βιβλ. ς', 37 ἐκ τοῦ 'Αλέξιδος καὶ τὸ *εὐοψωνία* «"Αλεξις δὲ *εὐοψωνίαν* εἶπεν», ὅπερ ἐν τῷ ΛΘ' Τόμῳ τῆς 'Αθηνᾶς σελ. 94 διορθῶ εἰς τὸ *εὐοψίαν*. Τὸ *εὐοψίαν* κυροῦσι νῦν τρεῖς τοῦ Πολυδεύκους κώδικες (F S C), ὡς ἔγραψέ μοι ὁ ἐπιφανὴς τοῦ ἐν Λιψίᾳ Πανεπιστημίου καθηγητὴς E. Bethe.

Ταῦτ' ἐγράψαμεν περὶ τοῦ *κτηματωνεῖσθαι*, ὅπερ ἰδόντες ἀντὶ τοῦ *κτηματωνεῖν* ὑπομνηματιζόμενον ὀρθῶς ἐκρίναμεν ἐν ἀρχῇ, πρὶν ἢ ἐπιλαβώμεθα τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐπιγραφῶν, ὅτι δέον ἦτο νὰ γραφῇ ἀντ' αὐτοῦ *κτήματ' ὠνεῖσθαι*. 'Αλλ' «ἐρεύνα καὶ πίστευε»

αἵματος δεκτικόν—αἱματοδεκτικὸν

'Εν τῷ Λεξικῷ τῆς 'Ελληνικῆς Γλώσσης *Passow-Grönert* σελ. 159 λέγεται «αἱματοδεκτικὸν ἀγγεῖον sch. Ar. Th. 754=δόχον ἀ. seh. γ444= αἱμοδόχον ἀ. Suid.».

Παρὰ τῷ Σχολιαστῇ τοῦ 'Αριστοφάνους σελ. 289, α', 35 Did. φέρεται «τοῦτο *αἱματοδεκτικὸν* ἀγγεῖον, ὃ εἶπεν ὁ ποιητὴς ἀμνίον». 'Αλλὰ κατὰ τὴν φύσιν τῆς 'Ελληνικῆς γλώσσης ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ τὸ *αἱματοδεκτικός*, ὅθεν ὀρθῶς πρὸ πολλοῦ ὁ Dindorf διώρθωσε τὸ σφάλμα. Γράφει δ' ὁ Dübner σελ. 511 «754, 33 malim αἵματος δεκτικόν, ut est in schol. Lysistr. 1211, πλέγμα δεκτικὸν ἄρτων. DIND». Λέγει δὲ καὶ ὁ Blaydes ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Θεσμοφοριαζουσῶν σελ. 211 «αἵματος δεκτικὸν jure malit Dindorf». Τὸ σφάλμα παρετήρησε καὶ ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλός μου Κόντος ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς 'Ελλην. 'Αλληλογραφίας 1878, σελ. 234. 'Ο Σουΐδας λ. *σφαγεῖον* λέγει «σφαγεῖον: τὸ τοῦ αἵματος δεκτικὸν ἀγγεῖον, ὃ εἶπεν ὁ ποιητὴς ἀμνίον», ὁ δὲ Σχολιαστὴς τοῦ 'Ομήρου γ444 γράφει «Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε, ὅπερ ἀγγεῖον *δεκτικὸν* αἵματος σημαῖνον παρελήφθη ὑπὸ τοῦ 'Εμπεδοκλέους εἰς δήλωσιν τοῦ χιτῶνος τοῦ πρώτου περιέχοντος τὸ ἔμβρυον». 'Εν τοῖς Σχολίοις τοῦ 'Αριστοφάνους λέγεται καὶ σελ. 74, β', 15 «'Οξίδες ἃ καλοῦμεν ὀξυβάφια—τινὲς δέ κεράμεα (γρ. κεράμια. Πρβ. 312, α', 36.), ἅ ἐστιν *ὄξους δεκτικά*» καὶ σελ. 150, β', 38 «"Υρχας: Κεράμινα ἀγγεῖα, *ὑποδεκτικὰ ταρίχων*» καὶ σελ. 368, 32 «'Οξίς: ἀγγεῖον *ὄξους δεκτικόν*» καὶ στ. 36 «'Οξίς: ἄγγος *ὄξους δεκτικόν*». Πρβ. καὶ Σχολ. Θεοκρ. σελ. 213, 7 Teubn. «ἀμολγεύς δὲ ἀγγεῖον *δεκτικὸν γάλακτος*» καὶ σελ. 315, 11 «ἀλάβαστρα σκεύη *μύρων δεκτικά*». Γράφει δὲ καὶ ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς "Ομηρον Παρεκβολαῖς σελ. 871, 3 «εἰ καὶ ὁ προειρημένος Μυρλεανὸς τὸ τοῦ Νέστορος ποτήριον *δεκτικὸν* εἶναί φησι τῆς *ἑτέρας τροφῆς*, ἤγουν τῆς ὑγρᾶς, ἀλλ' οἱ ἀκριβέστεροι *ἀμφοτέρων* αὐτὸ *δεκτικὸν* ἔφασαν εἶναι *τῶν τροφῶν*, ὡς δηλοῖ καὶ "Ομηρος» καὶ σελ. 1351, 56 «Χέρνιβον δὲ 'Ομήρῳ μὲν ἀσυνήθως, ἅπαξ γὰρ νῦν εἶπεν, ἡμῖν δὲ συνήθως τὸ χερόνιπτρον, ὡς παρασημειοῦνται καὶ οἱ παλαιοί, τουτέστι τὸ τοῦ *ὑγροῦ ὑποδεκτικὸν* ἀγγεῖον». Λέγει δὲ καὶ ὁ Φώτιος ἐν τῷ Λεξικῷ σελ. 386 Nab. «ληνός: γεωργικὸν σκεῦος ἢ ἄγγος ξύλινον *οἴνου δεκτικόν*».

Τὸ σφάλμα φέρεται καὶ ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινίδου μεταφρασθέντι Ἀγγλικῷ Λεξικῷ τοῦ Liddel-Scott σελ. 68. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν ἐὰν ἐξακολουθῇ ὑφιστάμενον καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἐκδόσει. Ἀπὸ τοῦδε ἂς γράφηται ἐν τοῖς Λεξικοῖς «αἱμοδεκτικὸν ἐσφ. γρ. ἀντὶ τοῦ *αἵματος δεκτικὸν* Σχολ. Ἀριστοφ. Θεομοφ. 754». Οὔτε *αἱμοδεκτικόν* οὔτε *οἰνοδεκτικόν*, οὔτε *γαλακτοδεκτικόν*, οὔτε *ἀρτοδεκτικόν*, οὔτε *ὑγροδεκτικόν*, οὔτε *μυροδεκτικόν*, οὔτε *τροφοδεκτικὸν* ἀγγεῖον ἢ ἄγγος δύναται νὰ εἴπῃ Ἑλληνικῇ τις φωνῇ χρώμενος καὶ μὴ βαρβαρικῇ.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

36, 17. 16, β΄, 26 Γρ. «Ὅστις καθ' ἑτέρου δόλον μηχανᾶται Αὐτὸς καθ' αὑτοῦ λανθάνει ποιῶν τοῦτο».

Αὐτ. στ. 24 *ἐγχυματοῦντες*. Ἐν τοῖς Λεξικοῖς φέρεται τὸ *ἐγχυματίζω*. Προστεθήτω καὶ ὁ τύπος οὗτος.

39, 1 πρόσθ. 50, β΄, 11 Ἐν τῇ γραφῇ «τὸ θεῖον *ἀπαρατήρητον*» λανθάνει, νομίζομεν, τὸ *ἀπαραίτητον*.

39, 5 κάτ. Ἐν παπύροις εὕρηται καὶ τὸ *ἑκάτερος* ἀντὶ τοῦ *ἕκαστος* (Ἴδε Herwerden ἐν *Lex. Graec. Suppl. et Dialect.* σελ. 448).

40, 30 πρόσθ 72, 3 «Βοηλάτης ἅμαξαν ἦγεν εἰς τὴν κώμην. Τῆς δ' ἐμπεσούσης εἰς φάραγγα κοιλώδη, δέον βοηθεῖν, ὅδε ἀργὸς εἱστήκει».

Τὸ τοῦ κώδικος *ὁ δέ* ὑγιῶς ἔχον κακῶς ὁ Ch. μετέβαλεν εἰς τὸ *ὅδε*. Τῆς τοιαύτης χρήσεως *(δέον - ὁ δέ)* οὐκ ὀλίγα παραδείγματα μνημονεύει ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλός μου Κόντος ἐν τῇ Ἀθηνᾷ Τόμ. Ζ΄, σελ. 56 κέ.

αὐτ. στ. 5 «Τῷ δ' Ἡρακλεῖ προσηύχετο μόνῳ Ἁπάντων θεῶν ὡς πολλὰ τιμωμένῳ».

Ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι φερομένου *διαμένω* ὁ Ch. ἔγραψε *τιμωμένῳ*. Ἡμεῖς γράφομεν *δυναμένῳ*.

41, 5 πρόσθ. 78, β΄, 8 «εἰ καὶ δυστυχεῖ καὶ πτωχός ἐστι». Ἄνευ ἀνάγκης μεταβάλλει τὸ τοῦ κώδικος *ἔνι* εἰς *ἐστί*.

41, 2 κάτ. 85, β΄, 16 «τρισσῶς ἔπληξε μετ' ἀξίνης τὸ δένδρον».

Ἔγραψεν ὁ Ch. *ἔπληξε* ἀντὶ τοῦ *δέδωκε*. Ἡμεῖς γράφομεν «τρισσὴν δέδωκε μετ' ἀξίνης τῷ δένδρῳ».

42, 23. Πρβ. καὶ 26, β΄, 4 καὶ 150, β΄, 5.

43, 11 κάτ. «ἡ δὲ δάμαλις *κρατηθεῖσ' ἐδεσμεύθη*».

Οὕτω ὁ Ch. ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι *κρατηθεῖσα δεσμεῖταν*. Ἡμεῖς γράφομεν «ἡ δὲ δάμαλις *κρατηθεῖσ' ἐδεσμεῖτο* Καὶ τῷ σχοινίῳ τοῖς κέρασι πλακέντι Εὐθὺς εἵλκετο κτἑ.».

47, 9 Οὐχὶ ὀρθῶς μετέβαλον τὸ *ἄλλην* εἰς τὸ *ἀλλ' ἦν*.

45, 16 Πρόσθ. 121, 5 «ἅτε μὴ ἐφικομένου τοῦ ποτοῦ [μηδὲ μέχρι γονάτων], εἰς πᾶν τὸ σῶμα». Γράφει ὁ Ch. «μηδὲ μέχρι γονάτων ut glossema inclusi». Ἡμεῖς γράφομεν «ἅτε μὴ ἐφικομένου τοῦ ποτοῦ εἰς πᾶν τὸ σῶμα μηδὲ μέχρι γονάτων». Παρατηρητέον δ' ὅτι κακὴ χρῆσις ἐγένετο τοῦ *glossema* ἀντὶ τοῦ *additamentum, interpretamentum, emblema.*

46, 11 πρόσθ. Καὶ ἡ προσθήκη τοῦ *ἄν,* ἡ γενομένη lege palæograficæ, καθ' ἡμᾶς παρέλκει ἐν τῷ 46, β', 8 καὶ γ', 5 «καὶ νομίζειν (δοκεῖν) **<ἂν>** ἀναστῆναί με».

47, 6. Καὶ ἐν τῷ 266, β', 6 μύθῳ γραπτέον «καὶ δὴ λυθέντων τῶν ἅλῶν, παραυτίκα Εὐθὺς ἠγέρθη ἀκόπως βηματίζειν» ἀντὶ τοῦ «καὶ δὴ λυθέντων τῶν ἅλῶν παραυτίκα, Εὐθὺς ἠγέρθη κτἑ.». Ἐν 137, β', 3 ἐγένετο χρῆσις τοῦ *εὐθὺς αὐτίκα.* Ἴδε καὶ L. Radermacher ἐν *Neutest. Gramm.* σελ. 220.

47, 17. Πρὸ τοῦ Ch. ἔγραψεν ὁ Κοραῆς καὶ ὁ Halm *ἐπαιρέσθω.*

σελ. 48, 31. Ἐγράψαμεν ἃ ἐγράψαμεν περὶ τῆς γραφῆς *χολὴν ἔχει* καὶ *χολὴν οὐκ ἔχει* ἀποβλέψαντες εἰς τὴν λαϊκὴν ἀντίληψιν περὶ τῆς μνησικακίας τῆς καμήλου, ἣν μνησικακίαν τοσοῦτον τραγικῶς περιγράφει ὁ Πουλολόγος στ. 298 κἑ. Ἀλλ' ἔπειτ' ἰδόντες ὅτι καὶ ἐν τῷ 149ᵠ μύθῳ λέγεται «Αἰσθανόμενοι (οἱ ἄνθρωποι) ὡς χολὴν τὸ ζῷον *οὐκ ἔχει,* εἰς τοῦτο καταφρονήσεως ἦλθον, ὥστε χαλινὸν αὐτῇ περιθέντες παισὶν ἐλαύνειν αὐτὴν ἔδωκαν», ἐπείσθημεν ὅτι ὁ μυθογράφος ἀκολουθήσας ἴσως τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους καθόλου εἰρημένοις ἐν τῷ περὶ Μορίων Δ', 2, 2 ἔγραψε *χολὴν οὐκ ἔχει,* ὑπὲρ οὗ συνηγορεῖ καὶ τὸ ἐπιμύθιον «Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι πολλάκις τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων παρὰ μικρὸν κωλύονται καὶ οὐ τελοῦνται».

48, 32. 105, β', «καὶ ἐὰν πολλὴν εὕρω τὴν νομήν, καὶ σὲ προσλαμβάνωμαι».

Γρ. «καὶ σὲ *προσλάβωμαι*».

48, 32. 161. Οὐδεμία ἀνάγκη ὑπῆρχε ν' ἀναλύσῃ τὸ ἐν ἐπιμυθίῳ φερόμενον *φρεναπατούμενον* εἰς τὸ *φρένα ἀπατώμενον.* Ὁ μυθογράφος ἐχρήσατο τῷ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐσχηματισμένῳ τύπῳ *φρεναπατεῖσθαι,* ἀπαντῶντι καὶ παρὰ τῷ Ἐπιφανίῳ, ἀνθ' οὗ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μετὰ τοῦ Ἡσυχίου τοῦ παρακεκομμένου φρεναπατᾶν - *φρενοπατᾶσθαι* ἐποιήσατο χρῆσιν (Ἴδε Κόντον ἐν *Γλωσσ. Παρατ.* σελ. 289).

49, 21. 78, β'. 1 «ἵνα ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει κυνῶν *δηχθήσωμαι*».

Γρ. *δηχθήσΟμαι,* ὡς καὶ ἐν 281, γ', 5 «ὅπως μὴ μετὰ πόνου θνήξομαι» (Ἴδε Κόντον ἐν Γλωσσ. Παρατ. σελ. 543).

50, 21. Πρόσθ. 199, γ' 13. Ἔγραψεν ὁ Ch. «ὀδόντας καὶ ὄνυχάς σου κόρη δείδει» ἀντὶ τοῦ «ὀδόντας, ὄνυχάς σου κόρη δειμαίνει». Διατί; Ἵνα προστεθῇ ὁ *καί;* Ἀλλ' ἠδύνατο νὰ συγκραθῇ ὁ *καί* μετὰ τοῦ *ὄνυχας.* Πλὴν καὶ ἄλλα ὅμοια τοιαῦτα ἀσύνδετα οἱ ἡμέτεροι μυθογράφοι ἔχουσιν.

51, 7. 213. β΄, 4 Γρ. «ὃς οὐδὲ σωφρονῶν φορητὸς ὑπῆρχε» ἀντὶ τοῦ «ὃς ὑπῆρχε οὐδὲ σωφρονῶν φορητός».

51, 19. Ἴσως καὶ τὸ *ἐνεπήγει* δύναται νὰ στηριχθῇ, ὡς καὶ τὸ ἐν τῷ 101, γ΄ 1 μύθῳ ἁπαντῶν «*κάλαμοι παρεφύτευντο κυπαρίσσοις*», ἀνθ' οὗ ὁ Κοραῆς ἔγραψε *παρεπεφύτευντο*. Πρβ. τὰ ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα ἐν σελ. 57, 36 κἑ.

51, 41. 231, γ΄, 7. Ἔγραψεν ὁ Ch. «εἰ ἐν βίῳ τούτῳ *προσμενεῖς*, τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐκθροήσεις» ἀντὶ τοῦ *προσμείνεις*. Ἡμεῖς γράφομεν «εἰ—προσμείνῃς, κτἑ».

52, 3. 234, 12. Ἔγραψεν ὁ Ch. «Ὁ φαλακρὸς πῶς *ἄλλῳ* μαλλοὺς ποιήσει;» ἀντὶ τοῦ «Ὁ φαλακρὸς πῶς *ἑτέρῳ* κτἑ.». Ἡμεῖς γράφομεν «Φαλακρὸς πῶς ἑτέρῳ μαλλοὺς ποιήσει;».

55, 32. 262, γ΄, 1 γρ. «παῖς τίς ποτε ἐγγὺς φρέατος ἐφύπνΟΥ» ἀντὶ τοῦ ἐφύπνΕΙ.

56, 2 κάτ. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Μᾶρκος Διάκονος σελ. 67, 13 Teubn. «μή τι τοῦ σώματος αὐτῶν *ἔπληκται*» ἀντὶ τοῦ *πέπληκται*.

59, 22 πρόσθ. Ὁ Ch. ἔγραψεν ἐν 296, γ΄, 15 «*Ἄ, ἄ*, τί δέ σοι ἐγὼ ἄρτι ποιήσω;». Ἀλλ' ἤδη πρὸ αὐτοῦ ὁ Naber ἐν τῇ Μνημοσύνῃ 1876, 320. Πρβ. 41, β΄, 3, ἔνθα ἀντὶ τοῦ «*αἴ με*» φέρεται καὶ γραφὴ «*αἴ αἴ με*».

58, 31. Πρόσθ. 288, β΄, 5 «*κατηφής* ἐγένετο καὶ τεθλιμμένος».

Ἔγραψεν ὁ Ch. *κατηφὴς* ἀντὶ τοῦ *ἀΦανής*. Ἡμεῖς γράφομεν «*ἀΧανὴς* (=ἄφωνος) ἐγένετο καὶ τεθλιμμένος».

60, 4 καὶ 7 πρόσθ. *ἀγαθογονία, ἀλληλογονία, σαρκογονία, ψυχογονία*.

61, 13. 319, 4. Ἐν τῷ *ἐπέθυε* τοῦ Pa κώδικος ἴσως λανθάνει τὸ *ἐπέθεον*.

αὐτ. 320, 5 «ἔνθα <ἂν> προέλθῃ ὕβρις». Οὐδεμία τῆς προσθήκης τοῦ *ἂν* ἀνάγκη. Περὶ τοῦ πράγματος ἀλλαχοῦ.

αὐτ. 329, 3 «ὁ ἵππος βουλόμενος αὐτὸν ἀμύνασθαι [ἐπὶ] κυνηγέτην σύμμαχον παρέλαβε».

Μή τι γραπτέον *ἐπικυνηγέτην*;. Πρβ. *ἐπιβουκόλος, ἐπιδημιουργός*.

62, 12 κάτ. σελ. 568, 3, 3 «ἐκεῖνος συγγνώμην τῆς ἁμαρτίας ᾐτήσατο κἑ».

Σημειοῦται ὁ Ch. «δὲ addendum est post ἐκεῖνος». Ἀλλ' οὕτω ὁ V. Leeuwen ἐν *Mnemos*. 1894, σελ. 228.

74, 25 Καὶ ἐν Α΄, 153 ἀντὶ τοῦ «ἐπ' οὓς *ἐπεῖχέ τε* στρατηλατέειν αὐτός, ἐπὶ δὲ Ἴωνας ἄλλον πέμπει στρατηγόν» γράφομεν «ἐπ' οὓς *ἠπείγετο* στρατηλαλέειν αὐτός, κτἑ».

80, 29 πρόσθ. *κεραυνοπλήξ*.

σελ. 81, 22. Μενέτω ἀκίνητος ἡ γραφὴ *φυσᾶται* (Ἴδε Κόντον ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου 1907, σελ. 26).

σελ 93, 6 πρόσθ· *τρίσεφθος*.

σελ. 93, 21 πρόσθ. «*θεοπρέπειν*. Add. Clem. Al. p. 297, 44 Sylb.».

Ἀλλ' ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ot. Stählin φιλοπονηθείσῃ τοῦ Κλήμεντος ἐκδό-

σει Τόμ. Γ΄, σελ. 3, 28 φέρεται « *τῷ θεοπρεπεῖ* δὲ τὸ θεοφιλὲς ἕπεται καὶ φιλόθεον ».

σελ. 92, 27. Γρ. *παρασυγγεγραφηκέναι*, ἀνθ' οὗ ὁ λόγιος στοιχειοθέτης παρενέγραψε *παρασεσυγγραφηκέναι*. Τῷ *ἠγκληματογραφηκέναι* τοῦ Herwerden ὅμοιον ὑπάρχει τὸ *ἠφηβευκότων*, ἁπαντῶν ἐν *Orient. Graec. Inscript Sel.* Ditt. Τόμ. Α΄, σελ. 259, 178. 5, ἀλλὰ σελ. 256, 176, 6 καὶ Τόμ. Β΄, 259, 178, 5 ὀρθῶς λέγεται *ἐφηβευκότες* καὶ *ἐφηβευκότων* (Ἴδε καὶ Θησ. Στεφ. λ. *ἐφηβεύω.).*

ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ

σελ. 37, 16 γρ. *Ἡσυχίου*. 38, 15 γρ. Ο ἀντὶ Ὁ. 38, 25 γρ. τῶν. 39, 4 κάτ. γρ. διὰ *λόγων*. 41, 17 τεθήτω κόμμα μετὰ τὸ ἠλέησεν. 41, 15 γρ. ἡμῶν ἀντὶ ἡμῖν. 43, 5 γρ. ὁ. 43, 28 γρ. λέγει ὁ βοῦς — αὐτὸν ἐργαζόμενον. 43, 37 κ. ἀ γρ. Chambry. 44, 26 γρ. ὁριστικῆς *μέλλοντι*. 45, 23 γρ. τροχ*ούς*. 46, 6 γρ. ὑπερβήσεσθαι. 47, 11 γρ. προσδοῦμ*αι*. 17, 35 ἐξαλειπτέον τὸ πρὸ ὁπλιτῶν ἄρθρον *τῶν*. 48, 30 πρόσθ. μετὰ τὸ ἐμμένοντες τὸν σύνδεσμον *δέ*. 49. 7 γρ. εἴπω,. 49, 18 γρ. ἐκπλύνῃ. 49, 2 κάτ. γρ. ἑαυτ*ῶν* δειλί*αν*. 52, 24 γρ. ἤμελλεν. 55, 21. Τὸ ἐπιμύθιον τοῦ 173ου μύθου γράφε ὧδε· «ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι—καὶ ἐξ ἀπροόπτου δῆλοί εἰσι». 55, 21 γρ. ἀνθρώπων. 56, 29 γρ. ἀείμνηστος. 57, 15 γρ. γράμματος,. 58, 13 γρ. *κυκλεῖ*. 59, 2 γρ. ἔασόν με. 59, 7 γρ. φωτογονία ἀντὶ φυτογονία. 85, 19 γρ. *Σάθ*. 89, 10 γρ. ψόγον ἀντὶ τοῦ ψόχον. 92, 27 γρ. *παρασυγγεγραφηκέναι*.

VERGILIANUM

In extremo carmine suo bucolico condendo Maro primum invocat Sicelidem Nympham Arethusam obsecratque ut se in canendo adiuvet; cui vicissim haec poeta apprecatur: utinam Doris amara (h. e. aqua marina) suam undam tibi non intermisceat,

cum fluctus subterlabere Sicanos.

At nonne fons Arethusæ eo ipso tempore, quo poeta haec optat, fluctus Sicanos perpetuo subterlabitur? Futurum tempus quod est *subterlabere* graviter iam offenderat Peerlkampium illum, qui, cum etiam epitheton *Sicanos* post Arethusam commemoratam otiosum censuisset, coniecit:

cum fluctus subter, Dea, labere canos *

Quam audacem coniecturam merito ac iure omnes editores reiciendam esse existimaverunt. Quamquam autem nemo est quin putet futuro tempori hic locum esse, tamen quis dubitet quin poeta fontem illum non modo postea subterlabsurum cogitatione finxerit, sed iam eo ipso tempore, quo haec caneret, subterlabentem? Quo factum est ut Fr. Plessis, vir doctissimus, hanc ut tolleret discrepantiam, in sua Eclogarum Vergili classica quae dicitur editione (Paris 1919 p. 80) affirmaret votum illud poetae altera harum rerum contineri: aut enim Nympham debere mare Ionium rursus retransire apud flumen Alpheum, amatorem suum, quem sibi reconciliet, aut fugam Arethusæ extra notionem temporis a poeta positam esse. Quod tamen utrumque non apparet omnino, ut mihi videtur, ex ipso verborum contextu. Quæ cum ita sint, equidem arbitror et futurum illud *subterlabere* vim suam servare et sensum loci restitui posse, si pro eo quod est *cum,* una litterula mutata, rescripserimus *dum* (= donec, *ἕως, ἐφ᾿ ὅσον*): «utinam tibi, Arethusa, dum fluctus Sicanos subterlabere, numquam Doris amara intermisceat suam undam», h. e. utinam, Arethusa, dum vives, integritas tua et sinceritas servetur, non corrupta aquis marinis.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

---

* Apud Al. Forbigerum, P. Vergili Maronis opera, pars I, p. 165.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 106004465